

PEDAGÓGIA PROGRAM

SZENT MIHÁLY KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

Bánréve

Bánréve, 2023.szeptember

**Készítette: Bán János
igazgató**

Tartalom

Küldetésnyilatkozat.....	4.
I. NEVELÉSI PROGRAM.....	5.
I.1.Értékek, alapelvek, célok.....	5.
I.1.1.Legfőbb értékeink.....	5.
I.1.2. Pedagógiai munkánk célja.....	5.
I.1.3. Alapelveink.....	7.
I.1.4. Iskolánk feladatai.....	7.
I.1.5. Az iskola nevelő – oktató munkája.....	8.
I.1.6.Módszereink.....	11.
I.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	13.
I.3. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	16.
I.4.A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	21.
I.5.A pedagógusok feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai...26.	
I.5.1. Az osztályfőnök feladatai.....	26.
I.5.2. Az osztályfőnöki munka tervezése.....	28.
I.5.3. Az osztályfőnöki munka jelentősége a katolikus iskolában.....	29.
I.6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	31.
I.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók.....	31.
I.6.2.Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése.....	32.
I.6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	32.
I.6.4.Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációja.....	33.
I.7.A tanulók intézményi döntéshozatalban való részvétele.....	34.
I.7.1. A Diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai.....	34.
I.7.2.A tanulók intézményi döntéshozatalban való részvételi jogai gyakorlása.....	34.
I.8. Kapcsolatrendszer.....	34.
I.8.1.Kapcsolat a szülőkkel.....	34.
I.8.2.Az iskolai diákönkormányzat.....	36.
I.8.3. Kapcsolat a fenntartóval.....	36.
I.8.4. Egyéb kapcsolataink.....	36.
I.9. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	37.
I.10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei, szabályai.....	39.
I.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	39.
I.12. Környezeti nevelési program.....	41.
I.13. Hitélet.....	57.
II. HELYI TANTERV.....	59.
II.1.A választott kerettanterv megnevezése.....	59.
II.2.A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai.....	59.
II.3.Választható tantárgyak, foglalkozások.....	61.
II.8.A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	66.
II.9.A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	73.
II.10.Atanulók továbbhaladása.....	78.
II.11.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	79.
III. Szent Ágnes Óvoda pedagógiai programja.....	80.
IV. Legitimációs záradék.....	100.

A Szent Mihály Katolikus Általános Iskola első pedagógiai programját az intézmény nevelőtestülete 2012-ben készítette.

A Köznevelési törvény és az új kerettantervek bevezetése arra készítette nevelőtestületünket, hogy átgondoljuk érték-, cél- és eszközrendszerünket, hagyományainkat, az új ismeretanyagot, s ezek szellemében készítsük el iskolánk módosított pedagógiai programját.

A Szent Mihály Katolikus Általános Iskola tantestülete több évtizedes tapasztalattal a háta mögött legjobb tudásával és meggyőződésével készítette el a múltban gyökerező, a jelen elvárásaira alapozó és mindannyiunk jövőjét meghatározó pedagógiai programját, mely rögzíti az iskolánkban folyó nevelőmunka legfontosabb mutatóit.

A katolikus keresztény erkölcsi értékrend, a NAT, a Köznevelési törvény szelleme arra indít, hogy miközben fokozatosan bővítjük az ismeretszerzési lehetőségeket, megóvjuk gyermekeinket a túlterheltségtől. Nagyon szeretnénk, ha iskolánkból értelmes, mosolygós, boldog, de jól felkészült gyermekek lépnének ki a nyolcadik osztály végén.

Célunk, hogy tanulóink az iskolai munkájuk során olyan korszerű, az életben is alkalmazható tudást szerezzenek, amelyeket az iskolából kikerülve egész életük során képesek legyenek hasznosítani.

Iskolánk nevelőtestülete együtt a szülőkkel arra vállalkozik, hogy megtartva eddigi értékeinket, a jobbítás szándékával megalkotott pedagógiai program célkitűzéseit megvalósítsa. Arra, hogy egy jobb iskolában együtt dolgozzon pedagógus, szülő és tanuló, együtt építve egy jobb jövőt.

„Dicsérjen s áldjon, én Uram kezdednek minden alkotása...”

Assisi Szent Ferenc: Naphimnusz

Bánréve, 2023.szeptember 18.

Bán János
Igazgató

Küldetésnyilatkozat

A katolikus intézmény küldetése a társadalomban:

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az iskola katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus iskola is pedagógus függő. Céljait csak akkor érheti el, ha a pedagógusokat, sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A gyermekek erkölcsi nevelésének középpontjában a katolikus keresztény értékrend áll. Munkánk során arra törekszünk, hogy a gyerekek személyiségfejlesztését szolgáló, emberi esélyegyenlőségen alapuló képzési rendszert dolgozzunk ki, és folyamatosan fejlesszük azt. Ebben egyaránt helyet kapjon a tehetséggondozás (szakkörök, művészetoktatás) és a felzárkóztatás.

I. NEVELÉSI PROGRAM

I.1.Értékek, alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten, valamint az emberek szolgálatára.

I.1.1. Legfőbb értékeink

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységében;
- a keresztény erkölcsi normák betartása, betartatása;
- az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele;
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- a tanulók testi-lelki fejlődése, személyiségük formálása;
- a tanuláshoz való egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség biztosítása;
- szocializációs készség kialakítása, erősítése;
- az egyetemes értékek megőrzése, továbbítása;
- tehetség és képesség kibontakoztatása;
- továbbtanulás segítése;
- a szülővel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés

I.1.2. Pedagógiai munkánk célja

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés.

- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes tudás, az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő. Ennek az értékrendnek megfelelően kezelje az online információkat és a tanulókat is erre ösztönözze.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel, hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét illetve kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- Olyan élettér biztosítása, melyben a gyerekek nyitottak maradnak, feszültségtől mentes, derűs légkörben gazdagodik személyiségük.
- Minden tanulónk jusson el egy bizonyos alapszintig ismeretanyagban, készségben, képességben.
- Olyan felnőttekké neveljük őket, akik képesek lesznek az élet adta változásokhoz alkalmazkodni, a mai társadalom kihívásának megfelelni és eligazodni korunk problémái között.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat).
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások, stb.).
- Más népek, kultúrák megismertetése által erősítsük az Európához tartozás tudatát.

1.1.3. Alapelveink

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.

- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

1.1.4. Iskolánk feladatai

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák).
- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zarándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet, világkép kialakítását illetve érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréseéből fakadnak.

1.1.5. Az iskola nevelő-oktató munkája

A tanítási órákon arra törekszünk, hogy tanulóink elsajátíthassák az ismeretanyagot, és önállóan is tanulni tudó, ismereteiket önállóan alkalmazó emberekké váljanak

Ennek érdekében

- Figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit,
- Törekszünk a pontos és következetes fogalomhasználatra,
- Kiaknázzuk a tananyag kínálta tantárgyi koncentráció lehetőségét,
- Változatosan használjuk a rendelkezésünkre álló tananyagokat és eszközöket,
- A tanítási órákon fokozott figyelmet fordítunk azokra, akik nehezen értik meg a feladatokat, lehetőséget adunk a visszakérdezésre;
- A jobb képességű tanulóknak lehetőséget teremtünk az önálló ismeretszerzésre, külön feladatok biztosításával fejlesztjük képességeiket;
- Minden tanulót megismertetünk azzal a minimummal, ami lehetővé teszi számára a továbbhaladást, a felsőbb évfolyamba lépést;
- Minden tanuló számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában;
- Lehetőséget keresünk a rendszeres felzárkóztatásra, tehetséggondozásra;
- Mindezek érdekében éves szinten tervezzük meg a pedagógiai tevékenységet és azt folyamatosan felülvizsgáljuk, és szükség esetén korrigáljuk.
- Biztosítjuk a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítve a hátrányok hatásait, hogy optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat.

Tanulóifjúságunk ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét. Magyarország történelmének, kultúrájának elsajátítása, segítse abban, hogy tisztelje és szeresse hazáját, becsülje a más nemzetekhez tartozókat.

Ennek érdekében

- Megismertetjük tanulóinkat a nemzeti jelképekkel és azok használatával, jelentésével. Nagy történelmi személyiségeink életének megismerése, a nemzeti hagyományok ápolása révén tápláljuk gyermekeinkben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

- A szülőföld, a szűkebb haza földrajzának, történelmének, a településen élő néphagyományok megismertetésének illetve felkutatásának fontos szerepet szánunk nevelőmunkánkban.
- Oktató munkánkba (technika, rajz) beépítjük a népi kismesterségek (szövés, kosárfonás, kerámia) és a zenei, művészeti és helytörténeti hagyományok anyagát (magyar, ének, társadalomismeret, rajz). Igyekszünk felkutatni a cigány kultúra hagyományait is. Ezek a tervek a honismeret-életmód helyi tantervünkben fogalmazódik meg.

Segítjük tanulóinkat abban, hogy testileg és lelkileg is egészséges felnőttekké váljanak.

Ennek érdekében

- Megismertetjük tanulóinkat az alapvető higiénés szokásokkal, ezek iskolai feltételeit igyekszünk biztosítani;
- A tanulók testi fejlődése, egészsége érdekében bevezettük a mindennapos testnevelést. Ezt a heti öt testnevelés óra mellett tömegsportórák tartásával, foci-sulival, úszásoktatással, korcsolya-oktatással, alsó tagozaton preventív gerinctornával érjük el;
- Mindent megteszünk annak érdekében, hogy iskolánkban a tanulók körében ne forduljon elő dohányzás- és drogfogyasztás. Rendszeres felvilágosító munkával, a szülőkkel való együttműködéssel és elsősorban személyes példaadással igyekszünk ezt elérni. (Videofilmek, előadások, Nem dohányzó iskola)

Kiemelt célként kezeljük intézményünkben a környezeti nevelést, a környezetvédő magatartás kialakítását a tanulóknál. A Sajó közelsége, a védett növények és állatok jelenléte, a források, a szép természeti környezet kötelez erre.

Ennek érdekében

- Továbbfejlesztjük kapcsolatunkat a Környezeti Nevelés Iskolahálózattal.
- Iskolánk Öko-iskola, ezért évente külön öko-programot dolgozunk ki, mely a fenntarthatóságra nevelést szolgálja.
- A tiszta, rendezett, virágos környezet elérése érdekében elindítottuk az osztályok közötti tisztasági versenyt és a „Tiszta, rendes osztály” mozgalmat.
- Ösztönözzük tanulóinkat a szelektív hulladékgyűjtésre,
- Hagyományteremtési céllal az első osztályosok fát ültetnek.
- Szoros kapcsolatot építünk ki az Aggteleki Nemzeti Parkkal
- Teremtésvédelmi napon, március 25-én programokat szervezünk a fenntarthatóság jegyében
- Technika és vizuális kultúra órák keretében rendszeresen használunk újrahasznosítható alapanyagokat.

Akkor tekintjük nevelő-oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak kilencven százaléka

- rendelkezik a középiskolába való felvételhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, készségekkel, melyek bővíthetők és képessé teszik arra, hogy megfeleljen a középiskolai követelményeknek;
- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés és oktatás kerettantervben meghatározott elvárásoknak. Természetesen célunk, hogy az iskola tanulóinak többsége az elvárható legjobb szinten feleljen meg a helyi tantervben megfogalmazott követelményeknek;
- Ismeri és őrzi a nemzeti hagyományokat, védi a természetet, tiszteli saját népe kultúráját, elismeri és tiszteli más népek hagyományait;
- Az emberek közötti kapcsolataiban, a felnőttekhez, társaihoz való viszonyában valamint a közösségi életben betartja az írott és íratlan szabályokat, a viselkedési és magatartásnormákat.

Fontos feladatunk a lemorzsolódás csökkentése

Ennek érdekében

- korszerű tanulásirányítási módszerek – kooperatív óraszervezés
- évfolyamisméltések számának csökkentése;
- intézményi rendszerből kimaradók számának csökkentése;
- tanulmányi eredmények növekedése,
- mérési eredmények javulása,
- továbbtanulási mutatók javulása;
- magas számú részvétel a közösségi rendezvényeken;
- tanórán kívüli programok megfelelő szintű működése,
- az értékelés eredményeinek beépülése a fejlesztésbe;
- az értékelés eredményének javulása;
- a szülőkkel való kapcsolat erősítése;
- közös rendezvényeken magas szülői részvételi arány,
- működő kapcsolatok a többi, a programban megnevezett partnerrel;
- a tanulói közösségekben csökken az előítéletes magatartási megnyilvánulás,
- az iskolai teljes környezetben csökken az előítéletes magatartási megnyilvánulás;
- az eredményes oktatás-neveléshez szükséges módszertani repertoár jelenléte;
- a különböző kultúrák ismerete és elfogadása.

I.1.6.Módszereink

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

- 1./ Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- 2./ Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - követelés; - gyakoroltatás, - segítségadás, - ellenőrzés; - ösztönzés; 	<ul style="list-style-type: none"> - a tanulói közösség tevékenységének megszervezése; - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása; - hagyományok kialakítása, - követelés; - ellenőrzés; - ösztönzés;
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - elbeszélés; - tények és jelenségek; - műalkotások bemutatása; - a nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében; - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből;
3. Tudatosítás	<ul style="list-style-type: none"> - elbeszélés; - tények és jelenségek; - műalkotások bemutatása; 	<ul style="list-style-type: none"> - felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, - vita;

	- a nevelő személyes példamutatása	
--	------------------------------------	--

Nevelőink 50%-a részt vett a holland-magyar Megelőzés-Alkalmazkodás-Gondoskodás projektben. Az itt megismert új módszereket és szervezeti formákat azóta is használják, és igyekeznek megismertetni a többi kollégával is. Rendszeresen használja valamennyi pedagógus a kooperatív módszereket, valamint a differenciálást, többen próbálgatják a projekt módszert is. A digitális oktatás része a mindennapi oktató-nevelő munkának – rendszeresen alkalmazzuk az interaktív táblákat, tableteket, laptopokat. Valamennyien igyekeznek a legújabb módszereket is kipróbálni, emellett természetesen a régi jól bevált eljárásokat sem hagyjuk el. Ezeket a módszereket a tanítási helyzetnek megfelelően, tudatosan, változatosan alkalmazzuk.

I.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. A nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen a tanulás kompetenciái azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A tanulás kompetenciái arra készítik a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Kommunikációs kompetenciák – anyanyelvi és idegen nyelvi

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő

keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Digitális kompetenciák

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését

Matematikai gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A munkavállalói és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá az egészségmegőrzést is szervesen magában foglalja.
- Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna.
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása (szociális kompetencia).
- Tanulásirányítás – önálló tanulás képessége.
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
- Értéorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

I.3. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket az egészséget meghatározó tényezők felügyeletére és ezáltal egészségük javítására. Fő feladat egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kifejlesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő

közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Az egészségnevelés a WHO meghatározása szerint olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az elmúlt évek népegészségügyi adatai, a WHO nemzetközi, illetve hazánkat érintő vizsgálatai, felmérései, valamint a társtárca elemzése alapján szükségessé vált, hogy a közoktatási törvény módosításával az iskolai egészségnevelés, egészségfejlesztés jogszabályi feladatai a törvényben megjelenjenek, valamint sor kerüljön a helyi pedagógiai programokban is a helyi feltételekre, adottságokra épülő egészségnevelési stratégia kidolgozására, megvalósítására.

Iskolánk feladatának tekinti az egészségnevelés területén:

- Tanulóink ismerjék meg önmagukat és egészségi állapotukat;
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontosságának tudatosítása;
- Az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepének ismerete;
- Milyen szerepe van a barátságnak, a párkapcsolatoknak és a szexualitásnak az egészségmegőrzésben;
- A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete;
- A tanulás technikáinak megismertetése;
- Az idővel való gazdálkodás szerepének fontossága;
- A szenvedélybetegségek elkerülése;
- A megfelelő tanulási környezet alakításának fontossága;
- A természethez való viszony, és az egészséges környezet jelentőségének tudatosítása.

A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából fontos ismeretekkel az

- egészséges táplálkozás
- mindennapi testmozgás
- egészséges személyiségfejlődés, családi és kortárskapcsolatok
- dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése
- szexuális fejlődés
- testi higiénia
- környezet védelme, környezeti ártalmak
- személyes biztonság, közlekedés
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartásterületén.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

1. Egészséges táplálkozás

Cél: A tanulók ismerjék meg a helyes és a helytelen táplálkozás előnyeit, illetve hátrányait, valamint ezek következményeit. Találkozzanak a következő fogalmakkal: táplálkozásunk és az élelmiszerek összetevői, energiaszükséglet, energia bevitel. Tudatosuljon a reggeli és a tízórai fontossága. Hívjuk fel a figyelmet a helytelen táplálkozás következményeire: túlsúlyosság, érrendszeri zavarok stb.

Formája:

- beszélgetés a témáról, bemutató tartása osztályfőnöki, biológia és környezetismeret órákon
- napközisek bevonása az étrend összeállításában
- előadás (orvos, védőnő) a témával kapcsolatosan
- vetélkedő szervezése
- plakát készítése (pályázati forma)
- az iskolagyümölcs program keretén belül rendszeresen biztosítjuk tanulóink részére a friss gyümölcsöt, zöldséget, gyümölcsköstolókat tartunk
- az iskolatej program keretében tejet és tejtermékeket biztosítunk tanulóinknak

2. Testmozgás

Cél: A gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel. Az iskolai testnevelés és sport keretei között fejlesszük a szociális kompetenciát, a csapatmunkát, a társakkal történő kreatív együttműködést.

Formája:

- testnevelés órák minden évfolyamon heti 5 óra
- sportszakkörök: torna, foci, sakk
- sportvetélkedő, más iskolákkal
- játékos foglalkozások napköziseknek és az alsósoknak
- osztálykereten belül évente 1-2 alkalommal ügyességi versenyek, kirándulások
- évente két alkalommal kerékpártúra szervezése
- rendszeresen részt veszünk szeptember 28-án, a Magyar Diáksport napján
- sport és egészség tematikájú nyári tábort, napközis tábort szervezünk

3. *Az egészséges személyiségfejlődés elősegítése, családi és kortárskapcsolatok*

Cél: A társas – érzelmi készségek fejlesztése. Figyelemfelhívás az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire. A szülő – gyermek -, tanár-gyermek kapcsolatok javítása. Magatartászavarok, szorongás, félelem okainak feltárása és orvoslása. A társas kapcsolatok személyiségformáló hatásának bemutatása, helyes mederbe terelése.

Formája:

- beszélgetés, önismereti csoportfoglalkozások osztályfőnöki órákon
- minden órán odafigyelés a társas kapcsolatokra
- előadások szervezése
- a témával kapcsolatosan (pszichológus, orvos, védőnő)
- beszélgetés a szülőkkel (szülői értekezleten)
- osztályrendezvényeken, kirándulásokon odafigyelés a tanulók érzelmi megnyilvánulásaira.
- a hittan órákon rendszeres feladat a személyiség ez irányú fejlesztése is

4. *Dohányzás, alkoholfogyasztás és a kábítószer használat megelőzése*

Cél: A tanulók megismertetése a dohányzás, alkoholfogyasztás és a kábítószer használatának az egészségre és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatásával, következményeivel. A gyerekeknek egy általános és kiegyensúlyozott képet adjunk az élvezeti cikkek természetéről és az előírásoknak megfelelő és helytelen alkalmazásukkal kapcsolatos kérdésekről. Próbáljuk megtanítani a gyerekeket arra, hogy azokban a helyzetekben, amelyekben valamilyen – legális vagy tiltott – anyaggal kínálják őket, megfelelő döntéseket tudjanak hozni.

Formája:

- előadások, bemutatók szervezése
- beszélgetés a témáról osztályfőnöki és biológia órán
- film megtekintése a témáról.

5. *Szexuális fejlődés*

Cél: Biológiai alapismeretek szerzése a nemi éréstől, a nemi jellegek kialakulásáról. Figyelem felhívása a serdülőkori higiéniai problémákra. A 7. és 8. osztályosok felvilágosítása a serdülőkori párkapcsolatokról, a fogamzásgátlásról, a gyermekvárásról és a nemi úton terjedő betegségekről (AIDS rohamos terjedése).

Formája:

- biológia óra ehhez kapcsolódó anyagrészei, témakörei
- beszélgetés és előadók meghívása osztályfőnöki órára (orvos, védőnő)
- felvilágosító szóróanyag kiosztása a megfelelő korosztálynak.

6. *Testi higiénia*

Cél: A tanulók megismertetése a testi higiénia fontosságával. Figyelem felhívása a rendszeres tisztálkodás, a kézmosás fontosságára, a fogápolás helyes technikájára, a fogbetegségek kezelésére, a hajápolás rendszerességére (hajfestés), a megfelelő ruházat kiválasztására.

Formája:

- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése (orvos, védőnő)
- kétévente egy alkalommal fogorvosi ellenőrzés
- figyelemfelhívás és odafigyelés folyamatosan minden tanulóra (osztályfőnökök kiemelt szerepe).
- egészségügyi fogászati vetélkedő szervezése évente egy alkalommal
- fogászati hónapon belül rajzpályázat kiírása a témával kapcsolatosan.

7. *Környezet védelme, környezeti ártalmak*

Cél: A tanulók figyelmének felhívása arra, hogy az emberek által okozott környezetszennyezés, környezet károsítás milyen súlyos károkat okozhat a természetnek és egészségünknek. A tanulók figyeljenek oda és tegyenek is a szebb és tisztább környezetükért. Kiemelt feladatnak tekintjük a fenntarthatóságra nevelést. Iskolánk Ökoiskola, ez meghatározza a rövid és hosszútávú céljainkat, a mindennapok feladatait, iskolánk egész arculatát.

Formája:

- tisztasági verseny az osztályok között, ahol a termek tisztaságát pontozzuk
- a faliújságon a témával kapcsolatos cikkek, írások elhelyezése
- a témával kapcsolatos plakátkészítő verseny
- iskola környezetének folyamatos tisztántartása
- szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása
- **a téma beépülése a tanórak anyagába (fizika, kémia, biológia, környezetismeret)**

8. *Személyes biztonság, közlekedés*

Cél: Annak tudatosítása, hogy felelősséggel tartozunk magunk és társaink személyes biztonságáért. A szabályok betartásának fontossága, nemcsak a közlekedésben. Alapvető közlekedési szabályok ismerete minden tanuló számára. Az emberi élet értékelésének fontossága.

Formája:

- beszélgetés a témáról osztályfőnöki és technika órán
- előadó hívása a közlekedéssel kapcsolatosan (rendőrség)
- közlekedési szabályok és táblák megismerése technika órán
- kerékpártúra szervezése, előtte a közlekedési szabályok megbeszélése
- kirándulások, túrák szervezése (előtte megbeszélés, hogyan közlekedjünk gyalog és járművön).

9. A betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)

Cél: Hívjuk fel a tanulók figyelmét a betegségek időben történő felismerésének fontosságára, valamint a továbbfertőzés megakadályozására, a gyógyulás elősegítésére. Tudatosuljon a diákokban a baleset megelőzésének szerepe, valamint az elsősegélynyújtás fontossága, ennek hiánya esetében a segítségkérés.

Formája:

- előadás a témáról, valamint bemutató szervezése (orvos, védőnő)
- elsősegélynyújtó szakkör
- elsősegélynyújtással kapcsolatos versenyeken való részvétel (pl: katasztrófavédelmi, csecsemőgondozási verseny stb.)
- kirándulások, túrák előtt tanulók figyelmének felhívása az esetlegesen fennálló veszélyekre (pl.: kullancsveszély).

I.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (Kat.Isk. 34.)

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, ökoiskolai programok, kirándulások, erdei iskolák, hittancsoportok, sportkörök), diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőköls erősítésével.

- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- **A tanulók érzékenyítése, főleg fogyatékos embertársaik elfogadására, különböző kulturális közegből, különböző társadalmi rétegekből jött, különleges bánásmódot igénylő gyerekek elfogadására**
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves, ökoiskola stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

Tevékenysérendszer és szervezeti formák

A személyiségfejlesztő és közösségfejlesztő munka legfontosabb színtere a tanítási óra.

Az iskola nevelőtestülete a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelt szerepet szán a motivációnak, és a tanulói aktivitás kibontakozásának. A tanulók legyenek aktív részesei a megismerés folyamatának, legyenek képesek az önálló ismeretszerzésre. A differenciált csoportok kialakításával a tanulók egyéni képességeinek figyelembe vételét az egyéni fejlesztést oldjuk meg.

- a.) A motiválás célja a tanulók ösztönzése a tanulásra, az érdekes, figyelem felkeltő feladatok és módszerek alkalmazásával kívánjuk elérni, hogy a tanulók érdeklődéssel forduljanak az ismeretszerzés felé.
- b.) A tanítási órákon a tanulók sajátosságainak, képességeinek figyelembe vételével előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, melyek elősegítik a tanulók önálló ismeretszerzésre nevelését, valamint azt, hogy a tanulók tevékenyen vegyenek részt az ismeretszerzés folyamatában.
- c.) A tanulási folyamat során kiemelt feladat az átjárható, mobil fejlesztő rendszer kialakítása a szocializációs és képességbeli hátrányok kiküszöbölésére. A differenciált csoportokban történő oktatás lehetőséget teremt arra, hogy a nevelő-oktató munka a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségi szintjéhez. Ehhez a munkához az alábbi szervezési formák nyújtanak segítséget:
 - Az első évfolyamtól előtérbe helyezzük az adaptív tanulásszervezésre épülő egyéni képességfejlesztést, differenciált csoportokban történő oktatást. MAG projekt (kooperatív tanulás, párosmunka, csoportmunka).
 - A gyakorlásnál, ismétlésnél az önálló és csoportos munkát részesítjük előnyben, azért, hogy az oktatás illeszkedjen az egyéni képességekhez.
 - Az idegen nyelv, digitális kultúra tantárgyak oktatását osztálylétszámtól függően csoportbontásban szervezzük.

Az iskolában a nevelési-oktatói célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a.) Hagyományőrző tevékenységek

- Minden tanév folyamán megemlékezést tartunk:
 - Október 6-án;
 - Október 23-án;
 - Március 15-én;
 - Június 4-én

- Igyekszünk összegyűjteni és megőrizni a település iskolai oktatásának tárgyi és szellemi emlékeit, majd ezekből gyűjteményt szervezni.
- Szent Mihály ünnepén megemlékezünk iskolánk névadójáról, iskolánapot tartunk.
- Adventi készülődés - gyertyagyújtás
- Karácsonykor méltón megünnepeljük Jézus születését.
- Betlehemezés
- A szülői közösséggel családi napot szervezünk.
- Környezetvédő tevékenységek, osztályok közötti tisztasági verseny, az intézmények udvarának tisztán tartása és parkosítása. Minden elsős osztály fát ültet az iskola udvarán.
- Közlekedésbiztonsági vetélkedőt szervezünk közösen az Ózdi és Putnoki Rendőrkapitánysággal, melyre meghívjuk a környező települések iskoláit.
- Tanulóink az idők estjét színvonalas műsorral teszik hangulatossá.
- ~~Jó kapcsolatot alakítottunk ki az óvodapedagógusokkal.~~ Néphagyományőrző programként bevezettük a Gergely-járást (a leendő 1. osztályosok iskolába csalogatása).
- Tagiskolánk rendszeresen szervez iskolanyitogató foglalkozásokat, ezzel is hívogatva a tanulókat és szüleiket
- Családi napot szervezünk, ahol szülők, tanulók, pedagógusok együtt mozoghatnak, szórakozhatnak.
- minden tanévben pályaaorientációs napot szervezünk, ahol a szakmákkal, továbbtanulási lehetőségekkel ismerkedhetnek a tanulók
- Minden tanév végén iskolánk tanulói nyári táborozáson vesznek részt. A tábor jellege hittan, környezetvédelem, túrázás, természetjárás és fürdőzés. (Balatonszemes, Sarud, Eger, Bogács).

b.) Diákönkormányzat

A tanulók és a tanuló közösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli szabadidős tevékenységeinek segítésére az iskolában Diákönkormányzat működik. Munkáját az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti. Irányítását a diáktanács végzi, melynek tagjai az osztályok diákönkormányzati képviselői. A diákönkormányzatban csak felső tagozatos tanulók képviseltetik magukat. Ennek értelmében a tagiskolánkban nem működik diákönkormányzat.

Rendezvényei:

- Őszi, téli és tavaszi túrák
- Luca napi vásár
- Farsangi jelmezes bál – iskolai rendezvény
- Vetélkedők, Ki -Mit- Tud házi versenyek

- Víz világnapja
- Föld napja
- Gyermeknap
- Teadélutánok, közös együttlétek szervezése – osztályok egymás között.

A rendezvényekért felelős személyeket a mindenkori munkatervben jelöljük meg. A tagintézményben ezek a rendezvények a pedagógusok munkatervben vállalt feladatai.

c.) Napköziotthon

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően,- amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4 évfolyamon napközi otthon működik. Felső tagozaton és a tagiskolánkban a délutáni órákban a másnapi felkészülés segítésére tanulószobai foglalkozást biztosítunk.

d.) Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. 7.és 8.osztályos tanulóinkkal részt kívánunk venni a kormány által támogatott Határtalanul pályázatban, hogy lehetőséget adjunk a határon túli területek, kulturális értékek megismerésére.

e.)Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

f.)Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

g.) Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

h.) Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár – a tagintézményben olvasószoba - segíti.

I.5.A pedagógusok feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

I.5.1. Osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészségés lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.

- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat a digitális naplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).

- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Félévkor és év végén értékeli a tanulóközösség fejlődését
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az e-naplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

1.5.2. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
 - Helyzetelemzés az osztályközösségről.
 - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
 - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
 - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
 - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
 - Az osztály diákközösségének vezetői.
 - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
 - Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
 - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

1.5.3. Az osztályfőnöki tantárgy jelentősége a katolikus iskolában

Apáink, nagyapáink korában a falunak, közösségnek egységes volt erkölcsről, nevelésről, kötelességekről és jogokról a felfogása.

Valaha a család közegében tapasztaltuk meg a lehetőségeinket, korlátainkat, tanultuk meg, hogy mire érzékeny a mi lelkünk s mire a másik emberé, ott szoktuk meg a viselkedési szabályokat, ott nyertünk tapasztalatot az ember és a közösség természetes működéséről. A család pedig szervesen illeszkedett a

nagyobb közösség, a falu és nemzet egységes értékrendszerébe, az pedig a keresztény valláserkölcson alapuló, mégis egészen konkrét európai értékrendbe. Bárhová vetette a sors a fiatal embert, a lopást mindenhol lopásnak, a hazugságot hazugságnak minősítették és a bűnt tiltották, az erényt pedig felmagasztalták akkor is, ha az emberek bűnöket is elkövettek és erényeik is voltak.

Ma is minden gyermeknek joga lenne egy ilyen egységes és viszonylag nyugodt világhoz. Ma azonban sok gyermeknek az sem egyértelmű, hány apukája van tulajdonképpen, és ki szereti őt valódi anyjaként? Sokan élnek kulcsos gyerekként, vagy a hűtőre tűzött cédulák által, esetleg mobilon keresztül „nevelve”. Nincs tapasztalatuk az emberi közösség jó működéséről, nincs alkalmuk megismerni önmagukat – sodródni s gyakran a virtuális világba, elszett kapcsolatokba, esetleg drogba menekülnek, vagy az értelmetlen agresszióhoz folyamodnak.

Az iskolák padjaiban tucatszámra ülnek ilyen gyerekek és fiatalok, akikkel azután a tanárok sem és a szülők sem tudnak mit kezdeni, s egymást okolják a kudarcokért szövetségesekből ellenségekké válva. Sok országban fölismerték már azt, hogy a helyzet több mint kétségbeejtő. Most már a jövőnk, a megmaradásunk forog kockán – s ez egyképpen érvényes Európára és Amerikára is. Bár a katolikus – és általában a felekezeti – iskolákban jobbnak tűnik a helyzet, mint általában, azért az ott nevelkedő gyerekek sem, s a pedagógusok sem menekülnek a mai kor kihívásaitól, választ kell adniuk azokra.

Az osztálytanítónak és az osztályfőnöknek gyakran a szülői ház nevelési hiányait is pótolnia kell, de természetesen a szülőkkel való együttműködést keresve. Bár ez lehetetlen, mégis meg kell kísérelniük a családi nevelést is pótolni és/vagy korrigálni.

Az osztályfőnöki óráknak döntő szerepe van abban is, hogy a gyermekben megszülessék a **hit** és a **tudás**, valamint a hit és az **életszintézise**.

Az osztálytanítónak és az osztályfőnöknek tudomásul kell vennie, hogy a katolikus iskolában ez elsődlegesen az ő feladata, szoros együttműködésben a hitoktatóval, az egyházzal.

Ugyanakkor a katolikus iskola színvonalas oktató munka egy sajátos közegben, aminek **alapja a résztvevők személyes találkozása az evangélium Krisztusával**, amiből személyes öröm és hivatástudat fakad, s ebből következik az egyéni és közerkölcs.

Kiemelt feladat:

1. Valóság-alapú és ugyanakkor **személyes világkép és világnézet** kialakításának tapintatos segítése.
2. A személyiség kibontakozásának segítése, az **önnevelés, a jellemformálás** fontosságának bemutatása, segítségnyújtás ebben.
3. A helyes önismeretre építő **hivatás-keresés** támogatása.
4. Tudatosan vállalt **keresztény életvitel** kialakítása: munka, pihenés, ünneplés harmóniája.

5. A másokért vállalt és általában a **felelősség** kialakítása, segítségnyújtás a közösségi emberré formálódásban.
6. Tapasztalja meg és tudatosodjon benne, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van jelleme alakulásában, tanuljon meg eligazodni az **emberi kapcsolatok világában** és **legyen nyitott nagyobb közösségek felé is** (iskola, plébánia, nemzeti és világegyház, ill. a társadalom)
7. A közösségben – reális önismeretre építve **keresse és találja meg ahelyét**. Tanuljon meg engedelmessé válni, alkalmazkodni, ha vezetésre teremt, ezt szolgálatnak tekinteni és kerülje el a karrierizmus kísértéseit.
8. A közös imádság, szentmisék, lelki gyakorlatok, keresztény módon megélt iskolai táborok által a **vallás** közösségformáló erejének tudatosítása.
9. A tanulóknál fejlődjen ki a **nemzeti azonosságtudat**, az Európához tartozás tudata, valamint ismerjék és becsüljék meg más népek hagyományait, kultúráját, szokásait és életmódját illetve az emberiség közös problémáit is.

Legfontosabb feladataink röviden tehát:

- ÉRTÉKKÖZVETÍTÉS – emberi méltóság, hivatás, esztétika
- A SZÍV NEVELÉSE – a szív az értékrend központja a Biblia szerint!
- AZ ÉRZELMEK ELFOGADÁSA ÉS HELYES KEZELÉSE
- AZ AKARAT NEVELÉSE – felelősségtudat, helyesen használt szabadság

I.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

1.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiais fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
 - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
 - az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
 - a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
 - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
 - a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
 - speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
 - képességfejlesztő játékok, eszközök,
 - számítógépek fejlesztő programokkal.

1.6.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.6.3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

1.6.4. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkal való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

I.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvétele

I.7.1. A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

I.7.2. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel.

Az iskolai diákönkormányzat élén választott iskolai diákbizottság áll. A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákbizottság képviseli. Tevékenységüket segítő tanár támogatja és fogja össze. A diákönkormányzat az említett pedagóguson keresztül is érvényesítheti jogait, fordulhat az iskola vezetőségéhez.

A diákközgyűlés az iskola tanulóinak legmagasabb tájékozódó-tájékoztató fóruma, amely a tanulók által megválasztott küldöttekből áll. A diákközgyűlés nyilvános, azon bármely tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. A diákközgyűlés az igazgató által, illetve a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze.

I.8. Kapcsolatrendszer

I.8.1. Kapcsolat a szülőkkel

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- A szülők tájékoztatása:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai és az oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató

- f) Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

1.8.2. Az iskolai diákönkormányzat

Iskolánk tanulói választhatnak és választhatók az iskola diákönkormányzatába. A diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vehet fel, azokra választ kérhet. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén.

A diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

1.8.3. Kapcsolat a fenntartóval

Iskolánk fenntartója az Egri Főegyházmegye.

Általános cél az, hogy a fenntartóval folyamatos és tárgyyszerű munkakapcsolat alakuljon ki, amely a kölcsönös tiszteletet, egymás tájékoztatását és megbecsülését vonja maga után.

Az iskola egészét érintő, működését veszélyeztető eseményekről vagy problémákról azonnal tájékoztatni kell a fenntartót.

Az iskola kiemelt rendezvényeire (évnyitó, évzáró, ballagás, ünnepségek) meghívást kapnak, illetve azon szerepet vállalnak a fenntartó képviselői.

Az intézmény működéséről évente egyszer átfogó jelentés készül a fenntartó számára.

Az Egyházmegye Tanulmányi Osztályával és a Katolikus Pedagógiai Intézettel való kapcsolattartás mindennapos. Ebben a viszonyrendszerben is cél az, hogy a hivatalos jelentési és adatszolgáltatási kötelezettségen túl minél több személyes és konkrét kapcsolat alakuljon ki, amely mindkét fél munkáját nagymértékben elősegítheti.

I.8.4. Egyéb kapcsolataink

- Bánréve, Serényfalva, Hét, Sajópüspöki községek önkormányzata – a településekről idejáró tanulókkal kapcsolatos ügyek
- Bánréve és Serényfalva Katolikus Egyháztanácsa – a hitélet szervezésében, közös egyházi ünnepek szervezésében tevékenykedünk közösen
- Iskolarendőr (Putnoki Rendőrőrs, Ózdi Rendőrkapitányság)
- Iskolaorvos, Iskola fogászat Putnok
- KLIK Kazincbarcikai Tankerületi Központ
- Aggteleki Nemzeti Park
- Pedagógiai Szakszolgálat Putnok
- Megyei Szakértői Bizottság- Miskolc
- Családvédelmi és Védőnői Szolgálat Putnok, Bánréve, Serényfalva
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Iskolánk Alapítványa
- Civil szervezetek (Barkófieldi erdei iskola egyesület, ~~Természetjárók-baráti-köre~~, Héti hagyományőrző egyesület)
- Határon átnyúló kapcsolat – Rimaszécsi testvériskolával a kapcsolat ápolása
- A környék katolikus és világi általános iskolái
- Napköziotthonos Óvoda Serényfalva
- Községi Könyvtár Serényfalva
- Ózd Olvasó

I.9.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - osztályozó vizsga,
 - pótló vizsga,
 - javítóvizsga.
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,

- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
 4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
 5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
 6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
 - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)közölni kell.
 7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.
 8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hittan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hittan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	

Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hon- és népismeret		SZÓBELI	

I.10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei, szabályai

1. Iskolánk Bánréve, Serényfalva, Hét, Sajópüspöki településekről minden olyan tanulót felvesz, akik –a szülő írásos nyilatkozata alapján – elfogadják a katolikus értékrendet, az iskola rendjét.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozásakor be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - a gyermek lakcímkártyáját;
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
 - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. Más településeken lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
6. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket *a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben* meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
7. Újonnan érkező tanulók a lemaradásuk bepótlásához türelmi időt és egyéni segítségnyújtást kapnak.

I.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és
- jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével, tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

I.12.Környezeti nevelési program

Iskolánk Ökoiskola, ezért a fenntarthatósággal kapcsolatos céljainkat, feladatainkat külön Öko-munkatervben rögzítjük, melynek célkitűzései összhangban állnak e pedagógiai programban megfogalmazottakkal.

Helyzetelemzés, helyzetkép

A település és közvetlen környezetének természeti-környezeti adottságai

Bánréve és Serényfalva szép természeti környezetben a Bükki Nemzeti park közelében, a Bükk hegységtől északra a Sajó-Rima-Hódos patak kisebb medencévé szélesedő völgyeiben fekszik. Határátkelőhely a szlovák-magyar határon. Igen jól megközelíthető vasúton és közúton egyaránt. A Sajó folyó közelsége egyre nagyobb számba vonzza a kikapcsolódni, pihenni vágyókat, nemcsak községünkben, hanem Ózd térségéből is.

A víz minőségének fokozott javulásával élővilága megújult, visszanyerte régi énjét, így napjainkban a horgászok paradicsoma lett.

Két tájvédelmi körzet található még közelünkben. Egyik a keleméri Mohos-tavak, a nagymohos és a Kismohos, melyek suvadással keletkeztek. A fokozatosan vastagodó tőzegmohalápok ma is őrzik a jégkorszak néhány érdekes növényeit, a tarajos pajzsikát, a mohos nyírfát.

A másik a Lázbérci Tájvédelmi Körzet, melyből szépségével kiemelkedik a Lázbérci tó és az Upponyi hegység, mely ókori keletkezésű mészkőhegység. Mindkettő fokozottan védett területtel, növény és állatvilággal rendelkezik.

Ez a természeti környezet meghatározza környezeti nevelési munkánk tartalmát, célját, feladatát.

Az iskola helye és külső környezete

A bánrévei Szent Mihály Katolikus Általános Iskola a község központjában található 8 évfolyamos intézmény, tagintézménye Serényfalván alsó tagozattal.

Munkánk során feladatként fogalmaztuk meg iskolaképünket:

Olyan iskolát szeretnénk, ahol tanuló – szülő – pedagógus egyaránt jól érzi magát. Programjainkkal, így környezetnevelési programunkkal is ehhez kívánunk hozzájárulni.

Az iskola környezete

Épület és berendezés:

Iskolánk mindkét épülete a település központjában helyezkedik el. Szép és korszerű újonnan épített – átadása 2002-ben és 2003-ban lettek átadva- a XXI. század elvárásainak megfelelő építmény. Büszkék vagyunk rá!

- Az iskola épületegységeinek építési anyaga (tégla)
- Az iskola világításrendszere: energiatakarékos, modern fénycsőarmatúra rendszer

- Az intézményünkben korszerű gázfűtés van, az új nyílászárók jól zárnak, így érvényesül az energiatakarékosság
- A tantermek méretei a jelenlegi osztálylétszámoknak megfelelőek, a fényviszonyai, fűtöttsége jó
- A mosdók száma a tanulók létszámának megfelelő
- A tanulók számára az asztalok és székek életkoruknak megfelelő méretűek, kényelmesek. A kabát, táska tárolására kialakított fogasok kissé szűkösek
- Iskolánk épülete, az osztálytermek szépen, esztétikusan dekoráltak, barátságosak. A gyermekek munkái tablókra és falíújságokra folyamatosan ki vannak helyezve.
- Iskolánk díszterét, az aulát, a folyosókat, az osztálytermeteket virágok díszítik.
- Az iskola technikai felszereltsége jó, de folyamatosan pótolni kell az audiovizuális eszközöket az elhasználódás miatt.

Az iskola udvara

Mindkét iskola udvara zárt. Az udvaron sportolásra, játékokra egyaránt alkalmas területek vannak, aszfaltos kézilabda pálya, távolugró gödör, futópálya található. Parkosítva, a gyerekek számára elhelyezett ülőpadok, udvari játékok állnak rendelkezésre. Az elkövetkező években még tovább szeretnénk fejleszteni, kiépíteni. Iskolánk és tagiskolánk sem rendelkezik büfével.

A környezeti nevelés hagyományai iskolánkban

- Alkalmanként végzünk hulladékgyűjtési akciókat.
- Tisztasági versenyt szervezünk az osztályok között, melyet havonta értékelünk.
- Rendszeresen túrázunk a környező, és a távolabbi tájvédelmi körzetekben.
- Részt veszünk a falu hagyományőrző műsorain.
- Osztályprogramok szervezése.
- Nyári tábor megszervezése és lebonyolítása.

A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi feladatokat, problémákat.

Különböző módszereket alkalmazva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is.

A szemléltetés hagyományos eszközökkel történik, de célunk, hogy később az informatikai lehetőségeket is bevonjuk a szemléltetés eszköztárába.

Szemléltető eszköz-állományunkat bővítjük.

Külön órakeret biztosítása nélkül:

- A környezetnevelési programunk beépül az osztályfőnöki órák anyagába
 - Minden tantárgyba beépítve a téma adta lehetőség kihasználásával.

Tanórán kívüli programok:

- Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink az elméleti ismeretek megszerzése mellett, motiváló gyakorlati programokon is részt vegyenek.
- Rendszeresen túrát szervezünk.
- Az iskolában alkalmanként (őszi, tavaszi) vas- és papírgyűjtést szervezünk.
- Környezetvédelmi osztályprogramokat szerveztünk 1-8.osztályig évente 2 alkalommal.
- Tanulmányi kiránduláson veszünk részt a Bükki- és Aggteleki Nemzeti park területén.
- Az 1-2-3-4.osztály tanulócsoportonként védnökséget vállal az új iskola udvarának ápolásában.
- Az 5-6-7-8.osztály tanulócsoportonként védnökséget vállal a régi iskola udvarán az iskolai kert ápolásában.
- Terv, az iskola udvarára fenyőfákat ültetünk, melyet a tanulócsoportok gondoznak.
- Téli madáretetést végzünk. Célunk, hogy minél több tanuló az otthonában is fontosnak tartsa a téli madáretetést.
- Környezetnevelési témában könyvtári órákat tartunk 1-8.osztályig a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével.
- Otthoni szelektív hulladékgyűjtés.
- Komposztálható gyümölcs és zöldség hulladék szelektív gyűjtése,
- A nylon csomagolási anyagok káros következményei a természetre, ha lehet kerüljük a felhasználását.
- Egyéb (múzeum, állatkert, vadaspark látogatása stb.)

Szorgalmi időn kívül

Táborozási programjaink során nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelés megvalósítására.

(Uppony, Sarud, Gömörszőlős, Balatonszárszó, Bogács)

Erőforrások

Személyi (humánerőforrások)

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. Szoros együttműködésünk van az Aggteleki Nemzeti Parkkal. A kialakult együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Emberi erőforrásnak tekintjük az iskola minden „lakóját” – ideértve a nevelőkön és diákokon kívül az adminisztratív és technikai dolgozókat is, mert mindenkinek megvan a maga fontos, személyre szabott feladata a környezeti nevelésben.

Az iskola szempontjából humán erőforrásnak tekintendő minden külső partner, akinek kapcsolata van az iskolával.

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetősége	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi erőforrásokat teremt. Aktívan részt vesz a programokban. Kapcsolatot teremt külső támogatókkal.	Hiteles személyiségek a pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer.
Tanárok	Kidolgozzák a tantárgyakba beépítve, tanítják az egyes környezet nevelési lehetőségeket.	Valamennyi szakos nevelő érzi, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés.
Osztályfőnöki közösség	Előkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír. Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával.	Lehetőség van az aktualitások azonnali megbeszélésére osztályközösségi szinten. Programok összehangolása.
Diákönkormányzat	Lehetőségük van a környezeti nevelés egészségnevelési területeinek erősítésére, gyakorlati program megvalósítására.	Napi kapcsolata van a diákokkal, az egyedi problémák azonnali kezelése.
Iskolaorvos védőnő	Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról.	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.
Adminisztratív dolgozó	Támogatja a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával.	Segít a takarékoságban.
Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt.	Valamennyi diák érintett a program teljesítésében. A diákok partneri

		kapcsolatba kerülnek a felnőtt résztvevőkkel. A fő hangsúly a szemléletformáláson van.
Szülők	A szülők bevonása az iskola környezetnevelési programjába.	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezeti nevelés túlmutat az iskola falain.
Községi Önkormányzat Képviselőtestülete	Biztosítja és fokozatosan fejleszti az Upponyi pihenőházat.	Környezetbarát gondolkodás és magatartás kialakítása.

Anyagi erőforrások

Belső erőforrások:

- A fenntartó által biztosított költségvetési keret
- Az épület környezetbarát módon való működési feltételeinek biztosítása

Külső erőforrások:

- **Pályázat.** A pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése igazgatóhelyettesi feladat. Az igazgatóhelyettes tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és segít a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani.
- Támogatók felkutatása

A környezeti nevelés objektív feltételei

Intézményünknel az alábbi ismerethordozók, segédeszközök állnak rendelkezésünkre:

- Videó lejátszó
- Számítógép – internet-digitális táblák
- Kevés számú szakkönyv
- Szemléltető eszközök
- Könyvtár
- Növelni kell a szeméttároló dobozok számát az iskola mindkét udvarán

Partnerségi kapcsolatok

Iskolán belüli együttműködés

- **Tanárok:** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaérték legyen a tanulók számára.
- **Diákok:** Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.
- **Tanárok és diákok:** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az osztályprogramoknak, az előadásoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári táboroknak.
- **Tanárok és szülők:** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – lehetőségeikhez képest – a családok maguk is biztosítják.
- **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív segítői környezeti nevelési programunknak.

Iskolán kívüli együttműködés-kapcsolattartás

- **Fenntartó.** Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés az iskola egész életén belül a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.
- **Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.** A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás iskolavezetési és diákönkormányzati feladat. (Őrhegy Egyesület, Zöld Szó Mozgalom).
- **Hivatalos szervek:** A hivatalos szervek feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításába

Céljaink	Feladataink	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat, és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezet nevelés valósul meg: <ul style="list-style-type: none"> - átdolgozott tanmenetek - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon

		- változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységében lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Védett növények és állatok ismeretének bővítése.	Tudatosabb környezetvédelem.
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	A felnőttek rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon. Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának a javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztaság ellenőrzése alsó és felső tagozatban. Szelektív hulladékgyűjtés – egyelőre csak a papír folyamatos gyűjtése, tárolásának és elszállításának megszervezése. A helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetesekben.
Takarékoskodni a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések.	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat.	Rajzpályázat, Föld Napja program stb.	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvjá.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői.	Örökbefogadási akciók: egy-egy területet gondozzanak. Faültetés, téli madáretetés.	A tanuló kötődik környezete egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét – megalapozva az élethosszig tartó tanulást.	Zöld sarok kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyagok és CD-k beszerzése. Internet hozzáférés biztosítása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, tudja használni a szakirodalmat.

Céljaink és jövőképünk

Jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Célunk, hogy:

- iskolánk minden tanulója a 8.osztály befejezéséig eljusson legalább 1 nemzeti park, tájvédelmi körzet, vadaspark, állatkert, múzeum, vízmű- és szennyvíztisztító üzem látogatására;
- minden tanuló évente legalább 2 alkalommal vegyen részt hulladékgyűjtésben, gyalogtúrán;
- minden osztály vállaljon védnökséget az iskola 1-1 területe mellett;
- iskolánk diákjai évente vegyenek részt az „iskola-zöldítési” programjában, a téli madáretetési akcióban;
- váljon igényévé minden tanulónak a tiszta környezet;
- a 8 év alatt a programjainkkal járuljunk hozzá ahhoz, hogy tanulóink szeressék, tiszteljék és védjék a környezetet.

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- A környezettudatos magatartást és életvitelt;
- A természetes és mesterséges környezet szeretetét és védelmét, megőrzését;
- Az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikát, módszereket;

Az iskola környezetnevelési feladatai:

A környezetnevelési célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban.

- Problémamegoldó gondolkodás;
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- Problémaérzékenység;
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia;
- Kommunikáció, média használat;
- Konfliktuskezelés és megoldás;
- Véleményalkotás;
- Részvétel és cselekvés;

Ennek érdekében segíteni kell a tanulóknál az alábbiak kialakulását, fejlesztését

- Nyitott, önálló személyiséggé válást;
- Összefüggések megértését;

- Az élet tiszteletét, az értékek védelmét;
- Konfliktusok, problémák kezelését;
- Empátia, toleranciafejlesztést;
- Egészséges életmód igényét;
- Globális gondolkodásmódot;
- A munka, a kiemelkedő teljesítmény megbecsülését;
- Lokális elkötelezettséget;
- Helyes szokásokat;

Az iskola környezet nevelési szemlélete

Intézményünkben kiemelten fontos feladatunknak tartjuk, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

Új tervek:

- A hátsó udvarban parkosítás, fásítás, ~~sziklakert kialakítása~~; tanulóink részére ülőpadok, fából készült játékok elhelyezése;
- Üzemlátogatáson veszünk részt: Putnok Szennyvíztisztító Üzem, Lázberci Víztisztító Üzem;
- Intézményünkben szelektív hulladékgyűjtés;
- Az egészségnevelési program elkészítése;
- Az Európai Unió környezetvédelmi feladatok, elvárások megismerése;
- Az Európai Unió követelményeknek való fokozatos megfelelése;
- Tantestület tagjainak környezeti nevelési továbbképzéseken való részvétel;
- Környezetvédelmi témájú bemutató óra szervezése osztályfőnöki óra keretén belül;
- Folyóiratok megrendelése (Búvár, Élet és Tudomány);
- Új környezeti nevelési irodalmak beszerzése, iskolai könyvtárállomány bővítése;

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség.

Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

- ❖ Kooperatív (együtműködő) tanulási technikák;
- ❖ Játékok;
- ❖ Riportmódszer;
- ❖ Kérdőív;
- ❖ Ötletgyűjtés;
- ❖ Kreatív tevékenység;
- ❖ Közösségépítés;
- ❖ Művészi kifejezés;

A módszerválasztás szempontjai

- Az életkornak megfelelő legyen;
- Pozitív szemléletet adjon;
- Főleg a természetben valósuljon meg;
- Tevékenységközpontú és életszerű legyen, valós problémák megoldására irányuljon;
- Problémaorientáltság jellemezze;
- A személyes megtapasztaláson keresztül hasson;
- Örömteli, motiváló, élményközpontú legyen;
- Együtműködésre épüljön;

A felsorolt módszerek a közösség- és a személyiségfejlesztést is szolgálják.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt- ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- Kiselőadások tartása;
- Házi dolgozat készítése;
- Rajzok, tablók készítése és bemutatása;
- Faliújságon közölt információk készítése,

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- Környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- Környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- A közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal;

Pedagógus - továbbképzés

A tantestület továbbképzésének megszervezésekor külön figyelmet fordít arra, hogy abban a környezeti nevelés elveinek és gyakorlatának fejlesztése is helyet kapjon.

Ellenőrzés, értékelés, minőségfejlesztés, ösztönzés

Alapelvek

- ❑ A környezeti nevelésben az ellenőrzés, az értékelés, a minőségfejlesztés és az ösztönzési rendszer kapcsolódjon össze;
- ❑ A környezeti nevelési tevékenységek ellenőrzésébe és értékelésébe szükséges az együttműködő partnerek bevonása;
- ❑ Szolgáljanak az elemzések alapul a korrekcióhoz, az innovációhoz, az újabb célmeghatározásokhoz;

Az értékelés formái

- ❑ Külső (szakértő, vagy a programban érintett, az ellenőrzésben tervezett partner végzi);
- ❑ Belső (pl. igazgató, munkaközösség-vezetők, osztályfőnökök, DÖK vezetők stb. végzi);

A környezeti nevelési terv megvalósítását a környezetnevelési naptár tartalmazza tanévenként, melyhez az alábbi mérési módszereket alkalmazzuk:

- Kérdőív
- Célcsoportos beszélgetés
- SWOT-analízis
- Tanulói munkák
- Szülői értekezleteken információk gyűjtése a programról
- Költség arányok (tervezett-megvalósított)

A bánrévei Szent Mihály Katolikus Általános Iskola

Környezetnevelési Naptára

Szeptember:	Hulladékgyűjtés megszervezése, lebonyolítása, Hétfégi osztályprogramok,
Október:	Őszi nagytakarítás, Termékek gyűjtése;
November:	Madáretetők készítése; Környezetbarát anyagok felhasználása;
December:	Téli madáretetés megszervezése;
Január:	Környezetvédelmi előadás megszervezése, lebonyolítása; Könyvtárlátogatás;
Február:	Videó film vetítések Nemzeti Parkokról;
Március:	Víz világnapja, Általános takarítás megszervezése és lebonyolítása az iskola területén;
Április:	Föld Napi program megszervezése, lebonyolítása;
Május:	Hulladékgyűjtés, Gyalogtúra osztályonként; Madarak –Fák napi program megszervezése; és lebonyolítása;
Június:	Tanulmányi kirándulások; Túrázás a Lázbérci tó környékére, Erdei iskola,

Serényfalva környezetnevelési naptára:

Szeptember:	Őszi túra
Október:	Hulladékgyűjtés Termékek gyűjtése
November:	Madáretetők készítése Füstmentes Világnap

December:	A téli madáretetés jelentősége
Január:	Nemzeti parkok megismertetése – Filmvetítés
Február:	Előadás: Környezetvédelem
Március:	A víz világnapja
Április:	A Föld napja
Május:	Madarak és fák napja Gyalogtúra

Bánréve község helyi értékei

Kastély: A község jelentős épülete a kastély, amelyet Szentmiklóssy család építtetett 1850 körül. A későbarokk épület U alaprajzú, főhomlokzata kelet felé néz. Kilenc ablaktengellyel, kiugró középrizalittal és lizénákkal tagolt. A főbejárati ablakok szegmens záródásúak, füzér dísszel ékesítve. A két udvari szárny háromszög oromzatban záródik. Tetőzete barokk hatású. Vay Alajos építtette a magtárt és parkosította a kastély környékét. Az 1890-es évek végén báró Hámos László tulajdonába került a birtok a szép úri lakkal együtt, aki előbb országgyűlési képviselő, majd 1891-től Gömör-Kishont vármegye főispánja lett. Az utolsó birtokosok a gróf Serényiek voltak.

Római Katolikus templom : mely a múlt században az 1920-as években a kastély parkja mellett épült, északdéli tájolású. 1928.szeptemberében a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelték fel. Fióktornyos kialakítása érdekes építészeti megoldást nyújt. Külső megjelenésében az erdélyi székely templomokra emlékeztet. A templombelsőt a főoltárképpel együtt Benke László jászberényi művész festette 1968-ban.

Református templom: Az első világháború után megalakult református gyülekezet megkezdte egy templom építésének szervezését, amely 1926-ban el is készült. Az építést Ligárt Lajos és Elek Géza putnoki kőművesmesterek végezték. A keskeny telek miatt észak-déli irányban épült, téglalap alapú. Az északi homlokzathoz épült torony alsó szintje képezi a bejárat előterét. A templom külső megjelenését az egyszerűség, a díszek nélküli szerénység jellemzi.

Vasútállomás épülete: 1902-ben épült a ma is meglévő vasútállomás épülete, amely a forgalomirányítás és az utasellátás szempontjából is a legkorszerűbb volt. Érdeemes megtekinteni a vasútállomás épületét, mely egyaránt tekinthető közlekedési és ipartörténeti emlékeknek is.

Serényfalva község helyi értékei

Római katolikus templom:

A Putnokyak 1318-ban Mindenszentek tiszteletére templomot építettek a faluban. 1560-ban a törökök elpusztították.

A lakók lelki szükségleteit ezután katolikus plébánia látta el. A mai templomot 1797-ben építették, eredetileg alacsony kis templom volt. 1847-ben átalakították, mai formáját ekkor nyerte el. A község templombúcsúja november elején, Mindenszentek tiszteletére van.

Szent János szobor:

A régi iskola előtt található Nepomuki Szent János régi kőszobra, amely védett műemlék. Ez a szobor a XVIII. sz.-ban épült, többször volt felújítva az évek folyamán.

Téglagyár:

A putnoki Téglagyár kb. 150 éve van jelen a község életében. A felszabadításig magántulajdon, majd a Serényi gróf tulajdona volt.

Az 1950-es évekig a termelést kizárólag a kézimunka jellemezte. A gyár termelése az 50-es évekig 5-7 millió téгла volt. Az alapanyag alkalmas volt cserépgyártásra is. A téglát szabadszárítással készítették. Az ilyen típusú gyártás 1986-ban szűnt meg. A gyár korszerűsítése 1967-ben kezdődött. 1971-ben műszáritó rekonstrukciót hajtottak végre, így a termelés 42 millióra gyarapodott. 1986-ban teljesen automatikus üzemelésű lett, az egyik legkorszerűbb üzemként tartották számon.

UPPONY -hegység lepusztult rög, a Variszkuszi hegységrendszer tagja, amely a jégkorban szakad el véglegesen a fiatalabb Bükk-hegységtől. Agyagpalák, kristályos mészkövek, homokkövek és diabáztufás mészkövek építik fel. Legmagasabb pontja: 435 m. Északról a Kövesmál-tető (456 m) és a Köbölic-tető (450 m) andezitje, és tufái salakból felépült csoportja csatlakozik. Az éghajlat mérsékelt nedves, hideg telű. Az évi középhőmérséklet 6-10 C⁰ fok. Az évi csapadék 500-600 mm. Az Upponyi-hegység fedett karszt, benne a karsztosodási folyamatok gyengébbek, mint a Bükkben. Az Upponyi-hegység földtanilag legértékesebb része a 400-500 m hosszúságú Upponyi-sziklasoros szurdokvölgye, az úgynevezett Vízköz. A szurdok két oldala karsztos formakincsekben gazdag, meredek sziklafalak, kőgombák, kőfülkék láthatók. Az Upponyi-szoros meredek, kristályos kőzetből felépülő falaiban feltűnik 1-1 kisebb barlang. Ezekben a barlangokban jégkorszaki állatok maradványai és az őskor végéről származó kőpengék kerültek elő. A hozzáférhetetlen magas sziklafalak üregeiben költött legnagyobb baglyunk az UHU. A Lázbérci Víztarozót 1968-ban építették. A tározót a Csernely és a Bán patak vize táplálja. A két patak eredetileg az Éles-kő orr alatt találkozik. A tó maximális mélysége: 16,5 m. A terület a Lázbérci Tájvédelmi Körzet része. A helységét tölgyesek, cseres-tölgyesek, cserések borítják. Sok a kövirózsa (sárga) tenyésznek a cenkesek között.

Növényritkaságok: kötőrőfű, árvalévelű len, terpedt rezeda, szürke napvirág, csek tyúktaréj, árvalányhaj, pikkelypáfrány, papucsbokor, magyarföldi husáng, sárga ibolya, északi sárkányfű.

Emlősök: vidra, nyest, nyuszt, vadmacska, borz és denevér.

Nagyvadak: őz, szarvas, vaddisznó.

Ritka és védett madarak: parlagi sas, uhu, bajszos sármány, vörös- és barna kánya, karvaly, gatyás-, és egerészölyv, kerecsen- és vándorsólyom, fekete gólya, szürke gém.

A területen minden hulló (foltos szalamandra, fürge gyík) és kétéltű állat védett.

A Pipis-dombi buca kemence maradványa 11-12 századi királyi vasolvasztók emlékét őrzi.

Erdőgazdálkodás: Uppony területén az Észak-Erdő Rt. Gazdálkodik ezen belül a Bánhorváti Erdészeti Igazgatóság végzi a fakitermelést, melyet az éves fakitermelés alapján a Bükki Nemzeti park jóváhagyásával hajtunk végre.

A kitermelt fa anyagminőség szerint kerül értékesítésre. Ezek alapján lehet: bútorparketta és tűzifa alapanyag.

A Lázbérci Tavat övező erdőben fakitermelés nem folytatható.

Védett állatok: foltos szalamandra, halászsas, szürke gém, fekete gólya.

Védett értékes növények: gyertyányos tölgyes, sárga gyűszűvirág, vetővirág, sziklai perje, a szürke napvirág, a havasi ikta virág, hóvirág.

Upponyi szikla: igazi geológiai kuriózum, ókori eredetű. A rajta lévő kereszt az egyházmegye határát jelöli.

I.13.Hitélet

Iskolánk mindennapi életét áthatja a hitbéli nevelés.

A tanévnyitót és tanévzárót, szentmisével ünnepli az intézmény. Karácsony és húsvét előtt lelkinapot tartunk, melynek célja az ünnep bensőséges hangulatának mélyítése, az ünneppel kapcsolatos bibliai ismeretek bővítése.

Tanítást közös imádsággal kezdjük és fejezzük be, amelyet az a tanár vezet, aki az első illetve az utolsó órát tartja.

Havonta tartunkdiákmisét (minden hónap első vasárnapja) és osztálymisét.

Iskolánk felkínálja a keresztségi előkészítést azoknak a tanulóknak, akik még nincsenek megkeresztelve. Továbbá lehetőséget biztosít az elsőáldozásra és bér málkózásra történő felkészülésre délutáni foglalkozások keretében.

Heti két tanóraban hitoktatást biztosítunk diákjainknak.

A református tanulók hittanóráinak megszervezésére az intézmény lehetőséget biztosít a helyileg illetékes lelkipásztoroknak illetve megbízottjaiknak.

Feladataink e téren:

- a lelkigyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését,
- a pedagógus építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel,
- fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést,
- segítsük olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbéli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére,
- segítsük a tanulók kezdeményezéseit,
- lehetőség a közvetlen tapasztalatszerzéshez,

– elegendő lehetőség a közösségi cselekvések kialakítására, fejlesztésére (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével), különbözőváltozatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése

Egyházi ünnepek, melyeket iskolai szinten megemlékezéssel vagy ünnepséggel megünnepelünk:

- Tanévnyitó szentmise
- Szent Gellért napja
- Szent Mihály napja
- Mindenszentek
- Szent Miklós napja
- Advent
- Karácsony
- Vízkereszt
- Gyertyaszentelő
- Hamvazó szerda
- Nagyböjt
- Húsvét
- Pünkösöd
- Tanévzáró szentmise

II. HELYI TANTERV

II.1. A választott kerettanterv megnevezése

Helyi tantervünket a 2020-ban megjelent módosított Nemzeti Alaptanterv és a Katolikus Pedagógiai Intézet ajánlása alapján készítettük.

II.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8		
Magyar nyelv			3	3
Magyar irodalom			4	4
Angol nyelv				2
Matematika	5	5	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Hittan	1	1	1	1

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	3	2	1.5	2
Magyar irodalom	2	2	2	2
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	5	3.5	4
Hittan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
Hittan	1	1	1	1

1.A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyakból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Magyar irodalom	1 óra
	Magyar nyelv	1 óra
4. évfolyam	Magyar irodalom	1 óra
	Magyar nyelv	1 óra

5. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
6. évfolyam	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv	0.5óra
7.évfolyam	Matemetika	0.5 óra
8. évfolyam	Matematika	1óra
	Magyar nyelv	1 óra

1. **AHon- és népismeret** tantárgyat – a KatPed ajánlása alapján – 6.évfolyamra építettük be.
2. A magyar nyelv és irodalom tantárgyat 1.és 2. évfolyamon egy tantárgyként kezeljük, 3.évfolyamtól fölfelé külön magyar irodalom és magyar nyelv tantárgyként.
3. A Dráma és színház nevű tantárgyat– a KatPed ajánlása alapján – a 7. évfolyamra terveztük.
4. A természettudományos tantárgyakat diszciplináris bontásban terveztük 7. és 8. évfolyamon.
5. Új tantárgyként jelenik meg a Digitális kultúra tantárgy, amely az informatika tantárgy kiterjesztése. Célja a digitális világban történő eligazodás, digitális kommunikáció, a digitális eszközök alkalmazása során kritikus, etikus magatartás elsajátítása, alkalmazása. Magas osztálylétszám esetén csoportbontásban tanítjuk, hogy minden tanuló hozzáférjen a számítógéphez.
6. A hittan tantárgyat a 110/2012.Korm.rendelet (NAT)9.§ (1) bekezdés a.) pontja szerint a tanulók napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni. Ezért minden évfolyamon 1 órát az alapóraszámnál vettünk figyelembe, a másik hittanóra nem számít bele a napi terhelés óraszámába.
7. Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.
8. Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol nyelvet tanulhatnak.. Az idegen nyelv oktatása a nagy létszámú osztályokban csoportbontásban történik.
9. Fentiekén kívül a tanév előkészítésekor minden évben meg kell határozni a megfelelő szakvéleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére fordítandó óraszámot.

II.3.Választható tantárgyak, foglalkozások

- Hittan órán katolikus és református hitoktatásban részesülhetnek tanulóink, vallási hovatartozástól függően választhatnak 1. osztályban, s ezt követően 8. osztályig ezen hitoktatáson vesznek részt.
- A délutáni foglalkozások kiegészítik a tanórákon tanultakat. Minden év elején az éves munkatervben jelöljük meg a választható szakkörök, foglalkozások rendjét.

II.4.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet – 18 fő felett - és a hittant. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Csoportbontás elvei:

A csoportbontás a hittan órákon egyszerű, hisz a szülő nyilatkozata alapján soroljuk be a hittan csoportba a tanulókat. Az angol nyelv csoportbontásnál azonos képességű és létszámú csoportokat igyekszünk létrehozni, figyelembe véve a tanulók érdekeit. Ennél, és egyéb esetekben is fontos szempont, hogy ne érje hátrányos megkülönböztetés a tanulókat!

II.5. Az oktatásban alkalmazott tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a Katolikus Pedagógiai Intézet ajánl, s a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra.
2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

- Egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a digitális tananyagok használatára
5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

II.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Ezek a következők:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés egyre nagyobb teret kap pedagógiai tevékenységünkben
- az egyénre szabott tanulási lehetőségek térnyerése, a differenciált tanulásszervezési eljárások szervezése
- a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, kooperatív technikák alkalmazása
- digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása

II.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

1. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.
2. Ennek alapján
 - az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
 - iskolai sportkörben való sportolással,
 - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.
3. A testnevelés órák megszervezéséhez rendelkezésünkre áll egy tornaterem és a sportudvar. A tagiskolában iskolai udvar és külső tornaszoba. Az órarend szervezésénél nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a benti és kinti testnevelés órák aránya osztályonként azonos legyen.
 4. Második évfolyamon 10 alkalommal biztosítjuk az úszásoktatást tanulóink részére az Ózdi Városi Uszodában.
 5. NETFIT mérés iskolánkban
A tanulók fizikai állapotának mérése 2014 óta folyik országosan. A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év április-május hónap, tanévenkénti időzítéssel, csak a felső tagozatosok vesznek részt a mérésben.

A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérést tartalmaz. Segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, jóhajlékonyságát és testösszetételét.. A mérések eredményétől függően 3 zónába kerülnek a tanulók: egészségzóna, fejlesztési zóna, fokozott fejlesztési zóna. Ez személyre szabott értékelési rendszer, vizuálisan követhető, és meghatározza, hogy mit kell tenni a fejlesztés érdekében.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

II.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége

alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

II.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A szóbeli házi feladat az aktuális tananyaghoz kapcsolódó és/vagy megtanulandó és szóban előadandó tananyagrészt. Az írásbeli házi feladat írásban vagy rajzban, prezentációban elkészítendő tevékenység.

Céljuk:

- A tanórán megtanultak kiegészítése, rögzítése, elmélyítése
- A tanórai anyag gyakoroltatása
- Új ismeretek önálló szerzése
- Gyűjtőmunka új ismeretekhez
- Írás és fogalmazás gyakoroltatása
- Tananyag kiegészítés olvasmány feldolgozásával
- Az órán tanultak írásba foglalása
- Memorizálás
- Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése

A házi feladatok meghatározásának elvei:

- A szóbeli és írásbeli házi feladatok megfelelő arányban legyenek
- A tanulók képességének megfelelően mennyiségi és minőségi differenciálás érvényesüljön
- Egyértelmű, világos feladatkijelölés
- Teljesítésüket mindig kövesse ellenőrzés
- Elmulasztásuk esetén indokolt esetben lehetőség legyen a házi feladat pótlására, egyéb esetben a tantárgyi jegy megállapításánál kerüljön figyelembevételre.
- A témahetekre, projektek kidolgozására már az előkészítő szakaszban ki kell adni az elvégzendő feladatokat, melyeket a hagyományos módon értékelni lehet érdemjegyekkel

A házi feladatok mennyisége

- Az önállóan végzett írásbeli és szóbeli munka időtartama az életkor szerint változik.
- Az önállóan végzett munka maximum 60 perc.

- 3-4. évf. tantárgyanként maximum 20 perc.
- 5-8. évf. tantárgyanként maximum 30 perc.

Szóbeli

- Minden új anyagrész a következő órára megtanulandó
- Összefoglaláskor a tanító vagy tanár által megjelölt anyagrész, témazáró előtt a témakörhöz tartozó, a tanár által szelektált, kiemelt, a tanulók képességei alapján differenciált anyagmennyiség
- A tanító vagy tanár által meghatározott memoriter
- A tanító vagy tanár által megjelölt olyan alapfogalmak, szabályok, definíciók, melyek ismerete és alkalmazása minden órán szükséges

Írásbeli:

- Mennyiségét a tanár határozza meg a tanulók terhelésére, életkorára, képességbeli összetételükre, a következő tanóra idejére, heti óraszámára való tekintettel

Korlátai:

- Verstanulás csak szakaszosan adható fel
- Péntekről hétfőre írásbeli házi feladat alsó tagozatos tanulónak nem adható
- Az őszi, téli, tavaszi szünetekre írásbeli házi feladat nem adható. Szóbeli feladat csak a felső tagozatban adható, alsóban csak szorgalmi jellegű lehet
- A nyári szünetre sem szóbeli, sem írásbeli házi feladat nem adható.
- A szünetekre ajánlott szorgalmi feladatok el nem végzése nem büntethető, hátrányt a tanulónak nem jelenthet. Elvégzését jutalmazzuk.

II.8.2. Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái

- Év elején: diagnosztizáló mérések az előzetes tudás megállapítására 2.3.4. osztály (magyar nyelv és irodalom, matematika)
- Félévkor és tanév végén: a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban tesznek tanúbizonyosságot tudásukról (magyar nyelv és irodalom, matematika)
- Tanév során: a tanulók munkája egy-egy témakörön belül és a témakör végén is diagnosztizálható méréssel ellenőrizhető (magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret)

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében törekszünk arra, hogy lehetőséget biztosítsunk a szóbeli feleletekre is.

az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva, a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül. (A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

II.8.3. Oktatási eredményvizsgálatok

- „Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.
- „Átmenetkor” a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapképességek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- Félévi mérés: 6. és 8. évfolyamon szövegértés és matematika a fejlesztendő kompetenciák meghatározása céljából.
- Országos mérések 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában szövegértés, matematika és idegen nyelv. A mérések eredményeit közösen kell értékelnünk, s a következő tanév Munkatervében ki kell dolgozni az eredmények javítására kitűzött feladatokat.

II.8.4. A tanulók teljesítményének értékelése:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata

- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A felsőtagozaton az 5.-8. évfolyamokon következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök két havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

II.8.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Első osztályban és második osztályban félévig szóveges minősítést alkalmazunk.

Ez az értékelés új szemléletű megközelítése. A szöveges értékelés akkor jó, ha többet ad, mint az osztályzat. A jó értékelés értékrendet közvetít. Rámutat az eredményekre, utal a hiányosságra, útmutatást ad a továbbtanulásra.

Cél: minden nap megdicsérni minden gyereket. A kisiskolás korosztály fejlesztésében különösen fontos szerepe van a fejlesztő értékelésnek, mely végigkíséri a tanulás folyamatát és döntő többségben szóbeli és szöveges értékelés. Ez ösztönzést ad a teljesítményhez.

A nevelő egyéni értékelő rendszert használhat (napi pontozás, heti tájékoztatás szülő felé). A 2.osztály második félévétől a tanulói teljesítményt, előmenetelt osztályzattal értékeljük.

Az alábbi táblázatban foglalt százalékos teljesítményt és az ennek megfelelő szöveges minősítést 1.osztályban és 2.osztály félévéig alkalmazzuk.

Teljesítmény	Minősítés/éremjegy
0 – 35%	Felzárkóztatásra szorul (1)
36 – 70%	Megfelelően teljesített (2,3)
71 – 90%	Jól teljesített (4)
91 – 100%	Kiválóan teljesített (5)

Az írásbeli munkák súlya:

Az értékelt írásbeli munkáknak kiemelt szerepe van a félévi és év végi szöveges minősítésben, ezért ezt pirossal jelöljük.

Amennyiben a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, az iskolának a szülő bevonásával:

- Értékelni kell a tanuló teljesítményét
- Fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket
- Javaslatot kell tenni a szükséges intézkedésekre.

II.8.6.A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

Alsó tagozaton kiemelten fontos a tanulók ösztönzése, motiválása, ennek érdekében megengedett a nevelő egyéni értékelő rendszerének napi használata, melyet a tanulók illetve a saját füzetében jelölhet.

15. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők, ettől egyes tantárgyak esetében eltérhetünk (a szaktanár belátására bízva) a magasabb százalék felé:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-35 %:	elégtelen (1)
36-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

16. A SNI tanulót a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesítheti az érdemjegyekkel történő értékelés alól. Ehelyett a tanulót szövegesen értékeljük. Ez alapján a pedagógus útmutatást ad a szülőnek és a többi pedagógusnak ahhoz, hogy milyen pedagógiai munkára van szükség a tanuló további fejlődése érdekében.

II.9.A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5)*, *jó (4)*, *változó (3)*, *rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt a tájékoztató füzetbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot a tájékoztató füzetbe, ellenőrzőbe illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;

- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;

- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,

- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Jutalmazás

1. Az iskolai jutalmazás formái.

- a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:
 - szaktanári dicséret,
 - diák-önkormányzati dicséret
 - napközis nevelői dicséret,
 - osztályfőnöki dicséret,
 - igazgatói dicséret,
- b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
 - szaktárgyi teljesítményért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,
 - közösségi munkájáért,
 - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- c) Az egyes tanévek végén a kitűnő, illetve jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, valamint a nyolc éven át kiválóan teljesítő tanulókat iskolánk alapítványa jutalmazza, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) A nyolc éven át kiemelkedő sportteljesítményéért a tanulókat serleggel és pénzjutalommal (melyet az alapítványunk biztosít) díjazzuk.
- e) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- f) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- g) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

2. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Elmarasztalás, büntetés:

1. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

2. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

II.10. A tanulók továbbhaladása

II.10.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,

- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg. Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

II.11.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,

- a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- partnerközpontú nevelést.

KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2020-2021-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak

- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- **EMBERLÉPTÉKŰ KÖVETKEZETES KÖVETELÉS.**
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)

- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztárája.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés

- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSÁGAI:

1. A Komplex Alprogram alprogramjai:

Az „**Élménysuliban**” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. **A testmozgásalapú alprogram (TA)**

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. **Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)**

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelzi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között

- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának. Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alaprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási

tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. **A tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mértfejlődésétveszi figyelembe.** Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %**-ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
 - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulás-szervezési eljárások.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált programfoglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT-módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

Integrációs program

Bevezető

Iskolánk tantestülete kiemelten fontos feladatnak tartja a HHH tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését. Általános probléma a gyermekeknél a szegényes szókincs, a kifejezőképesség nem megfelelő szintje, az értő olvasás hiánya, bizonytalan írás, diktálás sok hibával, betűtévesztés. Írásmunkájuk a legtöbb esetben pontatlan, íráskéjük szabálytalan. Számfogalma a legtöbb gyermeknek kialakult, azonban a műveleteket pontatlanul végzik. Általános hiányosság a szorzótábla ismerete. A szöveges feladatokat csak segítséggel tudják megoldani. *Iskolai sikertelenség oka: ismereteik hiányosak, mely elsősorban a hátrányos szocio-kulturális környezetből ered. Nem ismerik a nyelvi és iskolai normákat. Motiválatlanok, tanulásra való késztetésük alacsony szintű. Nincs feladattudatuk, nem érettek a kitartó munkára, munkavégzésük felületes.*

A rendelet szerint a képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés, a résztvevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése az integrációs program alkalmazásával történik.

I. Az alkalmazás feltételei

Az iskolai integrációs program alkalmazásához elengedhetetlen néhány olyan szervezési, intézményi feltétel, amely biztosítja azokat a kereteket, amelyekben belül az integráció működni tud. Az iskola élete több ponton is átalakul, ha integrációs nevelésbe kezd. Újra kell gondolni a tevékenységét, helyzetét, így az alábbi elemek végrehajtása kötelező.

1. Integrációs stratégia

1.1. Helyzetelemzés

Feladatellátási hely	Település	cím	ped. létszám	tanulók száma	HH tanuló /aránya	HHH tanuló / aránya	SNI tanuló / aránya
Szent Mihály Katolikus Általános Iskola	Bánréve	Kossuth u. 22.	21	230	104/230 45%	30/230 13%	12 5 %

Iskolánkban nincs emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás, illetve gyógypedagógiai csoport, tagozat. A SNI tanulók integrált körülmények közt, a többi tanuló társukkal közösen vehetnek részt az oktatásban. Az osztálylétszámok lehetőséget biztosítanak a személyre szabott nevelésre, a különböző modern pedagógiai eszközök hatékonyabb alkalmazására.

A HHH tanulók vonatkozásában az egyes évfolyamokon a párhuzamos osztályok közt nincs releváns aránykülönbség. Ennek ellensúlyozására a szakkörökön, a továbbtanulásra felkészítő foglalkozásokon közösen vesznek részt a két osztály tanulói.

osztály	létszám	össz.H		HH	HH %	HHH	HHH %
Bánréve							
1.	26	13		11	42 %	2	8 %
2.	25	14		11	44%	3	12%
3.	23	11		7	30%	4	18%
4.	24	13		8	33%	5	21%
5.a	20	6		3	15%	3	15%
5.b	19	8		6	32 %	2	11%
6.a	15	7		7	47%	0	0%
6.b	14	6		6	43%	0	0%
7.a	18	14		9	50%	5	27%
7.b	17	5		2	12%	3	18%
8.a	16	4		4	25%	0	0%
8.b	13	3		0	0 %	3	23 %
összesen	230	104	45%	74	32%	30	13%

Az oktatás eredményességére vonatkozó és a HHH tanulók részvételi adatainak vizsgálata az intézmény nyújtotta programokban

Országos kompetencia-mérés eredménye

	2019 Iskolai átlag	2019 Országos átlag	2021 Iskolai átlag	2021 Országos átlag	2022 Iskolai átlag	2022 országos átlag
Szövegértés						
6.évfolyam	1385	1499	1283	1478	1388	1475
8.évfolyam	1563	1608	1607	1590	1306	1535
Matematika						
6.évfolyam	1338	1495	1308	1468	1505	1493
8.évfolyam	1563	1624	1607	1609	1380	1602

A mérési eredmények javítására munkaközösségi foglalkozásokon dolgozzuk ki a teendőket. A típusfeladatok rendszeres gyakoroltatása minden pedagógus kötelessége, ezt többek között az éves munkatervben is megfogalmazzuk.

Továbbtanulás

	gimnáziumban	szakközépiskolában	szakképző iskolában
2020/2021	13 30 %	17 40%	12 30%
2021/2022	6 16%	18 47%	14 37 %
2022/2023	7 20%	14 41%	13 39%

Programok	Létszám	HH tanuló
Útravaló	18	18
Korrepetálás	32	32
Szakkör	40	18
Napközi	71	51
Előkészítő 8.o-nak	29	8

Humán erőforrás:

Tanári diplomával rendelkezik:	12 fő
Tanítói diplomával rendelkezik:	12 fő
Tanító-gyógypedagógus:	1 fő
Nevelőtanár- fejlesztő pedagógus	1 fő
Összesen:	26 fő

Szakvizsgázott pedagógus: 7 fő

Szervezett továbbképzésben résztvevő pedagógusok:

Komplex Alapprogram	21 fő
Kooperatív technikák :	15 fő
Differenciált tanulásszervezés:	18 fő
MAG projekt:	7 fő
Tehetséggondozás:	6 fő
Multikulturális tartalmak:	20 fő
IKT technikák:	15 fő
Lemorzsolódás csökkentését segítő módszerek:	4 fő

Az iskola pedagógusai továbbképzéseken aktívan részt vesznek. A közoktatási intézmény eredményességi mutatóinak javításához szükséges humán erőforrás rendelkezésre áll.

Intézményünk nevelőtestülete jól alkalmazkodik a megváltozott körülményekhez. Folyamatosan keresi a lehetőséget arra, hogy eredményesen működjön, hogy a különböző családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és motivációjú tanulók számára biztosítsa a továbbhaladást.

1.2.Célrendszer felállítása, valamint az elvárható eredmények intézményi megfogalmazása

CÉLOK	ELVÁRT EREDMÉNYEK	Dokumentáció
Képességek kibontakoztatása, képességfejlesztés	<p>A lemorzsolódás csökkentése:</p> <ul style="list-style-type: none"> Növekedjen a HHH tanulók aránya az érettségire adó középfokú oktatási intézményekben, de legalább képességeiknek megfelelő eredményt érjenek el minden tantárgyból. Minél több HHH tanuló kapcsolódjon be a továbbtanulást segítő programokba. Minél több HHH tanuló kapcsolódjon be a tantárgyi felzárkóztatást segítő tanórán kívüli foglalkozásokba. Az évfolyamismétlés számának csökkenése. 	<p>Felvételizők nyilvántartása</p> <p>Korrepetálási napló</p> <p>Év végi beszámoló, statisztika</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • A kompetencia mérések eredményeinek javulása. • A HHH tanulók hiányzási átlagának csökkentése. 	
Közösségalakítás, közösségfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulói közösségekben csökken az előítéletes magatartási megnyilvánulás. • Az iskolai rendezvényeken a HHH tanulók nagy arányú részvétele. • A tanórán kívüli programok megfelelő szintű működése. 	Osztálynapló Fényképek, osztálynapló Feljegyzések
Folyamatos értékelés	<ul style="list-style-type: none"> • Az értékelés eredményeinek beépülése a fejlesztésbe. • Az értékelés eredményeinek a javulása. 	Félévi és év végi statisztika, magatartás, szorgalom értékelés
Együttműködés a partnerekkel.	<p>Szülők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Részvétel a háromhavonkénti tanulói értékelésen, szülői értekezleten. • Fogadóórák, illetve bizonyos esetekben írásos formában a szülő behívása. • Közös rendezvényeken magas szülői részvételi arány. <p>Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos együttműködés az aktuális problémák megoldására. <p>Középfokú oktatási intézmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanulók részvétele pályaválasztási kiállításon, a középiskolák által szervezett nyílt napokon. • A pályaválasztási tájékoztató keretében a 8. osztályos szülők részére szülői értekezlet. <p>Nevelési tanácsadó</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szükség esetén (pl. magatartási probléma) a tanulók vizsgálata. 	<p>Jelenléti ív, feljegyzés Tájékoztató füzet, jelenlét Fényképek (farsang, anyák napja)</p> <p>Jelzőlapok; jegyzőkönyvek, meghívók</p> <p>Osztálynapló Tájékoztató füzet, jelenléti ív</p> <p>Vizsgálati kérelem</p>
Pedagógus kompetenciák erősítése, bővítése.	<ul style="list-style-type: none"> • Az eredményes oktatás-neveléshez szükséges módszertani repertoár jelenléte. • A különböző kultúrák ismerete és elfogadása. • Minél több pedagógus sajátítsa el az IPR alkalmazásához szükséges kompetenciákat. • AZ IPR-ben megjelenített módszerek minél jobban beépüljenek az iskola pedagógiai kultúrájába. • Az IPR program megjelenítése az iskola alapidokumentumaiban. 	Beiskolázási terv, továbbképzések nyilvántartása Intézményi alapidokumentumok
Az egyenlő hozzáférés biztosítása.	<ul style="list-style-type: none"> • Az iskola infrastruktúrájához, a tanórán kívüli programokhoz való egyenlő hozzáférés további biztosítása. 	Fényképek, szakköri és korrepetálási naplók, osztálynaplók

2. Az iskolába való bekerülés előkészítése

Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyebbítése érdekében minden tanévben szoros szakmai együttműködést alakítunk ki az óvodával. Ez annál is könnyebb, mert 2017-től az óvoda is intézményünk

tagintézménye. A leendő elsős tanító évi 2 alkalommal az óvoda nagycsoportjában látogatást tesz. Ennek a kezdeményezésnek több célja van:

- Az óvodapedagógusok szakmai munkájának megismerése.
- Az óvoda és az iskola elképzeléseinek a közelítése az óvodások iskolai előkészítésével kapcsolatban.
- Módszerek, tapasztalatok cseréje.

Ezen kívül lehetőséget teremtünk az óvodásoknak és a szülőknek, valamint az óvodapedagógusoknak, hogy megismerjék az iskolánkat (pl.: nyílt tanítási nap, iskolabejárás).

Az iskolánkba beiratkozott gyermekek számára a következő tevékenységekkel, módszerekkel, programokkal könnyítjük meg a beilleszkedést és a sikeres iskolakezdést, illetve a leendő elsősök számára az iskolai környezethez való hozzászoktatást:

- Szülők tájékoztatása a tanév elején (órarend, csengetési rend, hiányzások igazolása, kötelező felszerelés).
- Játékos tanórai foglalkozások, majd fokozatos áttérés az iskolai munkaformákra (az iskolai kudarcok számának minimálisra csökkentése).
- Derűs, nyugodt légkör megteremtése.
- Az egyéni képességekre épülő tanulásszervezés.
- Első osztályosok látogatása vissza az óvodába.
- Közös program → közös élményszerzés, hagyományápolás.

Heterogén csoportok kialakítása:

Az integrációs felkészítés, szakmai, tartalmi kereteit a 30/2012.EMMI rendelet szabályozza.

Alsó tagozatban évfolyamonként és telephelyenként csak egy osztály van, felsőben a létszám függvényében figyelünk az osztálybontáskor a HHH gyerekek megfelelő arányára.

3. Együttműködés, partnerségi kapcsolatok

3.1. Szülő – iskola

Cél: A HH gyermekek szülei legyenek elkötelezettek az iskola iránt, támogassák a pedagógusok munkáját.

Ennek érdekében:

- A gyermekeknek szóló lehetőségekről, programokról tájékoztatást kapnak.

- Az iskolai munkatervben szereplő találkozásokon kívül háromhavonta tájékoztatást kapnak gyermekük előmeneteléről, személyes találkozóra kapnak lehetőséget.
- Nevelési problémák és szociális gondok esetében, ha szükséges, megfelelő szakemberhez irányításuk.
- Meghívást kapnak az iskolai rendezvényekre.

Mindezek megvalósítása a folyamatos **KOMMUNIKÁCIÓ** segítségével érhető el.

A kommunikáció célja, hogy a pedagógus tájékozódjon a gyermek családi háttéréről, a szülő tájékozódjon a gyermek haladásáról, fejlődési jellemzőiről. Közösén határozzanak a nevelés-oktatás egyes elemeiről. A visszacsatolás is legyen folyamatos.

A kommunikáció irányai: az egyes szülők, a szülői közösség, a szülői szervezet.

A kommunikáció formái: személyes megkeresés, szülői értekezlet, háromhavonkénti értékelés, fogadóóra, családlátogatás, nyílt tanítási napok, rendezvények.

A kommunikáció eszközei: írásos tájékoztató, üzenőfüzet, ellenőrző könyv, egyéni fejlesztési terv és értékelés aláírása.

3.2. Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Cél: A tanulók és a családok érdekében a párbeszéd kialakítása. Egymással együttműködve, az információkat egymásnak átadva a másik munkájának segítése.

Az **EGYÜTTMŰKÖDÉS** területei: igazolatlan hiányzások feltárása, ezek okainak megszüntetése; a tanulók testi és szellemi fejlődésének biztosítása; családlátogatások.

Feladat:

- A testi-lelki sérülés és a veszélyeztetettség megelőzése → kevesebb veszélyeztetett tanuló; lelkiileg kiegyensúlyozott tanulók számának növelése.
- A veszélyeztetett tanulók közvetlen segítése → a tanulók számára elérhető a családsegítő; segítségnyújtás az aktuális problémák megoldásában.
- A veszélyeztetettség jeleinek felismerése, jelzése, a jelzések fogadása → a negatív jelenségek időben történő felismerése.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és a szolgálat kapcsolattartása → közös megoldás az adódó problémákra. (A családsegítő munkatársa rendszeresen találkozik a nevelőkkel, tanulókkal, szülőkkel.)

Felelős: gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnökök, a szolgálat munkatársa.

3.3. Nevelési Tanácsadó

Cél: Az együttműködés további fenntartása az igénybevételről szóló döntés szerint.

Az igénybevétel tervezett területei:

Szakszolgálat:

- iskolaérettségi vizsgálat,
- járási nevelési tanácsadó szolgáltatásai (pszichológus, logopédus)
- tanulási képességek vizsgálata, továbbtanulási – pályaválasztási tanácsadás,
- Más fogyatékoság szűrése

Szakmai szolgáltatás:

- POK szolgáltatásai:

továbbképzések,
szaktanácsadás,
mérések, értékelések,
versenyek szervezése,
pedagógiai tájékoztatás,
munkaközösségek működtetése.

Felelősök: fejlesztő pedagógus, osztályfőnökök

- KaPi szolgáltatásai: tanácsadás

továbbképzések
tanulók versenyeztetése
pedagógiai tájékoztatás

3.4. Középfokú oktatási intézményekkel

Cél: A tanulók (köztük a HHH-ek) **SIKERES PÁLYAVÁLASZTÁS**-ának elősegítése, a megfelelő iskolatípus kiválasztása, ahol a feltételek és a lehetőségek alapján a képességeiket megfelelően kibontakoztathatják.

3.5. Kisebbségi önkormányzattal

3.6. Civil szervezetekkel

3.7 A fenntartó Egri Főegyházmegyével

3.8. Bánréve, Serényfalva, Sajópüspöki és Hét Községek Önkormányzataival

II. A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer

1. Kulcskompetencia fejlesztő programok és programelemek

A program megvalósítását elősegítő pedagógiai elemeket tartalmazza, amelyek fő célja a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, valamint a tanulói képességek lehető legteljesebb kibontakoztatása. A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei jelentősen növelik az együttnevelés pedagógiai esélyeit.

Távolabbi cél, hogy minél több programelem megjelenjen az iskola életében, hiszen alkalmazásuk kölcsönösen erősíti egymást.

1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

Az önálló tanulási képességeket kialakító programok:

A tanulásmódszertan alapelemeit minden pedagógus beépíti a tanítási órákba, melyet a tanmenetben külön jelöl.

Célunk a tanulási szokások formálása, tanulási módszerek elsajátíttatása és a tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése: koncentráció, emlékezet, gondolkodás mellett a beszédművelés, kifejező és dinamikus olvasás fejlesztése.

1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Kommunikációs képességeket fejlesztő program:

Cél: A tanulók képesek legyenek gondolataikat szóban és írásban kifejezni, a kulturált kommunikáció normáinak megfelelni (elsajátítani a társas viselkedés szabályait, csoportmunkában részt venni, saját élményt szerezni a sikeres kommunikációban, gondolataikat lényegre törően kifejezni).

- Kommunikációs képességek fejlesztése: csoportban beszélni, másokat beszédre bírni, röviden és tömören szólni, figyelem erősítése.
- Metakommunikáció: mimika, gesztus, tekintet, mozgás, térbeli távolság.
- Társas viszonyok elsajátítása: segítőkésznek lenni, helytállni önmagunkért, megbízni másokban, tapintat, igazság és hazugság.
- Beszélgetőkörök
- Ráhangolódás

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségalkotó program

Cél: A tanulók megtapasztalják a közösséghez, csoporthoz való tartozást, kialakuljon bennük az egymás iránti felelősség érzése, jól érezzék magukat a közösségben, elfogadják az intézményi hagyományokat.

- Alkalmak: tantárgyi és osztályfőnöki órák, tanórai és tanórán kívüli keretben csoportmunka, osztályrendezvények, intézményi rendezvények, tanulmányi versenyek, sportversenyek, karácsonyi templomi műsor, farsang, gyermeknap, túrák, télapóvárás, színházlátogatás, tanulmányi kirándulás, klubdelutánok.
- A közösségfejlesztés tartalmai: egymás tisztelete és segítése, egymás elfogadása, feladatmegosztás a közösségben, nyitottság egymás kultúrájának megismerésére és értékelésére,

a közösségekben élési szabályai, egyéni fejlődés a közösségekben, kompromisszum, konszenzus, együttműködés a csoportban, osztályban, iskolában.

A kompetenciafejlesztő programokkal várhatóan a belső differenciálás feltételeinek eszköz- és feladatrendszere javul és emeljük a tanulók integrált oktatási színvonalát, hozzájárulunk a tanulók egyéni képességének fejlesztéséhez.

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

A szabadidős tevékenységek során a tanulók közösségi szelleme fejlődik. A játékosság ösztönzése, a vidám oldott hangulat biztosítása hosszú időre komoly szellemi tartalékokat nyújt a tanulók és a tanárok számára egyaránt.

A hátrányos helyzetű tanulók gyakran kirekesztettnek érzik magukat egy adott közösségből, ezért különösen fontosnak tartjuk a közösségi fejlesztő programokat.

- Az alsó tagozaton képességfejlesztő és korrepetáló órákat biztosítunk. A Bozsik program keretében, a Sajóvölgye Focisuli edzésein valamint a Lóci SE edzésein is sportolhatnak diákjaink.
- Iskolánkban működik a Premier Alapfokú Művészeti Iskola, amely a zenei képességeket fejleszti, valamint az iskolai ünnepi műsorok hangulatát emeli.
- Informatika szakkörön 3.osztálytól bővíthetik digitális tudásukat a tanulók.
- Az iskolai és községi ünnepélyekre színvonalas műsorokkal készülnek tanulóink, melyen nagy számban vesznek részt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. (pl. márc.15, pedagógus nap, anyák napja, aradi vértanúk napja, okt.23., karácsony, tanévnyitó, tanévzáró)
- Az évi négy szentmisén valamennyi tanuló részt vesz. A diákmiséken közös énekléssel, imával, együttléttel erősítjük a hitet és az összetartozást is.

3. Az integrációt segítő módszertani elemek

A mai iskolának már nemcsak az ismeretátadás a feladata, hanem sokkal inkább az ismeretszerzési és feldolgozási képesség kialakítása, amely speciális tanulásszervezést igényel.

A tanítási-tanulási folyamat kiemelt célja a folyamatos önképzés iránti igény, valamint az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása, melyre több tantárgy keretein belül is törekedni kell. Ehhez pedagógusaink változatos módszereket alkalmaznak.

3.1 Differenciált tanulásszervezés

Jelentős mértékben fejlesztheti a kulcskompetenciákat, ezzel hozzájárulva az esélyegyenlőség erősítéséhez.

A differenciálás lényege a tanítás-tanulás folyamatának a tanuláshoz történő hozzáigazítása. A diákok csoportjai különböző szinteken dolgozhatnak, néhányan talán egyénileg is. Sokféle formája létezik, de a lényeg, hogy a pedagógus a gyerekre szabja a tanulnivalót, a tanítási, nevelési módszereket.

3.2. Kooperatív tanulási technikák

Lényeges, hogy közösen, együtt dolgozva sajátítják el a tananyagot a diákok. A tevékenykedtetés a lényeg, a folyamatos munkálkodás.

3.3. Megelőzés-Alkalmazkodás-Gondoskodás

Jelentősen segíti a hátrányos helyzetű tanulók részvételét a tanulás folyamatában.

3.4. IKT technikák az oktatásban

Iskolánk rendelkezik 9db digitális táblával, komplex csomagban. A tábla adta lehetőségeket kihasználva igyekszünk bővíteni a lehetőségeket a tanulási folyamatában, a tanulás eredményességét növelni.

4. Műhelymunka – tanári együttműködés

Értékelő esetmegbeszélések

Cél: az egyes gyermekek, gyermekcsoportok nevelésében érintettek együttgondolkodása; szakmai egyeztetés; az előre haladás szükséges és lehetséges útjainak tisztázása; egymástól tanulás.

- Gyakoriság: havonta egy alkalom (egy új eset megbeszélése, nyomon követés).
- Résztvevők: osztályfőnök (esetfelmérés, megbeszélés levezetése), egy osztályban tanító pedagógusok (esetfeltárás, megbeszélés, megoldási javaslatok kidolgozása).
- Szempontok: őszinte problémafeltárás, problémakövetés, átadható-átvehető tapasztalatok megjelenítése, probléma megoldási technikák lehetőségeinek feltérképezése, esetkiválasztás.
- A konzultációk alkalmával az egységes nevelési-oktatási elvárások kialakítása.

5. Háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelés

A szöveges értékelés – árnyalt értékelés, egyéni fejlesztési terv

Cél: A HHH tanulók háromhavonta esedékes értékelésének árnyaltabbá tétele:

- a gyermekek képességeinek felmérése (főleg 1-2. osztály),
- egyéni fejlesztési tervek vezetése a nyomon követés érdekében,
- kompetencia alapú értékelési rendszer,
- a gyermek nevelésében érdekelt bevonása.

6. Multikulturális tartalmak

A multikulturális tartalmak a különböző tantárgyakban jelennek meg, bemutatásuk, elsajátításuk integráltan történik.

A tartalmi elemek a magyar, rajz, ének-zene, technika és társadalomismeret tantárgyakban találhatóak. Éves szinten egy projekthetet szervezünk „Együtt” címmel .

7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Pályaorientáció

Igyekszünk minél többféle foglalkozást, szakmacsoportot, középiskolát megismertetni a tanulókkal, hogy lehetőségük szerint minél szélesebb körből választhassanak. Segítjük a tanulókat az érdeklődési körüknek, képességüknek, lehetőségeiknek megfelelő szakmacsoport, és iskola kiválasztásában. Törekszünk, hogy azokat az ismereteket, alapkészségeket elsajátítsák a tanulók, melyek szükségesek ahhoz, hogy megállják helyüket az új iskolájukban. Minden októberben pályaorientációs napot tartunk, ahol a szülőket bevonva ismerkedhetnek meg a tanulók különféle foglalkozásokkal, mesterségekkel.

III. Elvárható eredmények

Egész éves tevékenységünk eredményeként:

- a HHH tanulók aránya megfelel a jogszabályban előírtaknak
- intézményünk felkészült a különféle környezetből és eltérő fejlettséggel érkező tanulók fogadására és nevelésére
- a multikulturális tartalmak beépültek a helyi tantervbe és az iskola mindennapi életébe
- iskolánk párbeszédet alakít ki minden szülővel
- iskolánkban kialakult a tanári együttműködésen alapuló értékelési rendszer
- nő az eredményesen továbbhaladó HHH tanulók száma
- csökken az oktatásból kikerülő tanulók száma
- csökken az iskolai hiányzások száma
- nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló HHH tanulók száma

IV. Intézményi önértékelés

A tanév végén az Integrációs hálózat ajánlásával, szaktanácsadó segítségével készítjük

A Pedagógiai program módosítását a nevelőtestület 2023.szeptember 18-án elfogadta.

2023. szeptember 18.

Bán János
igazgató

Szent Mihály Katolikus Általános Iskola Szent Ágnes
Tagóvodája
3654 Bánréve Kossuth út 22/b

Pedagógiai program

2020

Módosítva 2023

Készítette:

Serfőzőné Kozma Erika
Tagóvoda vezető

és

az óvoda nevelőtestülete:

Borsosné Varga Krisztina
Ipacs Gáborné
Tamás-Klak Andrea

Dorothy Law Holtz

Egy élet a kezében

**Ha a gyermekek kritizálva élnek,
Megtanulják, milyen megbélyegezetnek lenni,
Ha a gyermekek ellenségeskedésben élnek,
Meg tanulnak veszekedni,
Ha a kicsúfolva élnek,
Meg tanulnak szégyenlősnek lenni,
Ha a gyerekek megszégyenítve élnek,
Meg tanulnak bűnösnek lenni,**

**Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
Meg tanulnak türelmesnek lenni,
Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Meg tanulnak bizalommal lenni,
Ha a gyerekek megdicsérve élnek,
Meg tanulnak megbecsülve érezni magukat,
Ha a gyerekek méltóságban élnek,
Megtanulják az igazságosságot,
Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,
Meg tanulnak hinni,
Ha a gyerekek hitelesen élnek,
Meg tanulják mit jelent szeretni,
Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
Megtanulják megkeresni a szeretetet a világban.**

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4.old.
Helyzetelemzés.....	5.old.
A fejlesztés szakaszai.....	6.old.
Gyermekképünk.....	7.old.
Esélyegyenlőség biztosítása.....	7.old
Óvodaképünk.....	16.old.
Feladataink.....	18.old.
Érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nev.	20.old.
Gyermek gondozásával kapcsolatos feladatok.....	21.old.
A játék.....	22.old.
Munka jellegű tevékenység.....	23.old.
A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	24.old.
Az anyanyelvi, az értelmi és nevelés megvalósítása.....	25.old.
A külső teremtett világ tevékeny megismerése, (matematikai tartalommal).....	26.old.
Zöld óvoda program tervezete.....	27.old
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	32.old.
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	33.old.
Ünnepek, ünnepélyek, hagyományok.....	34.old.
Ellenőrzés, értékelés, mérés.....	36.old.
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	36.old.
Együttműködés és kapcsolattartás.....	37.old.
Gyermekvédelmi feladatok.....	39.old.
Mellékletek.....	42-132.old.

Bevezetés

A Köznevelési Törvény értelmében 1999. szeptember 1-re elkészült Helyi Nevelési Programok óvodai nevelésünk olyan mérföldkövei, amelyre méltán büszkék lehetünk. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja /a továbbiakban Alapprogram/ a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. (137/2018.(VII.25.) Kormányrendelet)

Az általunk kidolgozott program középpontba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést, és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli. Pedagógiai programunk elkészítésénél az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program, Gáspár László pedagógiai rendszere és a Köznevelési Törvény adták meg az irányelveket.

A HOP-ok továbbfejlesztését indokolják a törvényi módosítások.

Gondolunk itt elsősorban a következőkre:

- A Köznevelési Törvény 1999. évi törvénymódosításának 46., 47. és 58. §-aira, amelyek a korábban elkészült és jóváhagyott HOP-ból esetleg hiányozhatnak.
- Az oktatási miniszter 3/2002. (II. 15.) OM rendelete a köznevelés minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről.
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosítása értelmében, az óvodai nevelési program elkészítésekor az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett figyelembe kell venni a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermek nevelését végzi.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997- évi XXXI. törvény módosításai
- A 2011.évi CXCV. törvény melyet a 2013. évi CXXXVII. törvény módosít és a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet
- Az Egri Főegyházmegye

A bevezetés óta eltelt pár év gyakorlata első próbálkozásunkat megerősítette, de módot adott arra is, hogy az éppen ebből fakadó hibákat korrigálhassuk. Mivel a program az elmúlt évek alatt - mint saját "gyermekünk" szívünkhöz nőtt, bizony nem könnyű feladat ez, de mint annyi mindent ezt is megpróbáljuk maradéktalanul megoldani. Szent Ágnes Óvodánk 2017. szeptember 1-től az Egri Egyházmegye fenntartásába került, így a Szent Mihály Katolikus Általános Iskola tagintézménye lett. Ezáltal szeretnénk az ott kialakított katolikus értékrendet átvenni és továbbvinni.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvodaevangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul. Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek, óvodapedagógusok és a nevelő munkát segítők életmunkájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Pedagógiai programunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik, a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, minden gyermek egyenlő eséllyel részesül a színvonalas nevelésben. Az óvoda gyermekét, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A mindennapos lelki beszélgetések alkalmával a gyermekekben kialakítjuk a hit elfogadásának képességét.

Helyzetelemzés

Az óvoda társadalmi környezete:

A község kedvező földrajzi elhelyezkedése, folyamatosan fejlődő infrastruktúrája kedvezően befolyásolja a terület népességmegtartó erejét. Sajnos az elmúlt évek rohamos leépítési hulláma negatív hatással volt a településre. Emelkedett a munkahelyüket elvesztők száma, s vannak családok, akik egzisztenciális gondokkal küszködnek. A munkahely elvesztése, a megszokott életnívóért való küzdelem a legideálisabb családokat is próbára teszi. Sajnos egyre több gyermek kerül szociális okokból hátrányos helyzetbe. A lakosság nagyobbik része szerencsére jelenleg is dolgozik. A dolgozók szakmailag igen vegyes összetételűek.

A dolgozó családok egy része viszonylag jó anyagi körülmények között él, biztosítva gyermekeik fejlődéséhez a megfelelő feltételeket, másik (jelentős) része viszont egyre jobban elszegényedik.

Tárgyi feltételek:

Az óvoda 1780 körül Coft stílusban épült Vay-kastély épületében volt elhelyezve. A kastély műemlék épületté lett nyilvánítva, amely egyaránt behatárolta külső és belső alakítását. Bánréve Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be egy új korszerű óvoda létesítésére. 2010. szeptemberében átadásra került a község XXI.-ik századi óvodája így a 2010/2011-es nevelési évet már új modern környezetben kezdhették a gyerekek és a pedagógusok.

Csoportszobáink száma 2. Jelenleg részben osztott csoportokban dolgozunk, de programunk lehetőséget nyújt az osztott csoportok létrehozására is. A csoportszobák méretei 54 m², 53 m². Rendelkezünk még egy 63,50 m²-es tornaszobával, 17,30 m²-es orvosi szobával, 2 felnőtt és 2 gyermeköltözővel. Intézményünkben melegítőkonyha üzemel. Dolgozóink száma 4 fő óvodapedagógus, 3 fő dajka. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára, és hitvallásukkal erősítik és közvetítik a katolikus értékeket. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Az épület udvarán fa EU-s szabványnak megfelelő játékok adnának lehetőséget a gyermekek szerepjátékainak fejlesztésére, a mozgáskoordinációra, s az önfelelt játéokra.

A 2019/20-as nevelési év során az udvari játékok felújítása, javítása megtörtént. Ezzel is még biztonságosabb lett a gyermekek udvari játéktevékenysége.

I. A HOP továbbfejlesztése

Eddig is és a továbbiakban is számba vesszük a hozzánk érkező gyermekek neveltségi szintjét: nőtt a hátrányos helyzetű, élményszegény, magatartási zavarral küszködő, esetleg beszédszegény vagy beszédhibás gyermekek száma.

A szülőkkel együttműködve, vagy együttnevelve kívánunk munkálkodni. Intézményünk a szűkebb környezet igényeihez igazodva s azok által befolyásolva, a családi nevelés kiegészítését vállalja fel. Programunk kiemeli az intézmény „óvodafejlesztő” tevékenységét, nyitottsága, mint elv, befolyásolja az óvoda kapcsolatainak alakítását, a családoktól az iskolával való együttműködését. Felzárkózási esélyt adunk az intézményünkbe kerülő sajátos nevelési igényű vagy hátrányos helyzetű gyermekeknek is. A katolikus óvodánkban a nevelés és az oktatás szoros egységben van. Mint tudjuk, a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és gondolkodunk. A gyermek azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát.

II. szakasz HOP-unk koncepciójának felülvizsgálata

1. Gyermekképünk
2. Óvodaképünk
3. Célunk
4. Fő feladataink

Gyermekképünk:

A hozzánk érkező gyermekek többségénél célszerű ellensúlyozni az élményszegény életmódot, elősegíteni a magatartási zavarral küszködő gyermekek helyes szocializációját, valamint a beszédsegény és beszédhibás gyermekek számára biztosítani a logopédiai ellátást intézményünkben.

Arra törekszünk, hogy óvodásaink, szeretetteljes nevelésben részesüljenek, és meglévő hátrányaik csökkenjenek, és nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Olyan tapasztalatokat szerezzenek, amely saját teljesítőképességük megismerését segítik, és ez által alkalmassá válnak az iskolai életre. Amennyiben sajátos nevelési igényű gyermek kerülne be intézményünkbe, szakemberek segítségével egyéni fejlesztési terv alapján gondoskodunk fejlődéséről.

Esélyegyenlőség biztosítása

Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt az emberi jogot testesíti meg, hogy minden embert-származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérülésére, fogyatékosságára tekintet nélkül – ugyanazok a jogok és lehetőségek illetik meg az életben való érvényesülés folyamatában.

Inkluzív pedagógia-integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbségekhez való alkalmazkodással-a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1. Differenciálás, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek típusai:

- Tanulási problémákkal küzdő gyermekek

- tanulási nehézséggel küzdők (például: lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok)
- tanulási zavarral küzdők (például: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba).

- Magatartászavarok miatt problémás gyermekek

- visszahúzódó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (félénk, csendes, visszahúzódó stb.) Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás, stb.
- ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív stb.) Inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadás.

- **Kivételes képességű gyermekek, tehetségesek**

- intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.)
- művészi tehetség (képzőművészeti, zenei)
- pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)
- szociális tehetség (vezető, szervező, irányító).

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés - a tehetségígéretes gyermekek felismerése

- a tehetségnevelés/tehetségfejlesztés/tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik
- a pedagógusoknak és a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetség ígéretes gyermeket sejtet:
 - a kivételes tehetségek jellemzői: megszállottság, fokozott kritikai érzék, állandó önelégedetlenség
 - a valamilyen területen kiemelkedő gyermekek teljesítményei nem mindig jók, munkavégzésük, fejlődésük nem egyenletes, és gyakran nem vesznek részt a „munkában”

A tehetségfejlesztés módjai közül óvodánkban elsősorban a gazdagítás –dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző 100 tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetség ígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni.

- **Kiemelt figyelmet igénylők még:**

- a nemzeti kisebbségekhez tartozók
- külföldi állampolgárok

Eltérések:

- Az anyanyelv és a többségi nyelv birtoklása.
- Kulturális sajátosságok; eltérés a többségi kultúrától.

- Csoportkohézió; a többséghez való viszony.

Multikulturalizmus és interkulturalizmus

- Multikulturalizmus.: A kisebbségi társadalmi csoportok nyelvének és kultúrájának megjelenítése a pedagógiai hatásrendszerben.
- Interkulturalizmus:Egy óvodában a többséghez és a kisebbséghez tartozó gyerekek együttnevelése.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

Gyermekeink szociokulturális háttere kiegyensúlyozott és jó képet mutat. Munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg egyszülős, vagy nevelő szülők által nevelt családokét. Felelőségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz. Feladatunk az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő - kapcsolattartás.

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai:

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje.
- A család lakhelye és környezete.
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota.
- A családtagok száma.

Környezeti okok lehetnek:

- Sokgyermekes család: 3 vagy több gyermek
- Szűkös lakásviszonyok: a család magas létszáma, több generáció együttélése
- Szülők iskolázatlansága
- Nevelési hiányosságok: kettős nevelés, felügyelet és gondozás hiánya, helytelen bánásmód (brutalitás), érzelmi sivárság, közömbösség, könnyelmű, felelőtlen életvitel, bűnöző családi háttér
- Negatív hatású baráti kör

Anyagi okok lehetnek:

- Munkanélküliség
- Létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem
- A szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen
- A kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik

Egészségügyi okok

- Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság (mozgáskorlátozottság, érzékszervi károsodás – látás,hallás – szervi rendellenesség.

- Tartós betegség
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek)
- Higiénés szokások

A gyermek személyiségében rejlő okok:

- Értelmileg, érzelmileg visszamaradt

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

- Anyagi támogatás lehetőségeinek kiaknázása
- Az önművelés igényének kialakítása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- A testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét.

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- Differenciált fejlesztés.
- Egészségnevelés
- A sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése
- Interkulturális ismeretnyújtás: Pl. életvezetés, cigány irodalom, a cigányság története
- Tehetségígéretes gyermekek felkészítése
- Felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak
- Igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt
- A családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Mozgáslehetőség biztosítása
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása

Szülőknek felajánlott segítség:

- Fórum – Neveléssel, életvitellel kapcsolatos tanácsadás:
- Közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában: nyitott napok, barkácsolás, kertgondozás, stb.
- Ismeretterjesztő klubfoglalkozások– Előadás és tréning a szülők és pedagógusok részére
- Felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, családi beszélgetéseken (fogadó órákon), a gyermekvédelmi megbízott által szóban, valamint írásos tájékoztatón keresztül.

A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény a sajátos nevelési igényű - mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes

előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő – gyermekek, eredményes fejlesztésének biztosítására kiemelt figyelmet fordít.

Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. 103 A gyermekek között fennálló különbségeket pedagógiai programunk kialakításakor mindvégig figyelembe vettük és számos helyen beépítettük. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez:

- fontos, hogy fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Óvodánkban az együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakvéleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyermek szükségletei szerint.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé. A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

Nevelőmunkánk során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti

- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Integrált nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Óvodánk többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget:

- pedagógiai programunk készítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit
- külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez

○ **Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek**

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodásokkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

○ **Autizmus és az autisztikus spektrum**

Az autizmus szociális, kommunikációs kognitív készségek minőségi fejlődési zavara, amely az egész életen át tartó fogyatékos állapotot eredményezhet. Ez lehet igen súlyos, járulékos 105 fogyatékosággal halmozott sérülés, illetve többé-kevésbé kompenzált (ritkán jól kompenzált) állapot. Különböző formáit egységes körképként, 'autisztikus spektrumzavarként', illetve 'pervazív fejlődési zavarok' csoportjaként definiálja a modern szakirodalom. Az autizmussal élő gyermekek csoportjába soroljuk mindazokat az autisztikus állapotban lévő, vagy korszerű kifejezéssel az autisztikus spektrum zavarba tartozó gyermekeket. Genetikusan erősen meghatározott, a családokban halmozódik. Egyértelmű, hogy az autizmus a viselkedés jellegzetes tüneteivel leírható állapot, amely különböző, agyi fejlődési és működészavart okozó organikus tényezők hatására jöhet létre. Megfelelő speciális módszerekkel igen jó eredmények érhetők el (az egyén szintjén) a nehézségek kompenzálásában és a szociális beilleszkedésben és az eredmény jobb a korábban elkezdett kezeléseknél. Az esetleg jelentős mértékű fejlődés mellett az alapvető probléma az egész életen át fennáll, és döntő hatással van a szociális beilleszkedésre és életminőségre, a képességeknek megfelelő színvonalú életvezetés elérésére. Ezekről a gyermekekről közös szükségleteik alapján, az ellátás szempontjából, így pedagógiai szempontból is egységesen kell gondolkoznunk, mert általános értelmi képességeiktől függetlenül azonos jellegű, speciális szükségleteiket kielégítő, sajátos nevelési megközelítésre van szükségük. A tünetek 3-5 éves korban, tehát az óvodáskorban a legtipusosabbak, illetve legsúlyosabbak. Súlyos zavar vagy speciális nehézség, furcsaság jellemző:

- a társas kapcsolatokban: pl. társaktól való elkülönülés vagy szokatlan közeledés, egyoldalú interakció;
- a kommunikációban (beszéd, gesztus, mimika): pl. a beszéd hiánya, a beszéd szintjéhez képest gyenge beszédhasználat, kommunikáció, vagy a nyelv szó szerinti értelmezése, furcsa tartalma, szokatlan hanghordozása;
- az érdeklődés, aktivitás és játék területén: pl. szokatlan, sztereotip, repetitív tevékenységek, hobbik
- a gondolkodásban, a tanulásban és a mindennapi alkalmazkodásban pl: ragaszkodás az állandósághoz, a megszokotthoz;
- a mozgás területén: pl. repkedő kézmozgás, lábujjhegyen járás;
- az érzékelés-észlelés területén. pl. csökkent fájdalomérzés. A tünetekből egy-egy gyermeknél nem találjuk meg az összeset, és súlyosságuk is igen változó lehet. Amennyiben a fentiek alapján autizmusra van gyanú, akkor komplex gyermekpszichiátriai, pszichológiai, gyógypedagógiai vizsgálat javasolt.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nem beszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált – vizuálisan segített- kommunikációs eszköztárral. A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítséggel használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet. A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási nehézségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel. A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülővel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő- különösen a természetes élethelyzetek- használandóak a fejlesztésre. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

○ **Beszéd fogyatékos gyermek**

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett

beszédzavarok, orrhangzós beszéd) illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szóincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg. A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését. A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is. Az óvodai nevelés/fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg. Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

○ Pszichés eredetű zavarok

Ezek közül a pedagógus számára talán a legtöbb, legnagyobb problémát a magatartásproblémás, viselkedészavaros gyermekek jelentik. Mégis a legnagyobb számban velük találkozhatunk a többségi óvodákban, sőt gyakran előfordul, hogy a szülő csak itt 108 szembesül a ténnyel, hogy gyermekének különleges bánásmódra van szüksége. A viselkedészavar olyan speciális gyűjtőfogalom, amely mindazon viselkedésbeli módozatokat magában foglalja, amelyek a normatív mércétől való jelentősebb eltérést mutatnak. Ebből következik, hogy a viselkedészavar megállapítása a felnőttek toleranciáján múlik, objektíven meghatározni nem lehet. A súlyos beilleszkedési és magatartási zavarok háttérében részképesség zavarok, hiperkinetikus (kórosan felfokozott mozgástevékenység) vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar van.

A magatartászavar különböző formái:

- **Hiperkinetikus zavarok**

Olyan tünet együttes, amely az első öt évben alakul ki. Általános jellemzője a tevékenységek közötti csapongás, a figyelmetlenség, az impulzivitás, a meggondolatlanság, a szabályokhoz való nehéz alkalmazkodás. Társuló tünetként előfordul a beszédkézség és pszichomotoros fejlődés késése.

- **Viselkedési zavarok**

Elsődleges tünete a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartásséma. A viselkedés eltér az adott életkorban elvárhatótól. A szabályokat durván áthágja, súlyosabb a viselkedés, mint egy hagyományos gyermekcsíny, és hosszan is tart (társakkal, állatokkal, tárgyakkal való durva bánásmód, rombolás, hazudozás, lopás, gyakori és súlyos indulatkitörés, szófogadatlanság).

- **Kevert magatartási és emocionális zavarok**

A fennálló agresszív, disszociális vagy kihívó magatartás kombinálódik depresszióval, szorongással vagy más emocionális zavarokkal.

- **Jellegzetesen gyermekkorban kezdődő emocionális zavarok**

Sokkal inkább a normális fejlődés eltúlzott formáinak tekinthetők, semmint minőségileg abnormálisnak. Ez egy kóros védekezési mód, vagyis a gyermek kóros viselkedési tüneteket produkál annak érdekében, hogy a kitörni, kirobbanni igyekvő szorongását visszafojtsa, ne engedje felszínre törni. Ide sorolható a szeparációs szorongás, a fóbias szorongás, a szociális szorongás. A szorongásos esetekben a nem megfelelő fejlődés fontos diagnosztikus támpont.

- **Tic-zavarok**

A tic egy önkéntelen, gyors, visszatérő, nem ritmusos, motoros mozgás vagy hangformálás. Hirtelen kezdődik és céltalan. A stressz fokozza, az alvás pedig megszünteti.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- a teljesítmények értékelése során az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- gyermeki jogok gyakorlása során
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások)
- az óvoda feladata az is, hogy a tehetségígéretes és képességeihez viszonyítva rosszul teljesítő gyermek részére segítséget nyújtson
- érvényesíteni kell az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során
- a gyermek csoportban való elhelyezése során
- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelésben részesüljön.

Óvodai integrációs fejlesztő program-a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése.

A HHH gyermekek oktatása-nevelése óvodánkban integrált keretek között történik. Abból indulunk ki, hogy minden gyerek egyenlő eséllyel jön a világra, egyedi, megismételhetetlen individuumként. Ők nem tehetnek arról, hogy milyen környezetben látnak napvilágot. Ha szükséges, nekünk kell lépéseket tennünk a családi nevelés hiányainak kompenzálására. A gyermekeknek beilleszkedésük során szükségük van a szeretetre, biztonságérzetre, s arra a tudatra, hogy tiszteljük, elfogadjuk őket. Kötelesek vagyunk tiszteletben tartani a gyermekek személyiségét, családjuk értékrendjét, világnézetét.

Óvodakép:

Küldetésünk lényege a szeretetteljes óvodai légkör megteremtésével az óvodáskorú gyermekek harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Minőségfilozófiánk alapelveiként valljuk, hogy a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze. Az emberi kapcsolatokat a kölcsönös bizalom és tolerancia határozza meg, Az egyén és a közösség érdekei egymással kiegészítve és erősítve érvényesüljenek az-az értékorientált közösségi nevelésre törekszünk. Intézményünk dolgozói hivatásukban elkötelezettek, fejlesztésre nyitottak, kapcsolataik gazdagítják az óvoda erőforrásait, melyet maximálisan igyekszünk a nevelés során hasznosítani. Pedagógiai célok és feladatok középpontjába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítjuk, azaz kooperációra és kommunikációra kívánjuk képessé tenni óvodásainkat.

Hitvallásunk és értékrendszerünk érvényesítése érdekében létfontosságú, hogy a gyermekek hiteles személyiségekkel találkozzanak óvodánkban. Ezért tudatosan vállaljuk nevelőmunkánkban a példaadás alapvető és meghatározó szerepét. Munkánkat úgy szeretnénk végezni, hogy eredményeképpen nevelő és nevelt egyaránt növekedjék emberségében és hitében.

Értékeink:

- * a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;

- * a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat,
- * önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- * a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- * a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés).
- * Az élet védelme. A természet és a közvetlen környezet óvó- gondoskodó szeretete.
- * Az emberi szabadságjogok tisztelete (A felelős szabadságé és nem a szabadosságé).
- * A szeretet és az összetartozás értéke (önzetlenség, áldozatkészség, segítőkészség).
- * A közösségi életet szabályozó erkölcsi értékek. (Egyéni és közösségi érdek összhangja, harmónia, biztonságérzet, becsületesség, őszinteség, igazság és igazságosság).
- * Az egyéni értékek, a belső törvényszerűségek érvényesítése (Az önismeret, az önfegyelem az önértékelés összhangja az önnevelés képességének kialakítása érdekében, a helyes ítélőképesség és dönteni tudás, kitartás-állhatatosság, a kötelesség és felelősségtudat).
- * A tolerancia erénye (türelem, megértés, az emberi méltóság tisztelete).
- * A helyes magyarságtudat etikai értékének elfogadtatása

Célunk: az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése.

Ezen belül:

- * az egészséges életmód alakítása
- * az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- * a családi nevelés kiegészítése a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig
- * a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, fejlődésének segítése

További Céljaink:

- * a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
- * a helyes önértékelés, amely se nem túlozza, se le nem becüli értékeit,
- * az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállítás mellettük,

- * a józan, megfontolt ítélőképesség,
- * a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- * a szelídség, az alázat, a türelem,
- * az alaposság, a mértékletesség
- * hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- * felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.
- * A gyermek megismerése és fejlesztése a szabad játék által.
- * A szülőföldhöz való ragaszkodás.
- * A spontán tanulás biztosítása a játék által, mely tapasztalatszerzésre épít.
- * A családdal való szoros együttműködés, együttnevelés

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Funkcióink:

- * óvó-védő, a gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységek
- * szociális,
- * nevelő-személyiségfejlesztő funkció

Feladataink

Az óvodai tanulási folyamatoknak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket mozgóató összetevői vannak. A gyermeket önmagához képest kell fejleszteni, egyéni módszerekkel, eszközökkel segítve s motiválva a cselekvései során kialakult tempóban, ezért fontos a gyermek megismerése, fejlődésének nyomon követése és a tanulásának egyéni menetének megtervezése az óvodában. A tervezés szükséges, mert átgondolásra késztet és a gondolatokat így logikailag rendszerezük.

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése

Ezen belül:

- * a hitre nevelés erősítése,
- * az egészséges életmód alakítása,
- * az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása,
- * az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A tervezés feladata:

- * Objektív tényezők számbavétele (célok, feladatok)
- * Szubjektív tényezők számbavétele (gyermekről szerzett információ)
- * Pedagógus jellemzői (felkészültség, egyéniség)

Tervezés lépései:

- * Szükséges információk összegyűjtése
- * Döntések meghozatala
- * Tervek elkészítése
- * Pedagógiai tevékenység megvalósítása
- * Tervek és megvalósítás összevetése, értékelése, elemzés

Tervezés szintjei a helyi nevelési program, az éves tematikus terv, éves csoportterv (célok, feladatok) nevelési terv félévente, tevékenységi terv, heti ütemterv.

Tervezési jellemzői életkori sajátosságoknak megfelelő, egyéni sajátosságokhoz igazodjon, játék dominanciájú legyen.

Közvetlen felkészülés menete:

- * Anyag kiválasztása
- * Cél, feladat, értékek megállapítása, tartalom megjelenítése
- * Módszerek, eszközök megválasztása
- * Szervezeti-és munkaformák kiválasztása
- * Tevékenység menetének összeállítása, eszközök kipróbálása, előkészítés eredmények számbavétele.

Intézményünkben a nevelőtestület kidolgozott egy irányt adó minden korcsoportra lebontott ütemtervet. Konkrét formába tervezni inkább egy vagy kéthetes periódusban célszerű, hiszen csak is ez esetben nyílnak lehetőségünk a gyermekek spontán élményeire, tapasztalataira építeni a nevelő munkában.

Az óvónő feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- * Tevékenységi terv
- * heti ütemterv
- * féléves nevelési terv értékelése
- * éves értékelés
- * gyermek mérése, értékelése
- * A hitre nevelés erősítése
- * A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- * Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- * a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- * a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- * a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat,
- * önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- * a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- * a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek. Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Egészséges életmód:

Az óvodai nevelés egyik alapvető feladata az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Az optimális, a gyermek életkorának megfelelő óvodai

életritmus kialakításánál figyelembe kell venni a családi szokásokat. A rendszeresen végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, ezért a szokás és normarendszer megalapozására nagy hangsúlyt fektetünk, feltételei az egészséges testi és szellemi fejlődésnek. A környezethigiéné nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását, a foglalkoztató termek szellőztetését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, gondozását, a helyiségek, mellékhelyiségek takarítását, a taneszközök higiéniját, rendben tartását. Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. Az óvodáskorú gyermek táplálkozási szükségletét nem lehet a felnőttek szükségleteihez arányosítva levezetni, mert a kisgyermek anatómiai-biológiai sajátossága más. Ennek érdekében a magas só- és cukortartalmú ételek és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére törekszünk, zöldségek és gyümölcsök illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzését támogatjuk. Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében szervezünk gyümölcs-vagy zöldségnapot, megismertetjük a gyermekeket új ízekkel ismeretlen italfélelésegekkel, gyermekekkel közösen készítünk salátákat, gyümölcstálakat. Az egészséges életmódra nevelés területei közé tartozik a gondozás, testi nevelés, egészségvédelem-edzés és mozgásfejlesztés. A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. A megfelelő szakemberek bevonásával-a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Gondozás:

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot feltételez. Az önkiszolgáló feladatok elvégzése, a tevékenységek többszöri gyakorlását teszik lehetővé, alakítja a gyermek énképét, segíti önállóvá válásukat. A felnőtt /szülő, óvodapedagógus, dajka/ tanítja és gyakoroltatja a napi élethez szükséges szokásokat, melyek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat. Testápolás, öltözés, étkezés, önkiszolgálás közben természetes módon is fejleszhető a gyermek.

Mozgás:

A testi nevelés magában foglalja a gyermek testi szükségleteinek / levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás /, természetes mozgásigényének kielégítését a gyermek egészségének, testi épségének védelmét, edzését. A testi nevelés, egészséges életmódra nevelés hatékonysága maradéktalanul akkor érvényesül, ha a fejlődéshez szükséges optimális környezet lehetőség szerint biztosított.

Pihenés:

Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása /az altatás hangulatához illő mese, halk zene/ a gyermek egyéni alvásigényének és szokásainak figyelembevételével a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése.

Játék:

Az óvodáskorú gyermek alapvető szükséglete, spontán szabad tevékenysége, örömforrása a játék. Integráló tevékenység, amelyet végig kísér a tanulás és a munka néhány jellemzője. A játék a spontán tanulás színtere. A gyermekek játék közben számtalan ismerettel, tapasztalattal gazdagodnak. A játékszükségletből fakadó eszközkészítés során a felnőtt segítségével technikai megoldásokat tanulnak meg. A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. A játékban integrálja a külső és belső világot, „híd” a képzelete és a valóság között. Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális, érzelmi és a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei. A tevékenység és a kommunikáció az összekötő fonal a gyermek, a társai és az óvodapedagógus között. A játékban az óvodapedagógus felelőssége fejlesztő tevékenysége meghatározó jelentőségű.

Feladatai:

- * az óvónő vegye észre, ha a gyermekek zavarják egymást

a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését helyezze előtérbe az óvoda napirendjén belül.

- * tegye lehetővé a különböző fejlettségű gyermekek elkülönült játékát is
- * alkalmazza azokat a nevelési eljárásokat, melyek a családban különböző korú testvérek esetében természetes
- * az óvónő teremtsen meg annak feltételeit, hogy minden gyermek saját igényeinek megfelelően játszhaszon gyakorló-, szerep-, konstrukciós, építő és szabályjátékot, barkácsolhasson, bábozhasson, ha akar.

A játék, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége, olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a fejlesztése érdekében. Olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a játék folyamatában, amelyek később a társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítik.

Gyengeségeink:

- * a szerepjátékra a közeljövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk

Feladataink:

- * szerepjátékokra sarkok, kuckók kialakítása a csoportteremben és az udvaron egyaránt.
- * az elkészült gyermeki "alkotásoknak" megfelelő hely biztosítása a csoportszobán belül

Erősségünk:

Az óvoda játékeszközökben gazdag, mind a csoportszobába, mind az udvaron megfelelő játékkészlet áll a gyermekek rendelkezésére.

Munka jellegű tevékenység

Az életrevaló felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység. Fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében. A gyermek éppúgy élvez a munkatevékenységeket, mint a játékot, ha tiltásokkal, vagy túl nehéz feladatokkal nem szegjük kedvét. A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyermekek meg tanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

Feladataink:

- * minden gyermeknek biztosítani kell lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet
- * lehetőséget kell adni a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzésére, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban
- * törekedni kell arra, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermeknek és teljes önállósággal végezhessek azokat.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. Játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik

legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. Az óvodai tanulás a nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a gyermek. A tanulás természetesen csupán része a nevelési folyamat egészének. Célunk az, hogy megfelelő színvonalú feladat elé állítsuk a gyermeket. A követelményeket az egyéni teljesítőképességhez kell mérni. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához. Ezért a tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermekek kompetenciáinak fejlesztése.

Feladataink:

- * Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelet, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- * a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását
- * a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- * lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés, a kutatás örömeit
- * a gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása
- * A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- * olyan tapasztalatok szerzéshez nyújtunk segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti
- * szükség esetén integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés végzése a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése céljából
- * a hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében egyéni fejlesztés / integrált oktatás

Erősségünk:

- * figyelembe vesszük a gyermek spontán érdeklődését, felvetett kérdéseit, és ha ehhez szükséges a heti ütemtervtől is eltérünk, kielégítve és igazodva ezzel a gyermek igényeihez.
- * a tanulás támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A kommunikációs képesség az óvodáskor fontos alapképessége. A beszélő kedv megőrzése mellett alapvető feladat a beszédhelyzetek teremtése a gyermek számára. A beszélőkedv, a beszédhelyzet, a beszédlehetőség, a családi környezet és az óvodai modell együttesen hat a gyermek beszédfejlődésére. Az óvodánkban fokozzák a beszédaktivitást, a bővülő társas kapcsolatok, a változatos kommunikációk.

Feladataink:

- * a beszéd fonológiai /magrendszer és prozódiai rendszer/, grammatikai
- * és jelentéstani valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori
- * és egyéni sajátosságok figyelembevételével
- * hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség
- * fejlesztése
- * az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése
- * a szeriális /sorrendi/ felfogás és kivitelezés erősítése
- * analízáló-szintetizáló képesség fejlesztése beszéden keresztül
- * a tér és idő ritmusérzék fejlesztése
- * az anyanyelvi kódok helyes elsajátíttatása
- * a beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincs - fejlesztés
- * a beszédmegértés képességének fejlesztése
- * a beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése
- * a beszédkedv félkeltése és megőrzése
- * a metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése
- * igény kialakítása az irodalmi élményekre - irodalmi fogékonyság alapozása
- * az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit, megismertetni
- * könyv iránti vonzódás kibontakoztatása és a könyvvel helyes bánásmód
- * elsajátíttatása.

Erősségünk:

- * óvodánk több óvodapedagógusa végzett különböző akkreditált tanfolyamot annak érdekében, hogy a fentiekben megemlített feladatokat maradéktalanul teljesíteni tudjuk.
- * az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.
- * óvodánk nagy mennyiségű anyanyelvi képességfejlesztő eszközökkel rendelkezik, amit rendszeresen használunk.

A külső teremtett világ tevékeny megismerése,(matematikai tartalmakkal)

A környezet megismerésére nevelés célja, hogy a gyermekek minél több tapasztalatot (mozgás és érzékszervi) szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből életkoruknak megfelelő szinten. Ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét. Ez azért szükséges, hogy teljes biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben. A gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva kell új ismereteket nyújtani, illetve a meg lévőket mélyíteni,

rendezni. A nevelés során építhetünk a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára. A környezet megismerésére nevelés során kialakulnak a gyermekben a kulturált élet szokásai, az elfogadott viselkedési formák, az érzelmi és erkölcsi viszonyok. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és térbeli viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér-sík- és mennyiség szemlélete.

A matematikai tapasztalatok akár a nyelv, áthatják az ember egész életét. Az óvodában minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére. A gyermek egyéni fejlettségétől függően van szükség a matematikai műveletek indirekt módon történő modellezésére.

Feladataink:

- * a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása játékos formában, a gyermek igényeihez, ötleteihez igazodva
- * a gyermekek érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás kialakítása.
- *környezettudatos magatartás kialakítása, valamint a környezet védelméhez, és megóvásához és fenntarthatóságához kapcsolódó szokások kialakítása.
- * matematikai játékok kezdeményezése a szabályjátékokban, társasjátékokban, élethelyzetekben, a játék szabadságát biztosítva, direkt beavatkozás kerülésével.
- * Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök, és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- * Az óvónő által kezdeményezett matematikai tartalmú tevékenységeknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani, kötött vagy kötetlen formában.

Erősségünk:

- * élményszerző séták
- * közösségi rendezvényeken való aktív részvétel

Zöld óvodává váláshoz szükséges program tervezete:

A minden tekintetben alapozó szerepet betöltő óvodai nevelés az első intézményes lehetőség a gyermekek életkorának megfelelő környezettudatos gondolkodás és magatartás alakítására. Ezt erősítik meg az elmúlt években megjelent törvényi

szabályozások is. A Zöld Óvoda kritériumrendszer tételesen tartalmazza azokat az elvárásokat, melyek az „óvodazöldítésben” fontosak, és fokozatosan be kell, hogy épüljenek a helyi pedagógiai programba, a nevelőmunkába. A nevelési tervekben így tudatosan tervezettek a gyermekek környezettudatos magatartását alapozó, alakító zöld tartalmak.

Kitűzött céljaink és feladataink:

Cél a fenntarthatóságra nevelés erősítése. A „zöld óvodaság” ismertségének növelésével célként jelenik meg a közvetlen és tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése.

- A fenntarthatóságra nevelés szellemében folyó óvodai nevelőmunka segítése, fejlesztése.
- Az óvodás gyermekek környezettudatos állampolgárrá nevelése környezettudatos szemléletük és magatartásuk alapozásával.
- Az óvoda dolgozói, egész felnőtt közössége, a gyermekek szülei környezettudatos szemléletének formálása.
- Az óvoda környezetében lévő helyi közösségek értékeinek megismerése, azok védelme fontosságának tudatosítása.
- Ezen értékek kisugárzása a helyi közösségek felé a környezetharmónia megteremtése érdekében.
- Fontos a partnerkapcsolatok bővítésével a nevelés színhelyeinek kiterjesztése, a lakókörnyezettel való harmonikus kapcsolat kialakítása.

Az otthoni szokásrendszer, a gyermekek előzetes ismereteinek, a családi háttérnek a szerepe döntő az óvodás gyermekek viselkedésében a zöld óvodai munka szempontjából is. Ha a gyermekek a Zöld Óvoda szellemiségében nevelődnek, gondolkodásuk, szemléletük környezettudatosabb lesz. Családjukon, későbbi iskolájukon keresztül ez a hatás kiszélesedik.

A zöld óvodai tartalmak megvalósulását biztosítják az óvodai nevelés általános feladatai:

- az egészséges életmód alakítása, az érzelmi,

- az erkölcsi és a közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A rögzített kulcskompetenciák zöld óvodai alakításának szükségessége és lehetősége:

1. Anyanyelvi kommunikáció: Általános, valamennyi tevékenységi formában megvalósítandó feladatként jelenik meg, áthatva az egész óvodai nevelés folyamatát. Természeti, társadalmi jelenségek leírásával, irodalmi megjelenítéssel, megfogalmazással. A természeti, társadalmi témájú dalok, mondókák, mesék, versek reprodukálásával. Az udvarias viselkedés szabályainak betartásával a napi tevékenységekben.
2. Nyelvi kommunikáció: A természeti, társadalmi témájú dalok, mondókák, versek, mesék reprodukálásához a napi tevékenységekben. A fenntarthatóságra nevelés szemszögéből szemlélve, a nyelvi sokszínűség értéként való kezelése mindenképpen fontos eleme a tolerancia és az együttműködés képessége kialakításának.
3. Matematikai, természettudományi és technológiai kompetencia: Számlálás, számolás 10-es számkörben; geometriai alapismeretek a mindennapi gondok megoldásához; az építő- és a szerepjátékokhoz. A világ törvényszerűségeinek, változásainak, az élettelen és az élő összefüggéseinek megértéséhez; természeti, társadalmi jelenségekről szerzett tapasztalataik gazdagításához, tudatosításához, leírásához; irodalmi megjelenítéséhez; séták, kirándulások, ovis élmények felidézéséhez (például: állat simogató), ok-okozati összefüggések, következtetések megértéséhez és megfogalmazásához. Gépek, eszközök alapszintű ismerete, elfogadása; természetfilmek bemutatásához, egészséges táplálkozáshoz használatos eszközök ismerete és alkalmazására való nyitottság (például: szőlődaráló, gyümölcsprés, aszaló, óvoda kert, faültetés).
4. Digitális kompetencia: Felkészülés az összetett vagy nagy térbeli és időbeli távolságokat átfogó ügyek, problémák megértésére. A számítógép életkornak

megfelelő szintű használata minimális, ismerkedési szinten. Alkalmanként játékokban, feladatok megoldásában (interaktív tv).

5. A tanulás tanulása: A tanulás iránti motiváltság kialakításához; a tanulási folyamat örömteli megéléséhez; egyéni, csoportos feladatvégzés képességének alakításához; a problémamegoldó gondolkodás fejlesztéséhez; az élő és élettelen környezeti elemekkel való vizsgálódásokhoz, megfigyelésekhez, összehasonlításokhoz a természetben és az épített környezetben; összefüggések leírásához, tulajdonságok becsléséhez; bizonyításához. Saját készségeinek ismeretéhez; kulturális változáshoz szükséges készségek alakításához.
6. Szociális és állampolgári kompetenciák: A globális és lokális fenntarthatósághoz elengedhetetlen kompetencia, az együttélés alapja. Az óvoda csoport együtt élő közösség, ahonnan majd új közösségbe kerülnek a gyermekek. Mindenhol be kell illeszkedniük, mindig új helyzetben kell tevékenykedniük. Szociális kompetenciáik az együttes feladatmegoldásban, a véleményformálásban, a társas kapcsolatokban, a megbízások teljesítése révén fejlődnek.
7. Vállalkozói kompetencia: Tisztesség, támogatás és etika elfogadására, alkalmazására, előrelátás és felelősségvállalás előkészítésére. A játékban, a munka jellegű tevékenységekben az önállóság, a kreativitás fejlesztésére. Különböző eszközök saját kezű készítéséhez.
8. Kulturális kompetencia: Önazonosságuk és mások elfogadása érdekében. Minden tevékenységi formában, az óvoda belső helyiségeinek, udvarának esztétikus kialakításában; személyiségük sokoldalú fejlesztésében; a helyi, kulturális örökség megismerésében; változatos technikák alkalmazásával önálló alkotások létrehozásában. A különböző műveltségtartalmakat közvetítő tevékenységi formák és a környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés szoros kapcsolata az óvodai nevelés komplex jellegéből következik.

Mindegyik tevékenységi forma – tartalmából adódóan eltérő módon – alkalmas környezeti attitűdök alakítására, a zöld tartalmak megjelenítésére, közvetítésére, tudatosítására, azaz a fenntarthatóság szempontjából fontos kompetenciák

fejlesztésére. A tevékenységekben megvalósuló tanulás különböző formái az óvodai élet mindennapjaiban, a napirend bármely tevékenységében és helyszínén jelen vannak. Egy Zöld Óvoda működésének talán legszembevetőbb jellemzője, hogy napi szinten és minden területen megjelennek a „zöld” tartalmak. Kihasználva a lehetőségeket, tudatosan figyelni kell többek között az energiatakarékosságra (természetes fény előnyben részesítése, csapok folyamatos karbantartása, fűtés külső hőmérséklethez igazodó beállítatása, esővízgyűjtés stb.). Ma már sokféle környezetbarát tisztítószer közül lehet választani. Elsősorban természetes anyagokból készült, környezetbarát berendezési tárgyakat, eszközöket kívánatos igényelni, vásárolni. A játékeszközök közül érdemes környezettudatos tartalmú képességfejlesztő játékokat is választani. A környezeti nevelést segítő eszközök természetes módon legyenek jelen (nagyítók, rovarlesők, mikroszkópok, kerti szerszámok stb.).

Az óvodák pedagógiai programjában az Alapprogramban megfogalmazott általános pedagógiai elvekre és tevékenységi formákra vonatkozó jó gyakorlatok mellett jelen vannak a helyi természeti és társadalmi adottságokból adódók is. Az óvodakertünk kialakítása, mint helyszín a „zölddé” válásnak kiemelkedően fontos színhelye. A munkálatokban az óvoda minden dolgozója és a szülők is aktívan részt vehetnek.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

- Különös figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek fejlesztésére.
- Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalatai úton történő megszervezéséhez segíti hozzá a gyermeket.
- Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotó munkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.
- Az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg.
- A gyermek érdeklődésére és cselekvésére előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot tartalmazó tevékenységrendszer.
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- A pedagógus igyekszik olyan módszereket alkalmazni a gyermekek számára, mely támogatja a gyermekek önértékelésének fejlődését.
- A pedagógus óvodai és otthoni lehetőségeivel élve tájékozódik az interneten elérhető pedagógiai tartalmakról, újdonságokról a képességfejlesztés céljából.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére (sikerkritériumok):

- Megérti az egyszerű feladatokat.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Él benne az iskola, a tanulás iránti vágy.
- Tevékenységének értékelését elfogadja.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.
- Irányított tevékenység során megfelelő magatartást tanúsít.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodás korban elkezdődhet. Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit a virágzó fákat, vagy egy szép színes mesekönyvet kezükbe venni ugyanazt az esztétikai élményt jelentheti. Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda esztétikussága és harmóniája komoly hatást gyakorol a gyermekre. Nem lehet elégszer elmondani azt sem, hogy egy kellemes benyomást keltő jó ízlésű óvodapedagógus mennyit tud tenni szinte észrevétlenül, saját példájával a művészeti nevelés érdekében. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenek előtt az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. Ezért sohasem célszerű sémákat, felnőtt által kigondolt elképzeléseket megvalósítani a gyermekekkel. Mindig arra törekedünk, hogy ő maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csupán akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata. Akinek van fantáziája, vannak ötletei, aki problémák megoldásán dolgozik, aki gondolatait és érzéseit ki tudja fejezni, aki önmagát új, másfajta módon éli meg, az kreatív ember. Az újat alkotás, a változások elindítása az önálló egyéniség kifejezése szintén a kreatív emberek sajátossága. Az óvodás korban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Ezt segíti elő az oldott légkör, nagy mozgás és szabadságtér, megfelelő eszközök biztosítása.

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A feladat elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan, és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára. Az ábrázoló tevékenység célja nem maga a tevékenység során létrejövő alkotás, annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés. A létrejövő "MŰ" csak mint jelzés, mint a gyermek gyakorlati ismeretének, érzelmi életének, képességének leképezése kezelendő.

Feladataink:

- * a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá tétele
- * az intellektuális látásmód kialakulásának megalapozása
- * minél több mélyen ható, - egyéni és közös - élmény nyújtása
- * az ábrázoló tevékenységek, technikák minél több lehetőségének biztosítása

- * hagynunk kell a gyermeket saját szintjén, saját elgondolásai szerint, saját
- * élményeit újraalkotni.

Ének-zene, énekes játék ,gyermektánc

Az óvodai ének-zenenevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan tananyag, melyet megismertethetünk a gyermekekkel. A néphagyomány őrzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva megtartotta a kapcsolatát az életre neveléssel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Az ének-zenei tevékenység a gyermek és az óvodapedagógus kezdeményezésére az egész napot áthatja. A mozgás, a ritmus, a zene egymástól elválaszthatatlan egységben jelent zenei élményt az óvodáskorú gyermek számára. A globális zenei tevékenységekben, amelyekben elsősorban a közös mozgás, éneklés jelenti a legnagyobb élményt, nem az analízáló zenei nevelés dominál.

Feladataink:

- * a készségek fejlesztése a mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával
- * zenei élmény nyújtása, éneklésre ösztönzés
- * a zenei kreativitás fejlesztése az improvizációk támogatásával
- * zenei hallás, ritmus és formaérzék fejlesztés
- * környezet hangjainak megismertetése és felismertetése
- * mondókák, gyermekjátékok, táncok, dalok tanulása.

Mozgás

A gyermek nem születik ügyetlennek. A mozgáshiány teszi azzá. Az óvoda sokat tehet a mozgásbiztonságért azzal, hogy gondoskodik a gyermek mozgásfejlődéséhez szükséges, inger gazdag környezetről, szeretetteljes, bátorító légkörről. A három évesek már birtokában vannak az alapvető mozgásformáknak: a járásnak, futásnak, dobásnak, amelyek a motorikus továbbfejlődés előfeltételeit jelentik. A mozgásfejlődés szakaszai megmutatkoznak a mozgásvégrehajtás minőségében, pontosságában, a mozgáskombinációkban, teljesítményekben. Az óvodai testnevelés során érvényt kell szerezni az egyéni képességek kibontakoztatásának a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával. Munkánk során egyre nagyobb gondot kell fordítanunk a tartásjavító mozgásformákra, a mindennapos együttmozgás is ezt szolgálja, amit játékos, utánzásos testmozgásban valósítunk meg.

A spontán szabályjáték kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének-a pozitív énkép, önkontrol, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás-fejlődésére. Törekedni kell a gyermekeket

legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Erősségünk:

Intézményünk több éve kapcsolatban áll a Sajó-völgye Foci-suli Egyesülettel, ennek keretében óvodásaink mozgáskoordinációja, szabálytudata, kitartása, verseny szelleme stb. fejlődik.

Feladataink:

- * tartásjavító torna gyakoriságának fokozása
- * lábtorna

Ünnepek, ünnepélyek, hagyományok

Egy-egy hagyományőrző, vagy más jellegű ünneppel kívánunk minden hónapnak jellegzetességet adni. Nemzeti ünnepünkön a hazafiságra nevelést kiemelt feladatnak tekintjük. Ünnepeinket vonzó tevékenységgel a folyamatos készülődés érzelmi ráhangolódással, örömeivel készítjük elő. Az ünnepeket megelőzi:

- * tartalomhoz illő díszítés
- * folyamatos gyűjtés
- * különféle tevékenységek
- * egy-egy étel, sütemény elkészítése
- * dalos játék, - dal - mondóka, vagy vers megtanulása

A megvalósítás napján mindnyájan „szép” ruhában, a szokásos napirendtől eltérően, másképp éljük életünket, "ünnepelünk". Csoportonként megemlékezünk a gyermekek születés és névnapjáról. Az ünnepelteknek kis meglegyetésekkel kedveskedünk.

- Szüreti mulatság
- Farsang
- Március 15.
- Majális
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Évzáró/ Ballagás

Egyházi Ünnepeink:

- szept. 24. Szent Gellért napja
- szept. 29. Szent Mihály ünnepe
- okt. 8. Magyarok Nagyasszonya /templomunk védőszentje/
- nov. 11. Szent Márton napja
- dec. 6. Szent Miklós napja
- dec. Adventi gyertyagyújtások, Karácsony
- dec. Betlehemezés
- jan.6. Vízkereszt,
- jan 21. Névadónk Szent Ágnes napja
- febr. 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony
- febr. 3. Szent Balázs
- márc.-ápr. Nagyböjt, Húsvét
- március 12. Szent Gergely – Iskolahívogató
- márc. 25. Gyümölcsoltó Boldogasszony
- Pünkösöd
- aug. 20 Szent István ünnepe

Ellenőrzés, értékelés, mérés

A megvalósítás színvonalát, minőségét és eredményességét mindenekelőtt az önellenőrzés eszközeivel is állapíthatjuk meg. Miből tudjuk meg, hogy a gyermekek javára cselekszünk?

Folyamatosan értékeljük a gyermekek magatartását, tevékenységeit. Örülünk együtt a gyermekekkel sikereiknek. Az egyes gyermek teljesítményét saját adottságaihoz és előző teljesítményéhez hasonlítjuk, mérjük, és ennek alapján értékelünk. Minden gyermeknek jólesik a dicséret, hiszen ez által hozzájárulunk a gyermek érzelmi életének, személyiségének pozitív irányú fejlődéséhez. A magatartás hibáira is rámutathatunk, de hangvételünkben, metakommunikációnkból a gyermekeknek meg kell érezniük jóindulatunkat, szeretetünket.

Az ellenőrzéssel a hatékony működést segítjük elő, a tények okait keressük, célja a hiányok pótlása, a hibák javítása, az eredmények megerősítése, a hatékony módszerek elterjesztése.

Az értékelés – adatelemzés - folyamatszabályozó tevékenység, melynek középpontjában minden esetben az eredményesség és a minőség áll.

A mérés: eredményeként a vizsgált jelenség számszerűen jellemezhetővé, más hasonló jelenségekkel számszerűen összehasonlíthatóvá válik.

Munkánk során a nevelési évben két alkalommal mérjük a gyermekek fejlődési menetét. Az első a bemeneti, a második alkalommal pedig a kimeneti értékeket mutatja. Az elkövetkező évek feladata az OVPED bevezetése és a program és a mérések összehangolása.

Az általunk alkalmazott mérőtesztek a mellékletben találhatóak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki-és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.
3. Az 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fejlettségi szint.
5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Együttműködés és kapcsolattartás

Programunk a családi neveléssel együtt azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. A szülőnek joga óvodát választani gyermekének. Köteles az óvoda házirendjét betartani. A szülő dönt a gyermekét érintő kérdésekben, de előtte célszerű meghallgatnia az óvodapedagógus véleményét. A szülőnek joga belátása szerint nevelni

gyermekét, nekünk kötelességünk olykor ezeket a hatásokat kiegyenlíteni. A szülővel együtt vagy néha ellenükre is örködnünk kell a gyermeki jogok érvényesítése felett. A szülőket nevelő partnernek tekintjük. Az óvodai nevelés kiegészítője a családi nevelésnek. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, az összhangban nevelés elengedhetetlen.

A nevelési problémák esetén közös - otthon és az óvodában is alkalmazott - módszer kell keresni, az óvodapedagógus segít, tanácsot ad, mindig kikéri a szülő véleményét is.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

- * kölcsönös bizalom a család és óvoda között, nyílt őszinte együttműködés
- * az óvodának tiszteletben kell tartania a család világnézetét
- * a szülőnek éreznie kell, hogy a gyermekét szeretik az óvodában
- * tapasztalnia kell, hogy a gyermeke szeret óvodába járni, szereti az óvónőit, dajka nénit, a gyerekeket
- * a szülő érezze, hogy számítanak a véleményére, tiszteletben tartják nevelési elveit
- * az óvónő emberi magatartásában, szakmai felkészültségében egyaránt példamutató legyen.

A kapcsolattartás formái:

Beíratás, szülői értekezlet, családlátogatás, nyitott óvoda (szülők részvétele az óvodai életben), ünnepek, kirándulások, kulturális rendezvények, közös programok, délelőtti, délutáni találkozás.

Kapcsolattartás az iskolával

A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt. A gyermekek érdekében szükséges a folyamatos eredményes együttműködés. Közösen kell az

átmeneteket megkönnyíteni a számukra. Ő értük tartozunk felelősséggel ezért nem szabad az ellentéteket erősíteni az intézmények között. El kell fogadni egymás tevékenységét, a szakmai viták, véleménykülönbségek természetesek. El kell fogadni, hogy minden életkornak megvan a speciális szükséglete, sajátossága, amelynek az intézményeknek meg kell felelni.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

- * kölcsönös érdeklődés látogatások alkalmával, az itt szerzett tapasztalatok alapján a nevelési törekvések összehangolás az óvoda helyi szakmai továbbképzéseiben az iskola alsó tagozatos munkaközössége, az iskolai alsós munkaközösségi foglalkozásokon az óvoda képviselteti magát
- * az iskolaérettséggel foglalkozó szülői értekezletekre előadás megtartására kérjük fel mindig a leendő elsős tanítónőt
- * tavasszal a nagycsoportos gyermekek látogatást tesznek az első osztályba, ennek során megismerkednek leendő tanítóikkal, az iskolai taneszközökkel
- * fontos, hogy a gyermekek vegyenek részt közös óvodai – iskolai rendezvényeken (fenyőünnep, tanévnyitó ünnepség)
- * az óvodapedagógus tájékoztatást ad a gyermekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről
- * az óvodapedagógus figyelemmel kíséri a gyermekek iskolai beilleszkedését
- * fontos, hogy az iskolába lépő gyermekekről visszajelzések érkezzenek az óvoda felé. Ennek eredményeként felszínre kerülnek a hiányosságok, illetve a pozitívumok és ezek így korrigálhatók, továbbfejleszthetők
- * Az elsőosztályos pedagógusnak átadjuk a nagycsoportos irodalmi anyagtárat (tanult versek, mondókák) énekeket, dalos játékokat, amelyek segítséget nyújthatnak évelején és évközben is egy-egy anyagrésznel.

További kapcsolataink

- * Intézményünket az Egri Főegyházmegye tartja fenn. Az iskolán keresztül igyekszünk folyamatos jó munkakapcsolatot kialakítani.
- * Lehetőség szerint törekszünk a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvodánk és a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre, szakmai kapcsolat fenntartására.
- * Nevelési Tanácsadóval való kapcsolatunk folyamatos. A problémás gyermekek vizsgálatát Putnokon végzik el. A logopédiai ellátottságunk helyzetén javítani szükséges.
- * A gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvoda együttműködése kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és a gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és –fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre. Az óvodai nevelésben az egészségügyi szakszolgálat jelentős egészségfejlesztő szerepet tölt be. Az együttműködés több

módszere beépül az óvodai nevelés mindennapi programjába. Minden óvodába járó gyermek egészségügyi szűrővizsgálatokon vesz részt az óvoda egészségügyi ellátás keretében.

- * Intézményünkben a református és katolikus hitoktatás beépült a mindennapi tevékenységbe. Mind két tevékenység délutáni időpontban zajlik. A református egyházzal Szoboszlai Miklós tiszteletes úron keresztül rendszeres a kapcsolatunk. A római katolikus hitoktatást Belles Istvánné (hitoktató) tartja. A református hitoktatást Szoboszlai Beáta (lelkésznő) tartja. Az óvoda minden gyermeke részesül hitoktatásban vallási felekezetének megfelelően.

Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról az 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik.

Minden nevelési évben gyermekvédelmi munkaterv készül, melyben rögzítjük az adott nevelési évre szóló feladatainkat, céljainkat a gyermekeket megismerve.

Tevékenységünk minden gyermekre kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi jogi tennivalók összessége.

Különösen a nehéz élethelyzetbe kerülő és vagy különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémával küzdő gyermeknek szakember által nyújtott speciális gondozása, segítése.

A veszélyeztetettség jeleinek észlelése, veszélyeztetett körülmények között élő gyermek felderítése, az ártalmazó okok megszüntetése, ill. a helyzet további romlásának megakadályozása mind a feladataink közé tartoznak. Mindez megoldható, ha a sajátos tennivalót a nevelési folyamat egészébe illesztjük bele, differenciált eszközöket alkalmazva,

A veszélyeztetettség gyermekvédelmi szempontú kategória.

Veszélyeztetett az a gyermek, akinek személyiségfejlődését nagy valószínűséggel és tartósan fenyegeti valamely ártalom, ill. a nevelődési körülményeinek kedvezőtlen konstellációja. A veszélyeztetettség potenciális jelenség, a következménye azonban mindenkor konkrét, betegség, szociális és/vagy antiszociális tünetcsoport.

Veszélyeztetettség formái:

- * külső (deviánsviselkedés, brutális életmód,)
- * anyagi (nem tudják, vagy nem is akarják az életszükségletet kielégíteni)
- * egészségügyi (egészségtelen környezet)

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI: Törvény VIII. fejezet 67/A§ alapján

történik.

Hátrányos helyzetű gyermek:

67/A§ Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- * a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége
- * a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága
- * a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei

Halmazottan hátrányos helyzetű:

Halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki esetében az (1) bekezdés pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll vagy nevelésbe vett gyermek.

Fontos feladatunk:

- * a megelőző, elhárító szerep
- * felderítő, jelző tevékenység
- * időben történő beavatkozás
- * nélkülözhetetlen, hogy a pedagógus ismerje: a gyermek személyiségét, családi hátterét, környezetét, baráti és kortárskapcsolatait.

Az óvoda gyermekvédelmi céljai azonosak az óvoda céljaival. Sajátos eszközeivel azonban

- * hátrányos helyzetű, halmazottan hátrányos helyzetű veszélyeztetett gyermekek fejlődésének nyomon követése
- * közösségi nevelésben és azzal összhangban fontosnak tartja az egyéni és a személyen nevelési hatásokat.

Mindezekért minden dolgozó felelős,

- a./ A veszélyeztetett és károsodott gyermekeket is alkalmassá kell tennünk óvodai nevelésre, illetve a nevelő értékű hatások befogadására.
- b./ Megkeressük a pedagógiai beavatkozás sikeres formáit, azokat célszerűen alkalmazzuk. Szükség szerint vesszük igénybe a gyermekvédelem intézményét.
- c./ Közösségi nevelésen belül és azzal összhangban különösen fontosnak tartjuk az egyéni és a személyen nevelési hatásokat.
- d./ Elsősorban az egyéni sorsok történetének, hátterének motivációinak ismeretében dönt a pedagógiai befolyásolásról és a követendő eljárásokról.
- e./ Igyekszünk kedvező óvodai élményekkel ellensúlyozni a gyermek ártalmas élményeit.

Gyermekvédelmi felelős

Feladata: feltárni és a nevelőtestülettel, valamint - ha lehet - a családdal is együttműködve kiküszöbölni a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat. Nyilvántartani a veszélyeztetett gyermekeket feljegyezni a velük és a családjukkal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét. Kapcsolatot tart fenn a gyermek családjával. Intézkedést kér azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a veszélyeztetett gyermekek különféle problémáiban.

Kapcsolataink - a gyermekek védelmével - az alábbi intézményekkel működnek. Óvodánk munkáját nagymértékben segíti a Polgármesteri Hivatal Gyámügyi Előadója. A gyermekvédelmi ügyekben hatósági súllyal, tekintéllyel és pontosan meghatározott jogkörrel rendelkezik. A veszélyeztetett helyzetű gyermekek a Gyámhatósági Nyilvántartásban is szerepelnek, amit évente egyeztetünk. A gyámügyi előadó és az óvoda gyermekvédelmi felelőse között folyamatos, kölcsönös tájékoztatás és munkakapcsolat van.

Szoros a kapcsolatunk a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat képviselőjével is. Heti rendszerességgel látogat az intézménybe, szükség esetén rögtön keressük egymást. Folyamatos kapcsolatot tartunk intézményünk és egyben lakóhelyünk háziorvosával, védőnőjével.

Mellékletek

Szent Mihály Katolikus Általános Iskola Szent Ágnes
Tagóvodája
3654 Bánréve Kossuth út 22/b

A Szent Mihály Katolikus Általános Iskola Szent Ágnes Tagóvodájának

éves tematikus terve

3-4 éves gyermekek számára

4-5 éves gyermekek számára

5-6 éves gyermekek számára

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3 4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Beszoktatás idejére: Magyar népmese: A két kicsi bocs, meg a róka. 					
	4 5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Ekepeketete 					
	5 7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Csoóri Sándor: Dióbél Bácsí Angol népmese: A három kismalac és a farkas. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Áspis, kerekes: Mo De jó a dió: smrd Lipem, lopom: mrd Zenehallgatás: Benkő Dániel: Őszi harmat után. Ismétlő: Töröm, töröm. Mo Lipem, lopom mrd Zsipp zsupp: sm Zenehallgatás: Árkot ugrott 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Mintázás: Sarazás a homokozóban, homokgombóc, formák készítése. Barkácsolás Dióhéjból, fél dióhéj felhasználásával. Teknős, katica, pólyás baba, stb. 	<ul style="list-style-type: none"> Átbújás szer alatt. Udvari játékokon tornázunk. Futás tempóváltoztatással. Körkötél gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Séta az óvoda környékén kavicsgyűjtés. Séta az erdőben. Levelek, termések, virágok, bogár, yók, magvak, gyógynövények begyűjtése. Teafőzés. (csipkebogyó, bodzabogyó, citromfű, borsmenta) Védett növények 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok elemeinek sorbarendezése: kavicsrendezés forma, méret, szín szerint. Mennyi kavicsot gyűjtöttünk? Mennyi yiségek összemérése: hosszúságmérés levél, vagy y termés fűzérrel.
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Találós kérdés (Sem ablaka.) Diófánk megfigyelése az udvaron, játék körülötte Bábok. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten yér játékkal. Eszközökkel, kedvendőkörjátékokkal. (lipem lopom.) 	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Egyszer csak Marika mit gondolt magába A kirakott eszközökkel, dallal: De jó a dió 	<ul style="list-style-type: none"> Tornaruhában tornázunk, az udvaron, Keresd meg a párosodat játék. (Párosan futkároznak, jelre egyedül, újabb jelre párjához fut.) 	<ul style="list-style-type: none"> Kirándulni meg yünk az óvoda környékére. Kirándulni meg yünk az erdőbe. 	<ul style="list-style-type: none"> Séta az óvodában, az óvoda körül, kosárhák, ha kavicsot gyűjtünk.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Hangsúly yérzék fejlesztése Artikulációs tisztaság fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Tiszta, közép erős éneklés. Ritmus: Egyenletes lüktetés g gyakorlása, dióval mondókán. 	<ul style="list-style-type: none"> Formaérzék fejlesztése. Alakító képesség fejlesztése. Alkotó képesség fejlesztése. Finommotorika fejlesztése. Fantázia fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság Nagymozgások fejlesztése. Testséma fejlesztés: koncentráció meghatározott testrészekre. Verbális fejlesztés: térbeli viszonyok felismeretése. tárgy megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Szándékos, koncentrált figyelem fejlesztése. Vizuális memória fejlesztése. Szemfixációs működésének fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Térészlelés, tájékozódás, térviszonyok felismerésének fejlesztése. Térbeli irányok megismertetése. Megfigyelő-képesség összehasonlító képesség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. Ellenőrzés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Ellenőrzés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. Ellenőrzés, értékelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Megfigyelés. Beszélgetés. Gyakorlás. Ellenőrzés.

Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> • Vesszőkosár. • Dió. • Terítő, • Kesztyű bábok. • Paraván. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kosár • Dió. • Kalap. • Kampósbot • Szék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Homok, víz. • Homokozó formák. • Ágak, levelek. • Rajzlap. • Színes ceruza. • Ragasztó. • Színes papír. • Fél dióhéj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Padok, • Asztalok • Zsámoly • Babzsákok • Cica fejdísz. • Udvari mászóakák. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kosárcák. • Metszőolló 	<ul style="list-style-type: none"> • Jelek. • Kiskosarak.
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen formában szón yegen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nag yoknak kötelező, mindenki bekapcsolódhat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen tevéken ykedés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nag yoknak kötelező, de a középsősök is jöhetnek. Kicsik az udvaron játszanak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egész csoport együtt megy y. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eg yütt az egész csoport.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Találós kérdések. • Játékos nyelvtorna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ki van a takaró alatt? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujjtorna, homokgyúrás, dagasztás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cica és egerek. • Én vagyok a fogó! 	<ul style="list-style-type: none"> • Mit hallasz? az erdőben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Párkereső játék az erdőben. • Ki gyűjtött több, érdekesebb kavicsot?
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: • Dióbél királyfi • Szólás: „Kemény dió” - fogas kérdés; nehezen meggyőzhető ember. <i>”Egy férges diót sem adnék érte.”</i> • Semmit sem ér. 	<ul style="list-style-type: none"> • A zenei anyag az EZZO könyvben található. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: • Héja és a kiscsibék. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Beszoktatás idejére: Mondóka: Jár a baba 					
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Benedek Elek: A szegén y ember szöjlője 					
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Vershallgatás: Móra Ferenc: Cinege cipője 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Áspis, keresek: Mo De jó a dió: smrd Gyertek haza: sm>d Zenehallgatás: Ettem szölot Ismétlő: Ec, pec Kiszáradt: ls>d Lipem, lopom: mrd Zenehallgatás: Vivaldi: Nég y évszak: N yár, Ősz tételből részlet 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Mintázás egész héten: A tanult technikák gyakorlása: gömböl yítés, sodrás, lapítás. Témajavaslat: „Nagycsoportos lettem.”, „Fújja a szél a fákat” 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás talajon ülésben, ölben eszközzel. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákkal. Eg yensül yozó járás padon, leugrás. Bod y Roll gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Nag y csoportosok vagyunk, óvodások lettünk. Mi változott meg rajtam? Annak tudatosítása, hogy y nag y csoportos, közepsős, kicsi csoportos óvoda lett, hogy y a Gyöng yvirág csoportba jár. Park óvodás lettem! Óvodások vagyunk, vendégség a szomszédos csoportokban, ismerkedés az óvoda udvarral. 	<ul style="list-style-type: none"> Tevéken ységek tükörrel, mozgólakók tükör előtt. Miváltozott meg? Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban: „az óvoda labirintusa.” Próbálják meg síkban megépíteni színes pálcikákból az óvoda alapját. Tájékozódás térben: Ki talál vissza a csoportba?
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Fazekas Anna: Szület című verse. Dallal: Ettem szölot 	<ul style="list-style-type: none"> A játékhoz szükséges eszközökkel. Ritmushangszer készítése bürökszárból. 	<ul style="list-style-type: none"> Fújja a szél a fákat című mondóka. Petőfi Sándor: Itt van az ősz c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Ki tud jobban vig yázni a babzsákjára? Méhecskék játékkal. (Kaptárból jelre kirepülnek, dörög az ég, visszarepülnek.) 	<ul style="list-style-type: none"> Mi változott meg rajtam? Ki talál vissza egyedül a csoportba? 	<ul style="list-style-type: none"> Készítsük el az óvoda hasonmását!
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Belső képi világuk fejlesztése. Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: hallás, beszéd, hallás fejlesztése. Mese: Időrendiség fejlesztése. Mese: Szép mag yar beszédre nevelés. Vers: Ritmusérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Tisztadal éneklés, pontos szó végkiejtés. Ritmus: Eg yenletes lüktetés dalon bürökszár összetűgetéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Emlékezet fejlesztése. Alkotóképesség fejlesztése. Finommotorika fejlesztése. Önbizalom fejlesztése. Alakítóképeség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Eg yensül y gyakorlatok. Mozgás: Érzelm motiváltság erősítése (önértékelés, önbizalom). Mozgás: Fizikai állóképesség fejlesztése. Mozgás: Tér mozgásos explorálása. Testséma: A test elülső hátsó részeinek megismerése. Közösségi magatartás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés: Szókincs bővítése. Szándékos fig yelem fejlesztése. Vizuális memória fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Térérzékelés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladattudat fejlesztése. Arán yok hel yes megítélésének fejlesztése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Ellenőrzés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Értékelés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Eg y tál szölo. Kalap, kosár. Kampósbót. Őszi képek. Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Babák. Dió, kalap, kosár. Kampósbót Magnó, kazetta. Bürökszár, kés. 	<ul style="list-style-type: none"> Aszalterítők. Festőpólo. Rajzlap. Viz, ag yag. Formázó készlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Karszalagok. Padok. Bod y Roll. 	<ul style="list-style-type: none"> Tükör. Rajzlap. Színes ceruza. 	<ul style="list-style-type: none"> Színes rúdkészlet. Rajzlap. Színes ceruza.

Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlenül a nagyszőnyegen 	<ul style="list-style-type: none"> • A második foglalkozás a nagyoknak kötelező. • Kötetlenül a nagyszőnyegen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szokott helyen rajzasztalnál. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tükör előtt a nagyokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötött formában.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Mondd az ellenkezőjét: Például édes savanyú. 	<ul style="list-style-type: none"> • „Erre csörög a dió.” 	<ul style="list-style-type: none"> • Hullanak a falevelek ujjmozgással mutatva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Talicskázás. • Én vagyok a fogó! 	<ul style="list-style-type: none"> • Mi változott meg játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Másoló játék.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: A dióspanyol népmese. • Szólás: „Savanyú neki a szőlő.” - nem tud elérni, megszerezni valamit, ezért lekicsinnyli. „Nem viszi el szárazon.” - Megkapja a büntetését. „Az sem mondta befellegzett.” - Nem köszönt. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az ÉZÓ könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: • Célba gurítás golyóval. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás	Külső teremtett világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
Téma	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> • Beszoktatás idejére: Magyar népmese: A kóro és a kismadár. 					
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> • Ismétlő: Külföldi népmese: A répa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismétlő: Áspis, kerek: Mo • Cicuskáni: sm • Zenehallgatás: Kodály: Volt nekem egy kecském. 	<ul style="list-style-type: none"> • Technika: • Mintázás: Agyagozás. A gömből yítés, sodrás, technikák gyakorlása. • Témajavaslat: a répa című mese szereplőinek elkészítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Futás tempó változtatással, babzsákok kerülgetése. • Gimnasztikai gyakorlatok: babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ősz: Időjárás öltözködés. Az öltözködés helyes sorrendje. • Az időjárás mutatóinak folyamatos rögzítése meteorológiai naptáron: dátum, napszak, hőmérséklet, szél, eső. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> • Új: Magyar 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismétlő: Nincs szebb madár: Mo Gyertek 	<ul style="list-style-type: none"> • Barkácsolás: tóklámpa készítés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hossztengely körüli gurulás, szökdelés 	<ul style="list-style-type: none"> • Ősz: kirándulás. Őszi színek az erdőben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Halmazok képzése:

	<p>népmese: Három kívánság.</p>	<p>haza: sm>d</p> <ul style="list-style-type: none"> Ki játszik: sm Zenehallgatás: Ki hajtom a ludam. 		<p>karikákon át.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gimnasztikai gyakorlatok karikákkal. 	<p>Virágok szirmának megszámlálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> Melyiknek van több, kevesebb? Asszociációk az ősz színárnyalatairól: rozsdabarna, rókavörös, fűzöld. stb. 	<p>ruhák szétválogatása évszak szerint.</p> <ul style="list-style-type: none"> Halmazok összehasonlítása tulajdonságuk szerint: magas alacson y, lombos örökzöld) Fatörzsmérés körbefogással. Levelek felsorakoztatása a legkisebbtől a legnagyobbig.
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Barkochba játék: kitalálni a mese címét. Találós kérdés: Miből van három? (Három kicsibe: három kismalac; három pillangó; három nyúl) 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközzel. Halk hangos játékkal. Ritmushangszer készítése sajtos dobozokból. 	<ul style="list-style-type: none"> Az agyaggal. Készítsünk lámpatökből. Berencs y Sándor: Október c. verse. (Peregnek, .50.o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Az győz. aki mindig fel tud venni egy babzsákot. Versen y játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Készítsünk időjárás naptárt! Péter Eta: Az ősz című verse. Fűzzük fel a gyűjtött virágokat színek szerint! 	<ul style="list-style-type: none"> Mi változott meg Fannin?
Képesség-fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Emlékezet fejlesztés Bábozás: Testsém a fejlesztése. Mese: Beszédkezdés fejlesztése. Mese: Mese megértés fejlesztése. Vers: Hangsúly yérzés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Halk, hangos bemutatása. Ritmus: Egyenl etes lüktetés mondókán és dalon bottal, díóval. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkotóképesség fejlesztése. Eszdtikai érzék fejlesztése. Fantázia fejlesztése (illusztrálás, képzelet utáni ábrák). Önbizalom fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Fizikai állóképesség fejlesztése. Testséma: A test elülső hátsó részeinek megismerése. Egyensúly yérzés fejlesztése. Mozgásigén y fejlesztése. Verbális: Irán yok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez fűződő pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Beszélgetés: Kifejező képesség fejlesztése. Vizuális érzékelés (alak, forma, méret, szín) fejlesztése. Megfigyelés: Szándékos koncentrált figyel em fejlesztése. Érzékelés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok: Forma észlelés fejlesztése (csoportosítás forma, méret, nagyság szerint). Szabály tudat fejlesztése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. Megfigyelő képesség fejlesztése.
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutattatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Értékelés. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Kesztyűbáb. Pléd. Paraván. 	<ul style="list-style-type: none"> Bábok, botok. Fejdiszek. Sajtos dobozok. Színes papírok. Viasztó. 	<ul style="list-style-type: none"> Agyag, víz. Formázó készlet. Gyurma tábla. Tök, kés. Gyert ya, gyufa. 	<ul style="list-style-type: none"> Karszalagok, síp. Szalagok. Szőnyeg. Zokni, labdák. Babzsákok. 	<ul style="list-style-type: none"> Hátizsák. Kosár. Ruhák. Zsebkendő. 	<ul style="list-style-type: none"> Levelek. Ruhák.
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. Mesesarokban a nagypléden. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozása nagyoknak kötelező; Jó idő esetén; az udvaron. Középsősöknek, nagyoknak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összerakva kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Aki kiesik leülhet, elfáradnak. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Erdőben megyünk. Hel yszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező. Szokott hel yen.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Nyelvtörő: Répa, retek, mogyoró. Ajak és nyelvtorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Altatok hangjának utánzása, cica, liba, kecske. Én elmentem a vásárba című dal. 	<ul style="list-style-type: none"> Ujytorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Baglyocskák. Babzsák fogyasztó. 	<ul style="list-style-type: none"> Kakukktojás-játék, melyik ruhát nem vesszük fel össze? 	<ul style="list-style-type: none"> Keresd meg a hozzá hasonlót!
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Mészöl y Miklós: A pipiske és a fűszál. Szólás: „Három a magyar igazság.” - Úgy teljes valami, ha eléri a hármát, egy a ráadás. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZ könyvben található 		<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: G yertek haza ludaim! 	<ul style="list-style-type: none"> Összel kapcsolatos szlások: „Piros az ég alja” - eső lesz. „Alacsonyan szállnak a fecskék” - eső lesz. „Az ágak már kopaszok, rövidék a nappalok.” - Eső; eső csepereg. sárga levél lepereg. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtett világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Esik eső, csepereg 					
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Sarkadi Sándor: Gesztenye csalogató. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Kis kertemben Mo Cserebere fogadom sm Ki játszik sm Zenehallgatás: Este van már nyolc óra. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Barkácsolás: ismerkedés a terményekkel, alakjuk, formájuk, mit lehet belőlük készíteni? Az eszközök kihasználása. Balesetmentes eszközfogás, lyukasítás módja. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyorsfutás 25 m-en. Gimnasztika bottal, átugrás a botok felett futásban. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Vadgesztenye. Széldigeszténye, sütőtök, krumpli; almasütés. Mire hasonlít a sültalma? (Óreg ember bőrére) 	<ul style="list-style-type: none"> Számlálás 6ig, bontása. Feladatlap: Mindegyik tálon 6 gesztenye darabszám változásairól: a vásárlás mennyisége, mérés, fizetés, különböző pénzegységekkel. A boltok és a piac áruháalmazainak rendje, számossága.
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Vershallgatás: Nemes Nagy Agnes: Gesztenyefa levél. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő. Erre csörög mrd Gyerekek Mo Lipem, lopom mrd Zenehallgatás: Erdő, erdő, de magas a 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Makk gesztenye bábok készítése. „Kippkopp gyerekek gesztenyéből.” 	<ul style="list-style-type: none"> Hajítási kísérletek. Gimnasztika kislabdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Piacra megyünk, gyümölcsvásárlás, mosás, aprítás szárítás, eltevés. Aszalás Felismerésük ízek szerint. Mit, és hogyan lehet télre eltenni? 	
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Tenyérvjátékkal, játékosággal. Vadgesztenyével, gesztenyefalevéllel 	<ul style="list-style-type: none"> Páros játékkal. Cserebere. Ritmushangszer készítése fémkupakokból drótra felfűzve, illetve botra felszelve. 	<ul style="list-style-type: none"> Sarkadi Sándor: Gesztenyecsalogató Czeglédi Gabriella: Gesztenyebaba c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Gépkocsizó játékkal. Kidobó játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Csanádi Imre. Vadgesztenye c. verse. Minek az ízét érzed? Kóstolás. Mi lehet a tepsiben, minek az illatát érzed? Piacra megyünk. 	<ul style="list-style-type: none"> Számolgassunk a gesztenyékkel. Piacos játékkal. 	
Képesség fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolása, finom-motoros fejlesztés. Mese: Kapcsolat teremtő képesség fejlesztése. Vers: Hangsúly yérzés fejlesztése. Vers: Ritmusérzés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Zenehallgatással: befogadásra szoktatás. Hallás: Hangszerezalk, hangos gyakorlása. Ritmus: Mondóka játékos mozgással. 	<ul style="list-style-type: none"> Fantázia fejlesztése. Önbizalom fejlesztése. Testséma fejlesztése (emberábrázolás kiegészítés). Kreativitás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Fizikai állóképesség fejlesztése. Mozgás: Szem-kéz koordináció fejlesztése. Testséma fejlesztés: tárgyhoz viszonyított testhelyzet gyakorlása. Percepció: A szem fixációs működésének kialakítása. Verbális fejlesztés: tárgyak megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kifejezőképesség fejlesztése. Szándékos figyelem fejlesztése. Önálló helyzet megoldásokra való képesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Számfogalom fejlesztése. Feladattudat fejlesztése. Halmazok: Mellérendelés, rész-egész viszony felismerése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. 	
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Értékelés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Dió. Kosár. Pléd. Termékek. Gesztényefalevél. 	<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Botok, dob. Kalap, székek. Kampósbót. Ritmushangszerek. Triangulum. 	<ul style="list-style-type: none"> Csavarhúzó. Geszténye. Hurkapálca. Karcoló eszköz. Szög. Fogvájó. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok Bőrlabdák. Karszalagok. 	<ul style="list-style-type: none"> Kosár. PéNZ. Pénztárca. Tepsi. Fólia. 	<ul style="list-style-type: none"> Gesztényék. Feladatlapok. Színes ceruza. 	

Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> Mind a három korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Jó idő esetén, az udvaron. A második foglalkozása nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mind a három korcsoportnak kezdeményezve. Rajzasztalnál kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagycsoportosok: Süni nagycsoporttal. Udvaron tornázunk. 	<ul style="list-style-type: none"> Hel yszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek eszközt biztosítottak. Nagyoknak kötelező. Tízórai után az asztalon.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Eldugtam három gesztenyét az udvaron, keressétek meg! 	<ul style="list-style-type: none"> Zörejangok felismerése csukott szemmel, majd a hangforrás megkeresése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hullanak a falevelek. Ujjtorna 	<ul style="list-style-type: none"> Átfutás csoportosan feladattal. Ki célzó ügyesebben? 	<ul style="list-style-type: none"> Mi változott meg? 	<ul style="list-style-type: none"> Mit érzel a zsákban? játék.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Kippkopp gyerekek c. mese. Szólás: „<i>Tele van méreggel, mint almaféreggel.</i>” - Mindig mérges. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben található. 		<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Bújócska 		

TANULÁS TERVEZÉSE

	Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremttől világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak	
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Gólya, gólya vaslapát 					
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Fehér Tibor: Fecske fiú útra kel c. mese. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Gólya bácsi: mrd Hej a sályi smrd Hüvelykujjam: Mo Zenehallgatás: Nád a házám teleje (Mozgással) 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: mintázás. Sodrás, tekerés, az asztalhoz közel húzott székhez üljenek. Témajavaslat: „Madár-fészek, gólyafészek.” 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozó járáások, kúszások gyakorlása. Gólyajárás. Gimnasztikai gyakorlatok: kendőkkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: gyülekeznek, vonulnak a költözőmadarak: gólya, fecske, cinke, daru, seregély, vadkacsa. Könyvnézetés, beszélgetés a képekről. 	<ul style="list-style-type: none"> A pár. Papucs kivágás, jelölés. összekeverés, párosítás. Melyik papucsnak melyik a párja? Tájékozódás térben. Madárvonulások számszága
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Gárdonyi Géza: A mi gólyánk. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Borsót tőztem: lsm De jó a dió: smrd Gyerekek: Mo Zenehallgatás: Esik az eső, ázik a heveder. 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: „Gyülekeznek a fecskék a villanydróton.” Ha tapad az agyag, vizezzék kezüket. 	<ul style="list-style-type: none"> Kislabda hajtásgyakorlása távolba. Labda gyakorlatok az udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Kirándulás. Az őszi rét élővilága. Keresgélünk az avarban: kis rovarokat, gigákat, pókokat, hangyákat. 	
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Gólya síkbáb készítése közben: Tordoh Ákos: Búcsúzik a gólya c. verse. Őszi kép készítése montázs technikával. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközzel. Játékossággal, egyenletes lüktetés kavicssal. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy történettel. Gárdonyi Géza: A mi gólyánk. Verssel: Pátvölgyi Pál: A fecske búcsúja. 	<ul style="list-style-type: none"> Madáretető játékkal. (Madarak repkednek, jelre az asztalok alá.) Alagút játékkal. (6 gyermek párosan „alagutat” alkot, többi libasorban átfut alatta. 	<ul style="list-style-type: none"> Verssel. Fehér Tibor: Fecske fiú útra kél. Kirándulni megyünk. Jánki Béla: Szól a gólya c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Móra Ferenc: Cinegecipője c. verses mesével. Memória játékkal. 	
Képesség- fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Bábozás: Emlékezet fejlesztés. Bábozás: Testséma fejlesztése. Érzelmi fejlesztése. Időrendiség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Tiszta, középerős éneklés. Hallás: Dallamfelismerés dúdolásról. Ritmus: Egyenletes lüktetés dalon kavicssal. 	<ul style="list-style-type: none"> Térbeli alkotó tevékenység fejlesztése. Formaérzék fejlesztése (forma, méret, szín, minta rajzolás, kiegészítése). Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelése. Igényességük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Egyensúly gyakorlatok. Mozgás Érzelmi motiváltság erősítése (önértékelés, önbizalom). Mozgás: Fizikai állóképesség fejlesztése. Mozgás: Szem-kéz koordináció fejlesztése (célbadobás, kugli). Mozgás: Tér mozgásos explorálása. 	<ul style="list-style-type: none"> Szókincs bővítése. Figyelem fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Vizuális időrendiség fejlesztése. A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladattartás fejlesztése. Probléma megoldó készség fejlesztése. Szem fixációs működésének fejlesztése. Megfigyelő képesség fejlesztése. Szókincsbővítés. 	
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Bábok: gólya, fecske. 	<ul style="list-style-type: none"> Botok. Ritmus hangszerek. Kavicsok. 	<ul style="list-style-type: none"> Agyag, víz. Terítő. Gyurma tábla. 	<ul style="list-style-type: none"> Bőrlabdák. Karszalagok. Kendők. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatképek. Színes ceruza. Könyvek. 	<ul style="list-style-type: none"> Papucsok. Olló. Rajzlap. 	

			<ul style="list-style-type: none"> • Jelek. • Formázó készlet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Létra, padok. • Papírfecnik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kiránduláshoz szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> • Színes ceruza.
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen foglalkozás. • Mesesarokban a nagypléden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező. • Udvaron tartjuk a foglalkozást. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rajzasztalnál kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagycsoportosoknak a Süni nagycsoporttal. • Udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező. • Tízórai után az asztalnál.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Játék a bábokkal, mozgatásuk, szövegkitalálás egy- egy bábhoz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvaron: Gyertek haza ludaim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujjlenyomat az agyagban. Az ujj mintázatának megfigyelése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kötélhúzás. • Fogócska házzal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Találd ki mire gondoltam? 	<ul style="list-style-type: none"> • Párkereső memóriajáték. • Fecskék játék. • Irányváltás.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: La Fontaine: A róka és a gólya. • Szólás: „Sok fecske, ősz jele.” - Az ősz beállt a fecskék gyülekezése is jelzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben található. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: ugróiskola. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Piros alma csüng a fán 					
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Hüvelyk ujjam almafa 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Alma, alma, pirosalma Mo Hüvelyk ujjam almafa Mo Cicuskám: sm Zenehallgatás: Csipkefő bimbója. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: mintázás. Őszi gyümölcsök mintázása. „Almát szedtünk.” Gyurmázgatás lisztgyurmával. A széket húzzák be az asztalhoz, hogy ne pottyanjon le a gyurma a földre. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozó járás padon. Leugrás, szokellés karikákba. Babzsák gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Kirándulás az őszi erdőbe. Gyűjtögetés: csiga teletető és giliszta tenyészet készítése az élősarokban. „Okos” szeretet, gondoskodás, egészségügyi követelmények. Ökörnyál megfigyelése 	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás térben, magasság, mélység. Több, kevesebb fogalma. Halmazok összemérése becsléssel, párosítással. Az alma mennyiségének megbecslése, sok, kevés.
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Sarkadi Sándor: Gesztenye csalogató 		<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Csuhebáb készítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás előkészítése nekifutásból. Gimnasztikai gyakorlatok kuglikkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Almaszedés a „szedd magad” mozgalm keretében. 	<ul style="list-style-type: none"> Tömeg mérése: az alma mennyiségének megmérése.
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Ölbeli játékkal. Vadgesztenyével. 	<ul style="list-style-type: none"> A kiszámolóval. Melyik játékhoz kell kendő, alma fejdísz? 	<ul style="list-style-type: none"> Visszaemlékezés az almaszedésre. Egy csuhé babával. 	<ul style="list-style-type: none"> Körhinta játékkal. (Kör megindul, közepén áll a körhinta, csemet, megáll a körhinta). Ki lesz az ügyesebb? Kötél és kiscsibék játékkal. (Kiscsibék szaladgálnak, kötél, kötél odafutnak.) 	<ul style="list-style-type: none"> Kirándulunk az erdőbe. Vers: Kanizs József: Száll az ökörnyál. Vers: Buda Ferenc: Csiga 	<ul style="list-style-type: none"> Játékossággal Az eszközökkel
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Testséma fejlesztése. Érzelmi biztonság fejlesztése. Artikulációs tisztaság fejlesztése. Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Énkép fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Egymás hangjának felismerése Ritmus: Egyenes lüktetés mozgással, gesztenyével. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Diszítőérzék fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. Tiszta munka. Finommozgás fejlesztése. Térbeli alkotó tevékenység fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Erdő, ügyesség fejlesztése. Mozgás: Egensúlyérzék fejlesztése Mozgás: Szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Keresztcsatornák fejlesztése: vizuális mozgásos. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Térérzékelés fejlesztés. Verbális fejlesztés. Kérdéskultúrájuk fejlesztése. Szókincs bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> Logikai készség fejlesztése. Önálló feladatmegoldásra való képesség fejlesztése. Számfogalom fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Geszténye Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Alma fejdísz. Kendő. Ritmushangszerek. Vesszőkosár. Geszténye. 	<ul style="list-style-type: none"> Faág, csuhé. Grafitceruza. Lisztgyurma. Rajzlap, hánccs. Zsírkréta. Formázó készlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Karszalagok. Körkötél. Kuglik. Padok. Karikák. 	<ul style="list-style-type: none"> 15 literes duntostüveg. Falevelek, föld. Kosarak. Kiránduláshoz szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Csoportszoba játékaik. Feladatlapok. Mágneses tábla. Minimál eszközei.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. Mesesarokban a nagypáldén. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozása nagyoknak kötelező. Nagy helyet biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összerakva kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Két csapatban tornázunk. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt kirándul. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező. Tízórai után az asztalon.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Testkontaktust fejlesztő játékok: Ökölnyitogató. • Melyik kezemben dugtam el? 	<ul style="list-style-type: none"> • Közmondások az almáról: „Szelíd almának van becsülete.” A szelidséget sokra becsüljük.” Szereti más almáját enni.” Szeret másokon élösködni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Történetet összerakó képsor az almaszedésről. 	<ul style="list-style-type: none"> • Babzsák fogyasztó. • Házatlan mokus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ki szed többbe kosárba? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ki talál többet?
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Szőlő szőlő, mosolygó alma, csengő barack. • Szólás: „Bús, mint szüret után a szőlő.” Szomorú, lehangolt. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Vonatozás. • Karikázás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Okt.23. Nemzet ünnep. • Ablak dekorációt készítünk. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Egér, egér 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Cicuskám: sm Cini, cini: Mo Cserebere: sm Zenehallgatás: Elmentem a piacra 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Festés: Pöttyözés. Ujjlenyomatfestéssel. Színváltás között töröljék meg az ujjukat. 	<ul style="list-style-type: none"> Átbújás szer alatt. Átlépés szerekről szerekre. Gimnasztikai gyakorlatok zoknilabdákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Az általunk ültetett diófa megfigyelése ápolása. 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: vastagság. A diófa törzse, levelei, termése, törzse, színe, formája, mérete. Zöldségek, csoportosítása megadott szempontok szerint: hosszúság, gömbölyű. Mérés: rész – egész viszonya. Fele, harmada, negyede? Őszi gyümölcsök, zöldségfélék formái.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Magyar népköltés: Verébnota 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Ha én cica.: d Cini, cini: Mo Ki játszik: sm Ti csak esztek: smrd Zenehallgatás: Jól gazdasszony vagyok én. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Fél dióhéjból. Témajavaslat: Katicabogár, teknős, pólyásbaba, hajó, virágkosár, autók, stb. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás talajon ülésben, ölben eszközzel. Egyensúlyozó járás padon. Gimnasztikai gyakorlatok kockákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Vásárlás a zöldségboltban: zöldségek felhasználása, salátakészítés. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új. Külföldi népmese: A kicsi dió. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Hangképzés: ismert dalok lálával. Ritmus: Egyenletes lüktetés mondókán és dalon őszi terményekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Alkotóképeség fejlesztése. Diszitőérzék fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. Fantázia fejlesztése. Érzelmi fejlesztés. Helyes eszközfogás készségének kialakítása fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Közösségi magatartás fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése Percepció: A szem fixációs működésének kialakítása. Testséma: A test elülső hátsórészeinek megismerése. Verbális: A mozgás és a testséma tudatosítását szóbeli megerősítését segítőszavak gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Koncentrált figyelem fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Verbálisfejlesztés: formák felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakítás és forma állandóság fejlesztése. Ananyelvi nevelés fejlesztése. Forma színészlelés fejlesztése méret, nagyság szerint. Megfigyelőképesség összehasonlító képesség fejlesztése. Méret, hasonlóság, különbözőség, ellentétesség felismerésének fejlesztése.
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Játék közben a verebek figyelésekor. Játékossággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Fejdiszkekkel. Fél dióból, gumival, egy gyufaszállal pengetős hangszert készítenk. 	<ul style="list-style-type: none"> A festéshez szükséges eszközökkel. Dénes György: Diószegi dió c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Magával a tevékenységgel. Tűz-víz-repülő játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Dallal: De jó a dió Maga a tevékenység. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy, megérett a meggy című mondókával.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Mese: Beszédkultúra fejlesztése. Vers: auditív emlékezet fejlesztése. Vers: hallásfejlesztés. Vers: Hangsúlyérzék fejlesztése. 					
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Előkészítés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Piéd. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatképek Botok. Ritmushangszerek. Cica, egér fejdíz. 	<ul style="list-style-type: none"> Aszalterítők. Ecsetek, rajzlap. Festőpó. Törlőruhák. Vizes tál, víz. Fél diók. Fonalak. A barkácsoláshoz szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Karikák. Karszalagok. Létra. Padok. Sip. Szőnyeg. Zsámoly. Kockák. 	<ul style="list-style-type: none"> Zöldségfélék. Kosár. Pénnz. Pénztárca. Varázscsokó. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztal. Tálca. Varázscsokó. Zöldségek.

Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> Mind a három korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, kicsiknek, középsőknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetelva kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsők, nagyok. Nagycsoportosoknak a Sűni nagycsoporttal. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. Helyszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyszőnyegen. Asztalnál.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Mondd az ellentétét! ellentétpár keresése. 	<ul style="list-style-type: none"> Halk-hangos játék. 	<ul style="list-style-type: none"> Képzeld el! játék. 	<ul style="list-style-type: none"> Átfutás csoportosan feladattal. Guggoló fogó. 	<ul style="list-style-type: none"> Varázscsákó: Mi lehet ez? Formák, gyümölcsök, zöldségfélék felismerése tapintás alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> Fogalomkörjáték: gyűjtőnevek: zöldségek.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Móra Ferenc: Dióbél királyfi. Szólás: „A verebek is csiripelik” – Sokan tudják, mindenki beszél róla. „Ammit iszik, mint a veréb” – Keveset iszik. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: „Erre csörög a dió” 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás: „Üres dión kocódnak.” – Semmiségen veszekednek. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtettség világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Esik eső, jajajaj. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Fussunk: sm Gyerekek: Mo Húzz, húzz: sm+d Zenehallgatás: Rózsa szirma 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: festés: Ismerkedjenek az ecsettel, és használatával. Helyes ecsetfogás. Az ecset lehúzása a festékes tál szélén. A széket behúzzuk az asztalhoz. Eső nyomok nagy felületen ecsettel. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás padon, hátton fejfel előre, karhúzással. Gimnasztikai gyakorlatok zoknilabdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Csemegekészítés. Dió, mogyoró, tökmag, szotyola, mandula, kristály-cukor. Teafőzés gyógynövényből. 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok elemeinek sorbarendezése: gyümölcsárus. Árú sorbarendezése polcon. Vásárlás rendezés szempontja szerint. Névtutók gyakorlása. Halmazok összehasonlítása tulajdonságaik szerint: magvak szétválogatása formájuk, ízük szerint. Rész - egész. Zöldségek feldarabolásával milyen forma keletkezik?
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Magyar népmese: A kiskakas gyémánt félkrajcárja. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: A Györi: smd Erre csörög: mrd Mese, mese: Mo Zenehallgatás: Hervad már 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: „Csepp, csepp, csepereg” Szimmetria ecsetnyomokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás előkészítése helyből. Padgyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Zöldségek gyümölcsök. A zöldségek és gyümölcsök feldolgozása. Kompót, zöldségsaláta készítés. Mi kell a salátához? (ecet, cukor, só, stb.) Hogyan fogyasztjuk? (főzve, nyersen) Nyersen egészségesebb. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Móra Ferenc: A cinege cipője. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: A Györi: smd Erre csörög: mrd Mese, mese: Mo Zenehallgatás: Hervad már 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: „Csepp, csepp, csepereg” Szimmetria ecsetnyomokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás előkészítése helyből. Padgyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Zöldségek gyümölcsök. A zöldségek és gyümölcsök feldolgozása. Kompót, zöldségsaláta készítés. Mi kell a salátához? (ecet, cukor, só, stb.) Hogyan fogyasztjuk? (főzve, nyersen) Nyersen egészségesebb. 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Eső esés idején. Bábozással: Két kiskakas mondókával. A cinege cipője árnyjátékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Fújó játékkal. Az eszközzel: dióval. Babákkal. Játékossággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Képzeld el! Az élmény felidézése. Csepp csepp csepereg c. dallal. Eszközzel. 	<ul style="list-style-type: none"> Baglyocskák játékkal. (Futkározás, nappal a baglyok lekuporodnak, alszanak, éjjel repülnek.) Játékos futkározással (jelre futkározás, jelre fellábon állás.). 	<ul style="list-style-type: none"> Készítsünk valami finomat! Segítsétek megtörni a hozzávalókat! Mit érzel a nyelveddel? 	<ul style="list-style-type: none"> Játékos tevékenységgel. Boltos játékkal.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. Vers: Verbalitás fejlesztése. Érzelem fejlesztése. Mese megértés fejlesztése. Igazságérzetük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Halk, hangos felismertetése. Ritmus: Egyenletes lüktetés érzékeltetése játékosan egymás testén, mozgással. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Kéz és ujjak finom mozgásának fejlesztése. Önkifejezés fejlesztése. Helyes ecsetfogás, tisztá munka. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Mozgás: Harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztése. Percepció: alapvető térirányok és viszonyok felismerése, és fejlesztése. Verbális fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzékelés fejlesztés. Figyelem fejlesztése. Ízérzék fejlesztés. Kifejezőkészség fejlesztése. Finommozgás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alaklítás, és forma állandóság fejlesztése. Alkotóedkv, fantázia fejlesztése, emlékezet fejlesztés. Formaészlelés fejlesztése. Mellérendelés, rész - egész viszony felismerése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Kísérlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Kesztyű babók: kiskakas, gazdaasszony, török császár. Pléd. Síkbábok. Vetítő. 	<ul style="list-style-type: none"> Babák. Kendő. Dió. Ritmus hangszerek. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalterítők. Csomagolópapír. Ecsetek. Festőpóó. Rajzlap. Színes tempera. Törlőruhák. Vízestál, víz. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Karszalagok. Padok. Rézstútos pad. Szőnyeg. Zoknilabdák. Zsámoly. Magasugró léc. 	<ul style="list-style-type: none"> Lábas, rezsó. Szotyola. Tökmag. Cukor, dió, kanál. Mogyoró. Magvak. Gyümölcsök. Zöldségfélék. 	<ul style="list-style-type: none"> Préselt falevelek. Csoportszoba játéka. Játék pénztárca, pénz. Zöldségfélék, gyümölcsök, méz. Kések, tálak. Vágódeszka.

Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> Mesesarokban a nagy pléden. Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve, nagy helyre biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetelva kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindhárom korcsoportnak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. A foglalkozások kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező. Tízórai után az asztalon.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Fúvógyakorlatok: célbafújós játék: pingpong, vatta, papírszelet. 	<ul style="list-style-type: none"> Fúvó gyakorlatok pingpong labdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgásutánzások. 	<ul style="list-style-type: none"> Tűz-víz- repülő. Keresd meg a párodát! 	<ul style="list-style-type: none"> Fogalomkörjáték: Gyümölcsök. 	<ul style="list-style-type: none"> Puzzle: Lehullott, Préselt összedarabolt falevelek összeillesztése játékidőben.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak, 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás: „<i>Eső után köpönyeg</i>” - valamivel elkésett. „<i>Olyan képet vág, mint a három napos esős idő</i>” – Elkéseredet arcot vág. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Sóbálvány. (Akit a fogó megfog, az a helyén marad.) 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtettség világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éve	<ul style="list-style-type: none"> Új Magyar népmese: szekerező gyermek. Mondóka: Lementem a pincébe 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: <ul style="list-style-type: none"> Áspis, kerekese: Mo Fussunk: sm Gólya bácsi: mrd Zenehallgatás: Az argyélus kismadár. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Rajz Firkálgatás nagy felületre, változatos színhasználat. Helyes zsírkréta fogás. 	<ul style="list-style-type: none"> Fel és lemászások függőleges szereként átbújás tárgyak alatt. Gimnasztikai gyakorlatok a kedvenc plüss állatokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Ösz: Emberek munkája a kertekben. Séta az óvoda körül. Veteményeskeretek, komposzttelep készítés. Virág hagymák, gumók kiszedése (dalia, kardvirág) 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: Területmérés. Tömeg mérése ásással. Falevelek egy kupacba hordása, könnyű nehéz, sok - kevés? Névtutók, irányok gyakorlása. (alatt, fölött, mellette)
	4-5, éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Sarkadi Sándor: Gesztenyecsalogató. Csoóri Sándor: Dióbél bácsi Weöres Sándor: Galagonya 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: <ul style="list-style-type: none"> Alma, almaMo Ha én cica ld Húzz, húzz: smd Zenehallgatás: Hosszú az erdő. 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: „Fújja a szél a fákat, hullanak a falevelek.” 	<ul style="list-style-type: none"> Hajítás vízszintes célba, kúszás tárgyak kerülgetésével. Szabadgyakorlatok bőrlabdákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Ösz: Kik élnek a talajban? Talajlakó élőlények. Egy ásonyomnyi talaj vizsgálata. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Bábozással. Játékossággal. Dióval, vadgesztenyével. 	<ul style="list-style-type: none"> Ritmushangszer készítése vesszőből. Csörgő készítése. Játékossággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Fújja a szél a fákat. mondóka. Hosszú az erdő című dal. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás utánzásokkal. Házatlan mókus játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Séta az óvoda körül. A szerszámokkal. Találás kérdéssel: „Fa nyele, vas a foga. földön csúszkál ide oda.” - gereblye 	
Motiváció élmény							
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Mese: Beszédkezdő fejlesztése. Mese: Érzelem fejlesztése. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Dallam felismerés hangszerről. Ritmus: Egyenletes lüktetés mondókán játékos mozgással. 	<ul style="list-style-type: none"> Ábrázoló képesség fejlesztése. Diszítőérzék fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. Finommotorika fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Közösségi magatartás fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése Mozgás: Szem-kéz koordináció fejlesztése Percepció: Keresztsatomák fejlesztése: vizuális mozgásos. Verbális fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyérzék fejlesztése. Kifejezőkészség fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Tapintási érzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkotókedv, fantázia fejlesztése. Arányok helyes megítélésének fejlesztése. Következtetések, ítéletek alkotásának verbális alkalmazására való képesség fejlesztése. Tárgyhoz viszonyított testhelyzet felismertetésének fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Előkészítés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Gyakorlás. Leírás Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Fonal gombolyag. Kalapács. Vadgesztenye. Dió. Pléd. Vesszőkosár. 	<ul style="list-style-type: none"> Gólya maszk. Kendő. Ritmushangszerek. Kockák. Botok. Furulya. 	<ul style="list-style-type: none"> Rajzlap. Színes zsírkréta. Színes tempera. Törlőruhák. Újságpapír. Esetek, krumpli. 	<ul style="list-style-type: none"> Bőrlabdák. Karikák, padok. Kedvenc állatok. Papír fecnik. Rézűtő pad. Zsámoly. 	<ul style="list-style-type: none"> Szerszámok. Üveg. Sétához szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Szerszámok. Feladatlapok, rejtvények. Színes ceruzák.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Mesesarokban a nagy pléd. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetelve kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindhárom korcsoportnak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Séta az óvoda körül, a réten. Az egész csoport együtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező.

			<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 			
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Mese eseménysort összerakó játék az őszről. 	<ul style="list-style-type: none"> Fújja a szél a fákat c. mondóka. Fűvő gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Ujjtorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Baglyocskák. Versenyjátékok: Ki ér először vissza. 	<ul style="list-style-type: none"> Mi a neve? Szerszámok nevének kitalálása bekötött szemmel, tapogatással, talalós kérdéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Talajlakó élőlények: könyvnevezetés.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: A szegény ember és a róka. (Cinke picinke: . 158. Old.) Szólás: „<i>Hiszi a piszi.</i>” - Higgyc, aki akarja, de én nem hiszem! 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben található. 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás, közmondás: „Szélnék ereszt” - pazarol, elbocsátja valahonnan. „<i>Csapja a szelet</i>” – udvarol valakinek. „<i>Szélel bélel</i>” szellős, vékony, hideg. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: páros fogó. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektán c	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Én is pisze Két kis kakas 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Cicuskáni: sm Ecc, pecc: Mo Zsipp zsupp: sm Zenehallgatás: Ha vihar jő 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Mintázás: Gyurkálgatás az agyaggal, ismerkedés az anyag formálhatóságával. Gilisza csigabiga, teknős mintázása. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyalogtúra az őszi erdőbe, játék az avarban, labdázás. Függeszkedés a fák lehajló ágain, kidőlt fa törzsén egyensúlyozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Etetők, odúk kihelyezése, élelemmel való feltöltése. Az itthon maradt madarak figyelemmel kísérése. 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok szétválogatása, bontása részalmazokra: madáretetők, magvak szétválogatása. Mennyiségek összemérése: ürtartalom. Virágok locsolása közben
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Oszejeva: Varázsige c. mese. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: A Győri: smd Kiszáradt: Is>d Kipp-kopp kalapácsMo Zenehallgatás: Négy vándor EZ0300. 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Ember alak mintázása. „A barátom” 	<ul style="list-style-type: none"> Hajtás függőleges célba, mászás részútos padon. Gimnasztik ai gyakorlatok kislabdával 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Séta az őszi parkban. Élősarok gondozás, akváriumrendezés . Szobanövények jó helye, kevesebb öntözés. Akvárium halak, teknősök folyamatos gondozása. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Móra Ferenc: A madarak iskolája. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: A Győri: smd Kiszáradt: Is>d Kipp-kopp kalapácsMo Zenehallgatás: Négy vándor EZ0300. 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Ember alak mintázása. „A barátom” 	<ul style="list-style-type: none"> Hajtás függőleges célba, mászás részútos padon. Gimnasztik ai gyakorlatok kislabdával 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Séta az őszi parkban. Élősarok gondozás, akváriumrendezés . Szobanövények jó helye, kevesebb öntözés. Akvárium halak, teknősök folyamatos gondozása. 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Bábokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Koppantós játékkal: ahány szótagból áll egy szó, annyit koppantunk. Ritmushangszer készítése lopótköböl. (A magok zörögnek benne) 	<ul style="list-style-type: none"> Maga a tevékenység. Mondóka: Pont, pont vesszőcske. 	<ul style="list-style-type: none"> Maga a tevékenység. Ki lesz a győztes? 	<ul style="list-style-type: none"> Maga a tevékenység. Kányádi Sándor: Veréb c. verse. Emóciókat kiváltó tevékenység. 	<ul style="list-style-type: none"> Melyik kezemben dugtam el? játék.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsoló sóval finommotoros fejlesztés. Mese: Érzelem fejlesztése. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Belső hallás fejlesztése kérdés-felelet játékkal. Ritmus: Egyenletes lüktetés mondókán és dalon. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Formaismer et fejlesztése. Testséma fejlesztés. Térbeli alakzatok létrehozásának fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérzé k fejlesztése. Mozgás: Nagymozgó sok (járás, ugrás, futás, kúszás mászás) fejlesztése. Percepció: Keresztsatornák fejlesztése: vizuális-mozgásos. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív érzelmi viszonyfejlesztés e. Verbális fejlesztés. Közösségi érzés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködési képesség fejlesztése. Számfogalom fejlesztése. Szem-fixációs működésének fejlesztése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. Osztályozás: különbözőség
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Bemutattatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás, Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Magyarázat. Megfigyelés. Kísérlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. Próbálkozás.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Meséskönyv. 	<ul style="list-style-type: none"> Botok. Kazetta, kendő. Ritmushangszerek. Furulya. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalterítők. Ecsetek, rajzlap. Színes tempera. Törlőruhák. 	<ul style="list-style-type: none"> Bordásfal, padok. Bőrlabdák. Karszalagok. Papírgolyók. 	<ul style="list-style-type: none"> Etetők. Magvak. 	<ul style="list-style-type: none"> Különböző magvak. Tálkák.

		<ul style="list-style-type: none"> • Fejleszték. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vízestál, víz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szőnyeg. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kiránduláshoz szükséges eszközök. 	
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, kicsiknek közép-sősöknek kezdeményezve. • Nagy helyet biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező. • Rajzasztalnál kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. • Mindenki kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindhárom korcsoporttal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező • Tízórai után az asztalon.
Játékok	<ul style="list-style-type: none"> • Barkochba játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ritmus játék kavicsokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ki lehet ez? – Bekötött szemmel egymás végig tapogatása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bújócska. • Jelre futkározás, jelre fállábon állás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fogalomkör játék: • Madarak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mit érzel a kezében, melyik magvat?
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Bátor Irén: A tücsök hegedűje. • Szólás: „Hiszi a piszi” – Higgye, aki akarja, de én nem hiszem. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Háztalan mókus. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éve	<ul style="list-style-type: none"> Új: Külföldi népmese: A vityilló. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Apacuka: Mo Elvesztettem zsebkenőmet: smrd Zsipp zsupp: sm Zenehallgatás: Szállnak, szállnak, peregnék 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: mintázás: A gömblyítés technikájának gyakorlása. Kisebb, nagyobb golyók összekapcsolása. 	<ul style="list-style-type: none"> Fel és lemásások függőleges szereken. Gimnasztikai gyakorlatok zenére. 	<ul style="list-style-type: none"> Ősz: Mit hallasz, melyik évszakban? Összehasonlítása nyárral. Eső, kőd; szél hatása az emberekre. (Szél stívít, fűj, port kavár; eső kopog, csorog, zuhog stb.). Az őszi gyűjtött képek, termények, tapasztalatok rendszerezése 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok összehasonlítása tulajdonságuk szerint, magas-alacsony, lombos-örökzöld. Az eső mennyiségének megállapítása, mérés a legkülönbözőbb módokon. Sorba rendezett elemek helye a sorban. Sorszámok. A gyűjtött anyag (képek) rendezése meghatározott szempont szerint.
	4-5 éve	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Egy hegy megy 	<ul style="list-style-type: none"> Új Hull a pelyhes: lsfmrd Itt kopog: lsfmrd Kicsi kocsi: Mo Zenehallgatás: Törzsök B Hegyen völgyön mély a hó. 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: mintázás: „A vityilló” c. mese szereplőinek megmintázása, 	<ul style="list-style-type: none"> Helyből magasugrás. Gimnasztikai gyakorlatok bottal. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirándulás a Mezőgazdasági Múzeumba. (Nov.30. András napja. A disznó-ölés kezdete.) 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Petrolay Margit: Sürgős levél. 	<ul style="list-style-type: none"> Új Hull a pelyhes: lsfmrd Itt kopog: lsfmrd Kicsi kocsi: Mo Zenehallgatás: Törzsök B Hegyen völgyön mély a hó. 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: mintázás: „A vityilló” c. mese szereplőinek megmintázása, 	<ul style="list-style-type: none"> Helyből magasugrás. Gimnasztikai gyakorlatok bottal. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirándulás a Mezőgazdasági Múzeumba. (Nov.30. András napja. A disznó-ölés kezdete.) 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Mikulás jelmezzel. Bábokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Nádsíp készítése nádcsőből. Játékossággal. Zenekar alakítással. 	<ul style="list-style-type: none"> Nemsokára jön a Mikulás bácsi, gyurmázzuk meg mi is. A vityilló c. mese. 	<ul style="list-style-type: none"> Zenével. Találd meg a helyedet a körben játékkal. (Arckörből szaladgálás szerte szét, jelre helyre futás a körbe.) 	<ul style="list-style-type: none"> Találd, ki mit csinál? Verssel: Hárs László: Levél az erdőből. Maga a kirándulás. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy, megérett a meggy című mondókaival. Játék a logikai készlettel: fentről le, balról jobbra.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Szép magyar beszédre nevelés. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. <ul style="list-style-type: none"> Emlékezet fejlesztése. Nyelvi kifejező-készség fejlesztése. Hangsúlyérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Ismert dalok zűmmögése hangképzés céljából. Ritmus: Ritmushangszerek megismertetése: bot, triangulum, csörgődob. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkotóképesség fejlesztése. Belelátási képesség fejlesztése. Diszitőérzék fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. Finomotorika fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Mozgás: Nagymozgó sok fejlesztése. Percepció: Alapvető térirányok és viszonyok felismerése, fejlesztése. Vízszintes, függőleges. Percepció: Keresztcsatornák fejlesztése: vizuális hallásos. Verbális: Irányok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi fejlesztés. Kapcsolat teremtő képesség fejlesztése. Kifejezőkészség fejlesztése. Szókincs bővítése. Koncentrált figyelem fejlesztése. Szociabilitás fejlesztése. Tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme. 	<ul style="list-style-type: none"> Függőleges és vízszintes irányok megismerésének fejlesztése. Méret, hasonlóság, különbözőség; ellentétesség felismerésének fejlesztése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. Vizuálmemória fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Előkészítés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Bemutattató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. Próbálkozás.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Mikulás ruha. Levél. Bábok: A vityilló meséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> Mikulás ruha. Csörgődob. Dob. Triangulum. Nádcső, kés. Furulya. 	<ul style="list-style-type: none"> Agyag. Asztalterítők. Festőpóla. Hurkapálca. Formázó készlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Bordásfal, padok. Karszalagok. Magasugró léc. Magnó, kazetta. Papírgolyók. Rézűtő pad. Szőnyeg, létrák. 	<ul style="list-style-type: none"> Magnó, kazetta. Őszi termések, levelek, ágak, bogycsok, magvak. A kiránduláshoz szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Csoportszoba játékaik. Feladatlapok. Logikai készlet.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve, nagy helyet biztosítva. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetelva kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező. Mindhárom korcsoport együtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok.

			<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 			<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Ki kopog? Nevek kitalálása hallás alapján. (Kippkopp kopogok, találd ki, hogy ki vagyok?) 	<ul style="list-style-type: none"> Ki ismeri fel előbb a dalt? furulyáról. 	<ul style="list-style-type: none"> A mese elbábozása. 	<ul style="list-style-type: none"> Baglyocskák. Fogyasztós fogó. 	<ul style="list-style-type: none"> Fogalom játék: az őszről. 	<ul style="list-style-type: none"> Gombadogató.
Egy é b	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Móricz Zsigmond: Télapó haragja. Szólás: „<i>Úgy néz ki, mint a nyári Mikulás.</i>” feltűnően, komikusan varázslóztva. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Én vagyok a fogó! (Az övönő) 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektán c	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3 4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Minden ember... (A tél csengőjé. o). Új: Sarkadi Sándor Hegyén völgyön... (A tél csengőjé 38.o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Hull a pelyhes lsfmrd Itt kopog: lsfmrd Koszorú: sfmrd Zenehallgatás: Hull a hó Törzsök: 228. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Gyertyaöntés. Ismerkedjenek meg a gyertyaöntés módjával. Ajándékkészítés a szülőknek. Gyertyaöntés fél dióba, kis mécses készítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Át , fel , lemozgások rézsutos, függőleges szereken. Gimnasztika kedvenc plüss állataikkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Család: A család összetétele, a szerepe. Ki mivel tölti az idejét otthon? Család neve, családtagok. Apa, anya, gyerekek; nagyszülők. 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok összemérése becsléssel párosítással: miből van kevesebb több? Kis számok összképalapján: családtagok száma, rokon kapcsolatok, relációk tulajdonságai. Mennyiségek: növekedés méreteinek megállapítása összehasonlításokkal, mérésekkel
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Bartócz Ilona: Jön a Mikulás. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Kis karácsony A Győri: smd Dirmeg, dörmög: Mo Suttog a fenyves: smrd Zenehallgatás: Törzsök: Szállongó széLTörzsök: 172. 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Barkácsolás: Ajándék készítés a szomszéd csoportnak. „Mikulás almából” 	<ul style="list-style-type: none"> Guruló átfordulás előre, egyensúlyozó járás fokozatosan keskenyedő deszkán. Gimnasztikai gyakorlatok zenére. 	<ul style="list-style-type: none"> Család: Este otthon együtt a család játék. Kinek, minnek a hangja? az otthonunk zajai. 	
Motiváció élmény		<ul style="list-style-type: none"> Mikulás ruhával. Árnyjátékkal, dallal: ezüsfenyő 	<ul style="list-style-type: none"> Mikulás játékkal. Kérdés-felelet játékkal 	<ul style="list-style-type: none"> Ajándékozunk meg a szüleinket, és a süni csoportot. Versel: Szabó Lőrinc: Téliapóvárás. 	<ul style="list-style-type: none"> Tornáztassuk meg a babáinkat! Szalagfóval. (Derékbe tűzve szalag, győz az, aki a legtöbbet gyűjti.) 	<ul style="list-style-type: none"> Játsszunk úgy, mint az anyukák a gyerekeikkel: Aspis, csíp csíp csóka, lóg a lába. Tasnádi Varga Éva: Otthon c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Mérjük meg, ki mennyit nőtt tavaly óta? Vendégeskedés.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Belsőképi világuk fejlesztése. Hallás, beszédhallás fejlesztése. Vers: Hangsúlyérzék fejlesztése. Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Beszédkezdés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Tiszta éneklés gyakorlása egyenként. Ritmus: Ritmus motívumok tapsolása, visszhangjáték. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi nevelés. Alakítóképesség fejlesztése. Belelátási képesség fejlesztése. Diszítőérzék fejlesztése. Önkifejezés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Harmonikus összerendezett mozgás fejlesztése. Mozgás: Szemláb koordináció fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése. Percepció: Tér mozgósos kikutatása. Testséma: A test elülső hátsó részeinek megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kapcsolattartó képesség fejlesztése. Érzelmi fejlesztés. Kifejezőkészség fejlesztése. Szociabilitás fejlesztése. Testséma fejlesztés: önmaga felismerése. Vizuális auditív képesség fejlesztés. Vizuális időrendiség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Arányok helyes megítélésének fejlesztése. Ok okozati reláció felismerésének fejlesztése. Számolási készség fejlesztése. Hosszúsági érzék fejlesztése. Vizuális időrendiség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Bemutattatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Értékelés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. Próbálkozás.

			<ul style="list-style-type: none"> • Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Megfigyelés. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> • Mikulás ruha. • Furulya. • Sikbábok. • Vetítő. • Paraván. • Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kazetta. • Magnó. • Ritmushangszerek. • Triangulum. • Fejdíszek. • Macik. • Furulya. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asztalterítők. • Faág, filctoll. • Gyertya, fél dió. • Gyöngyök. • Ragasztó, olló. • Színes fonal, szármoly • Színes papír, keskenyebb deszkák • Szélesebb • alma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Padok, karikák. • Karszalagok. • Magnó, kazetta. • Rézsútos pad. • Szőnyeg. • Szélesebb • keskenyebb deszkák 	<ul style="list-style-type: none"> • Egy családi körben együtt töltött esté • eljátszásához szükséges kellékek. • Fényképek a családról. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mérőszalag. • Az otthon megjelenítéséhez szükséges eszközök. • Edények. • Evőeszközök.
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> • A második foglalkozás a nagyoknak kötelező. • Nagy helyet biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egész csoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező.
Játé k	<ul style="list-style-type: none"> • Ki mondhatja? Találós kérdések az állatokról. 	<ul style="list-style-type: none"> • Felelgetős játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Képzeld el játék! • Ujjtorna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kitalálja meg előbb saját plüss állatát? • Szobros játék zenére. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fogalomkör játék: Bútorok. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fénykép játék.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk • Brown Watson: Itt járt a Mikulás című mese. • Szólások: „Foga van az időnek.” - csípős, hideg idő van. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „Szereti, mint medve a mézet.” - nagyon szereti. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Adj király katonát! 	<ul style="list-style-type: none"> • Dec. 5. én Mikulás ünnepség az óvodában. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Karácsonyi csengő Magyar népmondóka. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: A Győri: smd Adjon Isten: Mo Itt kopog: Isfmr Zenehallgatás: Ádám Jenő: Hull a hó, hull a hó. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Festés. Az ecetet húzzák le a festékes tál szélén. Nagy fekete felület festése ecsetnyomokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozás rézsutos szereken, kúszás talajon, asztal alatt. Speciális lábtorna: gyöngyszedés lábujjal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: A tél örömei, szánkózás, hógolyózás, hóemberépítés. Az évszaktól új jelei naptárunkon. Kísérletezés hóval, jéggel. A hó és a jég tulajdonságai. 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: hosszúság. Ki csúszik messzebbre, ki tudja a szánkót messzebbre húzni? Különböző mérőeszközök megismerése: vonalzó, colstok, mérőszalag, mérő rúd.(hosszabb, rövidebb, ugyanolyan hosszú). Udvaron: Építés nagy alakú testekből: hóemberépítés.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Külföldi népmese: Visszajött a répa 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Azért varrták. Mo Télapó itt van: smrd Hull a pelyhes: Isfmr Koszorú: sfmr Zenehallgatás: Hull a hó is. (Törzsök: 136. old) 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Festés: Hóembert építettünk, hóesésben játszottunk. 	<ul style="list-style-type: none"> Hossztengely körüli gurulás, szökdelés karikákba, lépés létra fokain át. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél Téli időjárás, öltözködés. A tél előnyei hátrányai. Tapasztalással tiszta, fehér, lucskos, sáros, csuszkalás, esés, játék baleset. Mivel fűtünk hogyan? 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Móra Ferenc: A kíváncsi hópelyhek. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Azért varrták. Mo Télapó itt van: smrd Hull a pelyhes: Isfmr Koszorú: sfmr Zenehallgatás: Hull a hó is. (Törzsök: 136. old) 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Festés: Hóembert építettünk, hóesésben játszottunk. 	<ul style="list-style-type: none"> Hossztengely körüli gurulás, szökdelés karikákba, lépés létra fokain át. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél Téli időjárás, öltözködés. A tél előnyei hátrányai. Tapasztalással tiszta, fehér, lucskos, sáros, csuszkalás, esés, játék baleset. Mivel fűtünk hogyan? 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Csengővel. Bábozással. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközzel. Játékossággal. Ki játszik ilyet? című játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Először képzetben építünk hóembert a festés előtt. Utalás a hóemberépítésre. 	<ul style="list-style-type: none"> Dramatikus játékkal: hóember játékkal. „Én vagyok a fogó!” játékkal. (az övönő) 	<ul style="list-style-type: none"> „Udvarunkon, ablak alatt” c. verssel. Találós kérdéssel: „Lába sincs, mégis sebesen fut.” (szél) „Egy kis házban öt kis szoba sorakozik szépen, öt kis ember bújik oda melegedni télen.” (kesztyű) 	<ul style="list-style-type: none"> Díszítsuk a fenyőfát füzérrrel! Ki tud hosszabb füzért tűzni?
Képes és fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Fantázia fejlesztése. Mese: Szókincsbővítés. Vers: Hangsúlyérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Dallammotívumok éneklése: visszhang. Ritmus: Egyenletes lüktetés mondókán és dalon az őszi terményekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Aiakító képesség fejlesztése. Alakzatok, színek arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. Fantázia fejlesztése. Komponálási képesség fejlesztése. Önértékelés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése Percepció: Keresztcsatornák fejlesztése: vizuális tapintásos. Testséma: A test elülső hátsó részeinek megismerése. Verbális: Tárgyak megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzékelés fejlesztés. Kifejezőkészség fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Tapintásos érzékelés fejlesztése. Szókincsbővítés. Idő érzékeltetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Arányok helyes megítélésének fejlesztése. Manipulációs képesség fejlesztése. Szemkéz koordinációjának fejlesztése. Hosszúsági érzék fejlesztése. Feladattartás fejlesztése. Kitartó munkára nevelés.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Előkészítés. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Értékelés. Gyakorlás. Megfigyelés. Kísérlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Csengő. Mikulás ruha. A mese bábjai. Paraván. 	<ul style="list-style-type: none"> Csengő. Fejdiszek, kendő. Furulya. Koszorú. Gesztenye. Dió. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalterítők Ecsetek. Festőpólo. Rajzlapp. Színes tempera. Vizestől, víz. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztal. Bordásfal. Gyöngyök. Lécek. Rézsütő pad. Szőnyeg, számoly. 	<ul style="list-style-type: none"> Hólapát. Szánkó. Zsebkendő. Üvegek. Nyári és téli ruhák. 	<ul style="list-style-type: none"> Keskenyebb, szélesebb papírcsíkok. Ragasztó. Színes papír. Mérőszalag. Colstok, vonalzó. Mérőrúd.

Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> • A második foglalkozás a nagyoknak kötelező. • Nagy helyet biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. • Nagy helyet biztosítva kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. • Mindhárom korcsoportnak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egész csoport együtt. • Helyszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező. • Tízórai után az asztalon.
Játé k	<ul style="list-style-type: none"> • Bele élő, bele képzelő játékok: bábos párbeszéd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Visszhang játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Képzeld el! játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Baglyocskák. • Versenyjáték: Két vagy több oszlopból tárgy kerülése futással. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mi változott meg rajtam? téli öltözködése 	<ul style="list-style-type: none"> • Méregető játék. • Hosszú az erdő c. dal.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Schmidt Egon: Karácsony az erdőben. • Szólás: „Hol van már a tavalyi hó?” - nyoma sincs már annak, régen idejét múlt dolog! 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben található. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Hóvár, jégvár építés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Találós kérdés: „A városokat elnyelem, a hegyeket elnyelem, pedig semmit nem eszem.” (kód) 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „Kétszer mér, egyszer vár:” - megfontolt ember. jó mestereember.

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Adjon Isten 	<ul style="list-style-type: none"> A szülők hangszeres karácsonyi koncertje a gyerekeknek. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Barkácsolás: Ajándékkészítés a szomszéd csoportnak. Hó emberke fehér zokniból. A kicsik a kitömésben segítenek. A vatta, mint anyag megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás, mászás sávokban, Body roll henger gyakorlatok. Speciális lábtorna: papírfecnik felszedése lábujjal. 	<ul style="list-style-type: none"> Karácsony az óvodában. Nagyszülők jönnek vendégségbe. Karácsonyi mézes süti készítése. Sütőtök sütés, kukorica pattogatás. Beszélgetés a régi idők karácsonyairól, az ajándékozásról. 	<ul style="list-style-type: none"> A fenyőpiac megtekintése. Mennyiségek összemérése: alacsonyabb, magasabb fenyőfák keresése. Karácsonyfa díszek rendezése, összehasonlítása tulajdonságuk szerint. Mennyiségek összemérése a sütés közben.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Weöres Sándor: Száncsengó. 	<ul style="list-style-type: none"> Élő zenegitárral, fuvolával, dobbal, furulyával. A gyerekek bevonása, közös mozgás alapján. 				
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Tordon Ákos: Az égig érő karácsonyfa. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Adjon Isten: Mo Ég a gyertya, 1d Ezüst szánkót: lsmrd Zenehallgatás: Bartók: Este a székelyeknél. 	<ul style="list-style-type: none"> Varrás: Piros csizma körbe varrása le - felöltögetéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Labda fel és ledobása állásban. Gimnasztika gyakorlatok léglabdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Karácsonyi fenyőünnepe az óvodában. 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Játékossággal, csengővel. 	<ul style="list-style-type: none"> Halk hangos játékkal. Készülünk az ünnepre! Karácsonyfadíszek készítése színes lisztgyurmából. 	<ul style="list-style-type: none"> Ajándékozunk meg a szomszéd csoportot. Ajándékozunk meg a szüleinket. 	<ul style="list-style-type: none"> Ki tud több papírfecnit felszedni? Fogyasztós fogóval. (Aki a fogó megfog, az kiáll.) 	<ul style="list-style-type: none"> Készítsünk a nagymamáknak ajándékot! (karácsonyfadísz: fehérpapírból nagy szaloncukor.) Vershallgatás: Sebők Éva: Kukorica. 	<ul style="list-style-type: none"> Karácsonyi dalokkal, játékossággal.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Mese megértés fejlesztése. Mese: Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése. Vers: Ritmusérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Halk, hangos gyakorlása. Ritmus: Egyenletes lüktetés mozgással, dobolással. 	<ul style="list-style-type: none"> Belelátási képesség fejlesztése. Diszitőérzék fejlesztése. Esztétikai érzékenység fejlesztése. Helyes eszközfogás készségének kialakítása, fejlesztése. Finommozgás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Mozgás: Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése (célbadobás, kugli). Percepció: Szem-mozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. Verbális: Irányok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi fejlesztés. Érzékelés fejlesztés. Közösségi érzés fejlesztése. Szókincs bővítése. Tapintásos érzékelés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzékszervek funkciójának fejlesztése. Mennyiség, logikai készség fejlesztése. Ósztályozás: formák.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. Beszélgetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Előkészítés. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Csengő. Meséskönyv. Mikulás ruha. 	<ul style="list-style-type: none"> Botok. Kazetta, magnó. Ritmushangszerek. Gitár. Furulya, fuvola. Dobok. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalterítők Piros karton. Tompa végű tű. Fehér zoknik. Vatta, olló. Színes flitterek. 	<ul style="list-style-type: none"> Karszalagok. Kicsi léglabdák. Nagy léglabdák. Padok. Body roll hengerek. Papír fecnik. 	<ul style="list-style-type: none"> Liszt, tányér. Fűszerek. Gyümölcsök. Gyűrődieszka. Mérleg, tepszi. Fehér papír. 	<ul style="list-style-type: none"> Sütéshez szükséges eszközök. Mérőszalag. Mérleg. Karácsonyfadíszek.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. Mesesarokban a nagy pléden. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindhárom korcsoportnak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom csoportnak kezdeményezve.

Játé k	<ul style="list-style-type: none"> • Találós kérdés tárgyakról.(téli tárgyakról) • Fűvogyakorlatok: Gyertyaelűzős játék 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikációs játékok: Arc kifejezés, mimika a játék közben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Képzeld el! játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cica és egerek. • Versenyjáték két csapatban: labdaadogatás fej fölött. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fogalomkörjáték: nagymamák játéka. • Minek az illatát érzed? 	<ul style="list-style-type: none"> • Mozaik játék karácsonyi képeslapokkal.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Linda Jennings: A madarak • karácsonya. • Szólások. „Tél, tavasz, ősz, nyár, tarka lovon jár.” - Minden év szaknak más a jellege, mindegyik valami újat hoz. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben található. • Dec. 17.én karácsonyi koncert az óvodában. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dec. 16-án nagymamákat hívunk vendégségbe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Ki csúszik messzebbre a jégpályán? 	<ul style="list-style-type: none"> • Dec. 18-án, karácsony az óvodában. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtett világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Varga Katalin: Téli lakoma c. mese. (Varga Katalin: Gógós Günár 40. o.) Ismétlő: Magyar népi mondóka: Aki fázik (A tél csengői 8.0.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő. Borsót főztem: lsm Kis hurka: sm Töröm, töröm. Mo Zenehallgatás: Vivaldi: Négy évszaktól: Tél. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: festés. Ecsetfogás, festék használat. Témajavaslat: „Így ünnepeltük karácsonyt, szilvesztert.” 	<ul style="list-style-type: none"> Lépés szerekről szerekre, átbújás szer alatt. Speciális lábbolozat javító gyakorlat: rajzolás lábbal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: A karácsonyi és a szilveszteri élmények megbeszélése. Az ünnepi hangulat felidézése. Együtt volt otthon a család. 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiség: Vastagabb vékonyabb ruhák szétválogatása, sálak össze-mérése. Kesztyű párosítása. Ujjaink száma mérete, jobb és balkez.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Magyar népi mondóka: Aki fázik (A tél csengői 8.0.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Adjon Isten: Mo Koszorú: sfmrd Ennek a kislánynaksfmrd Zenehallgatás: Újlesztendő, likas kendő 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Festés: „Bárányhi mlős voltam.” 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozás rézsütös szereken, mászás a bordásfalra. Bordásfal gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Betegek voltunk. Az orvos gyógyító munkája. Látogatás az orvosi rendelőbe. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Magyarházban a vendéget. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Adjon Isten: Mo Koszorú: sfmrd Ennek a kislánynaksfmrd Zenehallgatás: Újlesztendő, likas kendő 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Festés: „Bárányhi mlős voltam.” 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozás rézsütös szereken, mászás a bordásfalra. Bordásfal gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Betegek voltunk. Az orvos gyógyító munkája. Látogatás az orvosi rendelőbe. 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Sütőtököt sütünk Hóval, jéggel az udvaron. Játékos mozgással. 	<ul style="list-style-type: none"> Babákkal. Hangszín játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Visszaemlékezés a karácsonyra, a szilveszterre. Szepes Mária: Pöttös Panni c. meséje 	<ul style="list-style-type: none"> Alagút játékkal. Sapkás fogóval. (A fogónak sapka van a fején.) 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az otthon töltött időről. Családrajz készítése. Ismerkedés az orvosi műszerekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Rajzos játékkal néhány forma kiegészítése képpé.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Babozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finom-motoros fejlesztés. Bábozás: Érzelmi életük fejlesztése. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Egymás hangjának felismerése. Ritmus: Egyenletes lüktetés mondókán és dalon. Taposóvariációk kitalálása különböző ritmusú, ismert mondókákra. 	<ul style="list-style-type: none"> Díszítőérezék fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. Finommotorika fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. Helyes eszközfogás készségének kialakítása, fejlesztése. Igényességük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Erdő, ügyesség fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérezék fejlesztése Mozgás: Nagymozgások (járás, ugrás, futás) készítés, fejlesztése. Percepció: Vizuális időrendiség és ritmus felismerése. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyérezék fejlesztése Érzékszenti működés fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Testséma fejlesztése. Énkép fejlesztése. Kérdés kultúrájuk fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Arányok helyes megítélése. Feladattartás fejlesztése. Irányfejlesztés. Problémamegoldó képesség fejlesztése. Osztályozás. Megfigyelő képesség. összehasonlító képesség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Bemutattatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Magyarázat. Megfigyelés. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Babok. Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Babák. Fejdiszek. Ritmushangszerek.Mag nó. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalterítők. Rajzlap. Színes tempera. Ecsetek. Víz. Festő pólók. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Bordásfal. Karszalagok. Létra. Padok. Papírgolyók. Rézsütös pad. Rongyabdák. Szőnyeg. 	<ul style="list-style-type: none"> Orvosi műszerek. Autóbuszjegy. Színes ceruza. Rajzlap. 	<ul style="list-style-type: none"> Munkalapok. Színes ceruzák. Tükrök. Kesztyűk Sálak.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Helyszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetelva kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoporttal. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok.

	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 		<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 			<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Hanganalizáló játék: hangkeresés a szavakban. 	<ul style="list-style-type: none"> Ki van a takaró alatt? Egymás hangjának felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Ujjtorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Baglyocskák. Tűz-víz-repülő. 	<ul style="list-style-type: none"> Riporter játék: Kérdezz felelek. 	<ul style="list-style-type: none"> Tükörképjáték
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Tordon Ákos: A cinege szilvesztere. Szólások: „Olyan fehér, mint a hó.” - Nagyon szép fehér. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 			<ul style="list-style-type: none"> Szólások: „A betegnek orvos a barátja.” - Aki beteg, azon orvos segíthet. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Magyar népmese: A kismalac és farkasok. Ismétlő: Mondóka: Varjú károga (A tél csengői. 8. o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Apacuka: Mo Kis hurka: sm Borsót főztem: lsm Zenehallgatás: Tekereg az út. (Törzsök: 1520.) 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Tépés. Színes papír tépése, ragasztása. Kollektív munka. Témajavaslat: „A legkisebb kisövodás, Peti.” Alakjának körberajzolása, a kivágott alak befedése színes tépelt papírral. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozó járás padon. Hossztengely körüli gurulás. Labdagurítás egy kézzel padok között. Gimnasztikai gyakorlatok kicsi léglabdákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Betegek lettek a babák. Babafüröztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: hozzárendelés, párosítás. Mi nem illik a többi közé? Jöjjenek rá a válogatásmódjára. (tisztálkodási szerek, játékok) Feladatlap: rejtvény a gyerekeknek: Melyik két eszköz tartozik össze, kösd egybe egy vonallal! (tisztálkodási szerekről)
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Mese a vizilőről, aki félt az oltástól. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Azért varrták: Mo Eszterlánc: smrd Ispirityi Pál. ld Ennek a kislánynak sfmrd Zenehallgatás: A faragószék. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Összerakható baba készítése, felöltötetése, ruhájának kidisztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás talajon ülésben, ölben eszközrel. Egyensúlyozó járás. Gurulóátfordulás előre. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Tisztálkodási eszközök: „zuhanyozás játék.” A mosakodás helyes sorrendje. Fogápolás, fogváltás. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Mese a vizilőről, aki félt az oltástól. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Azért varrták: Mo Eszterlánc: smrd Ispirityi Pál. ld Ennek a kislánynak sfmrd Zenehallgatás: A faragószék. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Összerakható baba készítése, felöltötetése, ruhájának kidisztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás talajon ülésben, ölben eszközrel. Egyensúlyozó járás. Gurulóátfordulás előre. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Tisztálkodási eszközök: „zuhanyozás játék.” A mosakodás helyes sorrendje. Fogápolás, fogváltás. 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Dallal: egy kis malac... Bábokkal. Mese mese mátká c. mondókával. 	<ul style="list-style-type: none"> Furulyaszóval, az eszközzel. Játékossággal, képekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékos cselekvés. Eszközzel. Maga a tevékenység. 	<ul style="list-style-type: none"> Az segíthet berendezni a tornatermet, aki először átöltözik. Láncfogóval: (Két fogó párosan kerget, akit megfognak, az is kézen fogva velük kerget. 5 főig). 	<ul style="list-style-type: none"> Maga a tevékenység. Mondókával: Ez itt a pisilgója Játékossággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy, megérett a meggy című mondókával. Mit kezdtem el lerajtolni? Rajzos játékkal, néhány forma kiegészítése képpé.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Bábozás: Érzelméletük fejlesztése. Mese. Belső képi világuk fejlesztése. Időrendiség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Dallambújtatás bábbal. Ritmus: Visszhangjáték. 	<ul style="list-style-type: none"> Finommotorika fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. Kéz és ujjak finom mozgásának fejlesztése. Testfogalom fejlesztése. Testrészek ismerete. Alkotóképesség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztés. Testséma: A törzs függőleges zónájának kialakítása. Verbális: A mozgás és a testséma tudatosítását, szóbeli megerősítését segítő szavak gyakorlása. Percepció: Keresztsatornák fejlesztése: vizuális tapintásos. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzékszervi működés fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Tapintásos érzékelés fejlesztése. Koncentrált figyelem fejlesztése. Verbális fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Logikai készség fejlesztése. Ok-okozati reláció felismerésének fejlesztése. Problémamegoldó képesség fejlesztése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. Gyorsreagálási képesség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Bemutattatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Szemléltetés. Értékelés. Gyakorlás. Magyarázat. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Paraván. Kesztyű bábok. Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Fejdiszék. kendő. Furulya Kanál, tál. Képek a faragószék dalhoz. 	<ul style="list-style-type: none"> Ragasztó. Kartonpapír. Színes papír. Jancsiszög. Olló, fonal. Színes ceruza. 	<ul style="list-style-type: none"> Bordásfal. Karszalagok. Kicsi léglabdák. Padok. Papír fecnik. Szőnyeg. számoly. 	<ul style="list-style-type: none"> Víz. Lavór. Szappan. Törölköző. Fésű. Fogápoló szerek. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladatlapok. Csoportszoba játéka. Tisztálkodási szerek. Színes ceruzák. Félig megrajzolt képek.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Bábszínház rendeztünk be. Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező. Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak, két csapatban tornázunk. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korosztálynak kezdeményezés. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítottok. Nagyoknak kötelező.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Improvizáló szituációs játékok: Mit láttál az erdőben? 	<ul style="list-style-type: none"> • Visszhang játékkal. • Felelgetős játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Képzeld el! játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Guggoló fogó. • Versenyjáték: Adogatás terpezs alatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gondoltam egy felnőltre, gyerekre játék. <ul style="list-style-type: none"> • Testkontaktust fejlesztő játékok: ujj kiszámolók. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mi nem illik a többi közé? játék.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: • Zelk Zoltán: Négy vándor • Szólas: „<i>Jobb félni, mint megijedni.</i>” – ha óvatosak vagyunk, nem ér váratlan baj, meglepetés. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 			<ul style="list-style-type: none"> • Szólas: „<i>Nincs jobb, mint a jó egészség.</i>” - Az egészség nagy érték. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektán c	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtt világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Mondóka: Itt a pislogója <ul style="list-style-type: none"> Új; Té Nagy Sándor: Csacsi húz 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: A macskának he heMo Elaludt: mrd Lóg a lába Kis hurka: sm Zenehallgatás: Kicsi üst 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: rajzolás: A gyerekek kezének körberajzolása. Az ujjak megrajzolása ember figurákká, bábozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás gyakorlása nekifutásból. Négykézláb járás, átbújás szerek alatt. Gimnasztikai gyakorlatok: kuglival. <ul style="list-style-type: none"> Speciális lábtorna: gyöngyfelszedés. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Keresd meg! játék Testrészek gyakorlása tükör előtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Tevékenységek tükörrel: a gyerekek irányításával keresik meg testrészeit. Halmazok képzése: lányok, fiúk, rövid hajúak, hosszú hajúak, szőkek, barnák; feketék, vörösek.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új; Mondóka: Január elől jár 	<ul style="list-style-type: none"> Új; Azért varrták: Mo Eszterlanc: smrd Itt a farsang: mrdls, Zenehallgatás: Egyszer egy királyfi 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Síkbáb készítés. Lányok, fiúk. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás gyakorlása. Futás padon, tárgy felett átmászás, mélyugrás számolýról. Körkötél gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Lányok, fiúk jellemzői. A gyerekeket külső belsejtulajdonságok alapján csoportosítjuk. Honnan tudjuk, hogy valaki kedves, szófogadó, jószívú, vagy irigy, akaratos? 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új; Mondóka: Január elől jár 	<ul style="list-style-type: none"> Új; Azért varrták: Mo Eszterlanc: smrd Itt a farsang: mrdls, Zenehallgatás: Egyszer egy királyfi 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Síkbáb készítés. Lányok, fiúk. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás gyakorlása. Futás padon, tárgy felett átmászás, mélyugrás számolýról. Körkötél gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Lányok, fiúk jellemzői. A gyerekeket külső belsejtulajdonságok alapján csoportosítjuk. Honnan tudjuk, hogy valaki kedves, szófogadó, jószívú, vagy irigy, akaratos? 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Játékos kocsikázás. Évszak naptár készítésével. 	<ul style="list-style-type: none"> Fejdiszkekkel. Játékosággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Hüvelykujjam almafac. Mondóka. Fiú és lánycstfólo mondókák. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatok mozgásának utánázása. Érintő fogóval. (Amelyik testrészt megérinti a fogó, azt fogva kell futni.) 	<ul style="list-style-type: none"> Tükörkép játékkal. Mi változott meg rajtam? 	<ul style="list-style-type: none"> Tükörképjáték. Mondókával: lépegető síkidomokon. „Egy, kettő, három, négy”
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Vers: auditív ritmus fejlesztése. Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Fantázia fejlesztése. Mese: Szókincs bővítés. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Belső hallás fejlesztése kérdés- felelet' játékkal. Ritmus: Egyenletes lüktetés mozgással, ritmus tapolás. 	<ul style="list-style-type: none"> Fantázia fejlesztése. Helyes eszköz fogás készségének kialakítása, fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. Kéz és ujjak finom mozgásának fejlesztése. Térbeli viszonyok (jobb bal, vízszintes függőleges) felismerésének fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kudarcselviselésére nevelés. Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése Mozgás: Szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Keresztcsatornák fejlesztése: vizuális mozgásos. Testséma: Koncentráció meghatározott testrészekre. Verbális: Testrészek ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> Finommotorika fejlesztése. Látási érzékelés fejlesztése. Kérdéskultúrájuk fejlesztése. Szándékos figyelem fejlesztése. Testséma fejlesztés. Énkép fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzékszervek funkciójának fejlesztése. Szókincs bővítés. Vizuális memória fejlesztése. Ellentétesség felismerésének fejlesztése. Metakommunikációs jelzések megfigyelése, fejlesztése. Testfogalom fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. Próbálkozás.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Meséskönyv. Pléd, rajzlap. Színes ceruza. Képek az évszakokról. 	<ul style="list-style-type: none"> Fejdiszek. Kazetta, magnó. Ritmushangszerek. 	<ul style="list-style-type: none"> Rajzlap. Színes ceruza. Fonal. Hurkapálc. Ragasztó. 	<ul style="list-style-type: none"> Bordásfal. Gyöngyök, karikák. Karszalagok. Körkötél, kuglik. Szönyeg 	<ul style="list-style-type: none"> Tükör. Ruhák. 	<ul style="list-style-type: none"> Csoportszoba játéka. Feladatlapok. Színes ceruzák. Tükrök.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagy helyet biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. Rajzasztalnál kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindhárom korcsoportnak kötelező. Két csapatban tornázunk. 	<ul style="list-style-type: none"> Kezdeményezés. Az egész csoport együtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok. Nagyoknak kötelező.
Játék		<ul style="list-style-type: none"> Improvizáló szituációs játékok: Mit láttál az utcán? 	<ul style="list-style-type: none"> Ki van a takaró alatt? 	<ul style="list-style-type: none"> Képzeld el! játék. 	<ul style="list-style-type: none"> Cica és egerek. Csapatverseny: kötélhúzó verseny. 	<ul style="list-style-type: none"> Testkontaktust fejlesztő játékok: ököl nyitogató játék. (beszorított ököl kell kinyitni.) 	<ul style="list-style-type: none"> Tükörképjáték.

<p>Egyéb</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: • Móríz Zsigmond: A haragos hóember. • Szólás: „Egyik szeme sír, a másik nevet.” - Egyszerre örül is, meg szomorkodik. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: csúszkálás, hógolyózás, hóember építés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „<i>Se teste, se lelke nem kívánja.</i>” - Nem szereti. • „<i>Lassan a testtel!</i>” – Ne olyan nagy hévvel. 	
---------------------	---	--	--	---	---	--

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Csúfolódó mondókák macskának Mit nevensz? Csitericsütőri 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Dirmeg, dörmög: Mo Mackó, mackó. mrd Eszterlanc: smrd Éliás: smd 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: mintázás. Az agyag gyurkálása, nyomkodása, díszítése a formázó készlettel. 	<ul style="list-style-type: none"> Labdagurítás padhoz. Futás a labda után, pókmászás, labda az ölben. Labdagyakorlatok. Speciális lábgyakorlatok: Külső talpélen járás, lábujjon járás. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Honnan hallod? Hangérzékelés különböző irányból. 	
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlés: Varga Katalin: Téli lakoma 	<ul style="list-style-type: none"> Zenehallgatás: Brumm, brumm Brúnó 				<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás térben: játék a hangokkal, minek lehet a hangja?
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Téli versek ismétlése. Nemes Nagy Ágnes: Hőesésben. Kányádi Sándor: Aki fázik 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Mondóka ismétlés. Ennek a kislánynak sfmrd Apacuka: Mo Azért varrták: Mo Áspis, kerekes: Mo Zenehallgatás: A csitári 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Emberi alak. Témajavaslat: „amivel tornázni szoktunk.” (labda bot, kocka, kendő. stb.) 	<ul style="list-style-type: none"> Futás tempóváltoztattással. Függeszkedés: átfogással tovább haladás. Székgyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Testünk: Érzékszervek, funkciójuk. Mit köstöltél? Ízek felismertetése. Reformkonyha: búza, árpa, rozs, zabpelyhely, puffasztott rizs, len, tökmag, napraforgó mag, szezámmag, stb. Régi izek, új illatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Fa, fém, üveg, papír hangjainak felismertetése. Formafelismerés árnyjátékkal. Zöldségek, gyümölcsök formájának felismertetése.
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Játékossággal. Melyik versben hallottad? dunyha, kucsma. Az élmény felidézése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kör, kör, ki játszik c. dallal? Felelgetős játékkal a térről. 	<ul style="list-style-type: none"> Maga a tevékenység. Az agyaggal. 	<ul style="list-style-type: none"> Labdajátékkal, kidobóval. Sapkafogó játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Honnan hallod? Játék a hangokkal. A letakart köstolnivalóval. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékos feladatadással: „csukjátok be a szemeket!” Az árnyjátékkal.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Vers: auditív ritmus fejlesztése. Vers: Hangsúlyérzék fejlesztése. Artikulációs tisztaság fejlesztése. Emlékezet fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Ismert dalok zűmmögése hangképzés céljából. Ritmus: ritmushang szerek használata: dob, cintányér. 	<ul style="list-style-type: none"> Belső térsejtellet kialakítása. Belelátási képesség fejlesztése. Kéz és ujjak finom mozgásának fejlesztése. Tapintásos érzékelés fejlesztése. Diszitőérzék fejlesztése. Figurák térbeli kompozícióba rendezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Harmonikus összerendezett mozgás fejlesztése. Mozgás: Szem-kéz koordináció fejlesztése Percepció: Tér mozgásos kikutatása. Testséma: A törzs függőleges zónájának kialakítása. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszédkultúra fejlesztése. Verbális fejlesztés: cselekvések, izek megnevezése. Vizuális érzékelés fejlesztése. Érzékelésfejlesztés. Hallási észlelés fejlesztése. Keresztcatornák fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Emlékezet fejlesztés Formák felismerésének fejlesztése. Gondolkodási stratégia fejlesztése. Problémamegoldó képesség fejlesztése. Alaklítás és forma állandóság fejlesztése. Érzékszervek funkciójának fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Bemutatattás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Meleg ruhák. Hó. Ördög báb. 	<ul style="list-style-type: none"> Ritmushangszerek. Fejdzsek. Sikbáb. 	<ul style="list-style-type: none"> Agyag. Formázó készlet. Víz. Jelek. 	<ul style="list-style-type: none"> Bordásfal, léglabdák. Karszalagok. Padok, szőnyeg. Rongylabdák. Sapka, székek. 	<ul style="list-style-type: none"> Különböző ízlelnivalók. Különbőféle anyagból készült tárgyak. Asztal, terítő. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyümölcsök, zöldségfélék. Vetítő, terítő. Különbőféle anyagból készült tárgyak.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Helyszini foglalkozás. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve, nagy helyet biztosítva. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindhárom korcsoportnak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok. Nagyoknak kötelező.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Grimaszjáték. 	<ul style="list-style-type: none"> • Honnan hallod? Játék a hangokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgásutánzások. 	<ul style="list-style-type: none"> • Átfutás csoportosan feladattal. • Sorverseny verébszőkdelés 	<ul style="list-style-type: none"> • Fogalomkör játék: Anyagok. • Testkontaktust fejlesztő játékok: farkas szemező játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bizalom játék. Egy gyerek szemét bekötjük, másik gyerek enyhe vállfogással térben vezeti.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Lev Tolszto; A három medve. • Szólás: A duzzogó emberre mondják: • „<i>Dirmeg dörmög a medve, nincsen neki jókedve</i>”. • „<i>Előre iszik a medve bőrére.</i>” – Olyan sikernek örül, melyet még el sem ért. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben található. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Labdaütögetés falon. (hozzá a mondóka: „<i>egyedobtam, csattintottam, gyűrűhúztam, gombolygattam, kezezem, lábaztam, (földön pattogtatva) első osztályt kijártam.</i>”, Labda pattogás közben, a mozgás utánzása. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

	Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtettt világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak	
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Külföldi népmese: Egérke piros szegélyes kék kabátja. Mondóka: Dirmeg, dörmög a medve 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Ciróka: smd Ángyom sütött: Mo Keress, kopó: sm Zenehallgatás: Cickom, cirkom. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Rajz. Zsirkrétával nagy alakú fekete FOTO kartonra. <ul style="list-style-type: none"> Fekete-fehér színek. Témajavaslat: „Az udvaron játszottunk.” 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás, mászás, babzsák csúsztatás, terelgetés botokkal. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: A téli táj jellemzői Téli séta: nyomolvasó túra. Minek a nyomát látjuk a hóban? Hó, zúzmar, örökzöldek, fenyőfák színe illata, toboza. 	
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Tordon Ákos: A cinege szilvesztere. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Apacuka: Mo Hold, hold. lsmd Eszterlanc: smrd Zenehallgatás: Bárdos: Elment a tyúk vándorolni, jaj. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Kollektív munka: Terepasztal készítése. Téli táj. 	<ul style="list-style-type: none"> Labda fogása, hordása. Labdagurítás párokban. Páros labdagyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: Madáretetés. Varjak megfigyelése. Melegebb vidéken a gölya, fecske, daru, vadkacsa, stb. 	<ul style="list-style-type: none"> Téli tájékozódás: nyomok keresése a hóban. Téli formagazdagság: csupasz fák elágazásai, fenyőfák jellegzetes formái, méretei. Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok: madáreltel felfűzés sorrend szerint.
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Tordon Ákos: A cinege szilvesztere. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Apacuka: Mo Hold, hold. lsmd Eszterlanc: smrd Zenehallgatás: Bárdos: Elment a tyúk vándorolni, jaj. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Kollektív munka: Terepasztal készítése. Téli táj. 	<ul style="list-style-type: none"> Labda fogása, hordása. Labdagurítás párokban. Páros labdagyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: Madáretetés. Varjak megfigyelése. Melegebb vidéken a gölya, fecske, daru, vadkacsa, stb. 	<ul style="list-style-type: none"> Téli tájékozódás: nyomok keresése a hóban. Téli formagazdagság: csupasz fák elágazásai, fenyőfák jellegzetes formái, méretei. Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok: madáreltel felfűzés sorrend szerint.
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Játékossgal, plüss állatokkal. Árnyjátékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközzel. Halk hangos játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Versel: Szücs Imre: Csillagtakaró. Versel: Kányádi Sándor: Betemetett a nagy hó. 	<ul style="list-style-type: none"> Kidobó játékkal. Tornázz a barátoddal! 	<ul style="list-style-type: none"> Kirándulunk az erdőbe: Benedek Elek: Szegény madárkák c. története. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékossgal. A tevékenységgel. 	
Képesség- fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Hallás, beszédhallás fejlesztése. <ul style="list-style-type: none"> Mese: Nyelvi kifejező készség fejlesztése. Mese: Szókincsbővítés. Érzelmi életük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Dallam motívumok éneklése: visszhang játék. Ritmus: Kettes lüktetés érzékeltetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Komponálási képesség fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Térbeli rendezőképesség fejlesztése. Térbeli viszonyok (jobb bal, vízszintes, függőleges) felismertetésének fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kitartásra nevelés. Mozgás: Szem-kéz koordináció fejlesztése (célbadobás, kugli). Percepció: Keresztesatornák fejlesztése: vizuális mozgásos. Testséma: Koncentráls meghatározott testrészekre. Verbális: Irányok ismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív viszony fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Vizuálisérzékelés fejlesztése. Finommotorika fejlesztése. Verbálisfejlesztés: cselekvések megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Megtiyelő képesség, összehasonlító képesség fejlesztése. Arányok helyes megfielésének fejlesztése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. Verbális fejlesztés: osztályozás. Formafelismerés fejlesztése. 	
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Ellenőrzés, értékelés. Előkészítés. Gyakorlás. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Értékelés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Takarók. Plüss állatok: nyuszik, kutya. Pléd. Síkbábok. Vetítő. 	<ul style="list-style-type: none"> Kendő. Ritmushangszerek: bürökszárbból készült botok. 	<ul style="list-style-type: none"> Festőpólo. Rajzlap, karton. FOTO karton. Ragasztó. Száraz növények. Színes papír. Öllő, liszt. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Bordásfal. Botok, karikák. Karszalagok. Kicsi léglabdák. Padok: kendők. Szőnyeg. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiránduláshoz szükséges eszközök. Magvak. 	<ul style="list-style-type: none"> Magvak. Fonal. Tű. 	
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> Bábszínházat rendezünk be. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. Nagy helyet biztosítva. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetolva kezdeményezem. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A két csoport 5-6 évesei. A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezem. Mindegyik helyszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Tízórai után az asztalon, illetve kirándulás alkalmával. 	
Játék	<ul style="list-style-type: none"> Kommunikációs játék: cselekvések eljátszása. Mondd másképp: fázik, (didereg, vacog, reszket, rázza a hideg, stb.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ki ismeri fel előbb? 	<ul style="list-style-type: none"> Ujjtorna: esik a hó! 	<ul style="list-style-type: none"> Fuss a házba! Párokat kergető fogó. 	<ul style="list-style-type: none"> Téllel kapcsolatos találos kérdések. „Télen szalad sebesen, nyáron pihen csendesen.” (szánkó) „Hogyan esik le a hó?” - fehéren 	<ul style="list-style-type: none"> Formafelismerő játék. (Bábujával arra a formára léphet, amilyen forma a dobókockán van.) 	

Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Mészöly Miklós: Vidám és szomorú. • Szólás: „Reszket, mint a nyárfalevél” - Nagyon fázik. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben található. 		<ul style="list-style-type: none"> • Székfoglaló. (A gyerekek körben elhelyezett székeken ülnek, jelle felállnak, körbe mennek, jelle leülnek. Egy széket mindig elveszünk. Akinek nem jut szék, kiesik. 		
--------------	---	--	--	---	--	--

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtett világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Mészoly Miklós: Palkó és szamara c. mese. Magyar népmese: A kisgombóc. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Apacuka: Mo Cicuskám: sm Eszterlanc: smrd Zenehallgatás: Erdő is van makk is van (kétágú sip 20. o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: indigó nyomat. A ceruza helyes fogásával firkálgassanak. A másolat megfigyelése. Témajavaslat: Sokszorosítás indigóval, rajzolással. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás, mászás padon, pad páron. Egyensúlyozó járás padon. Kúszás hason fekvésben, Padgyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: Téli álmot alvó állatok: medve, hörcsög, mókusfélék. Az avar alatt pihennek a csigák, békák, pockok, sün. Elbújnak, előjönnek a szarvasok, őzek, rigók, cinkék, verebek, stb. 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok képzése: az állatok szétválogatása ismert tulajdonságaik szerint. Testméreteinek összehasonlítása, sorbarendezéstik farkuk, fuluk hossza stb. Miből van kettő, miből négy; hány kölykük lehet? Halmazok összehasonlítása tulajdonságaik szerint: hurka, kolbász, szalonna, sonka, stb. mérete, formája. Miből van kettő, négy? Mennyiségek összemérése: hosszúság, vastagság, tömeg.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Varjú károg (A tél csengői 8. o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Ángyom sütött: Mo Csiviritem: mrd Játsszunk lányok, játsszunk: smrd Zenehallgatás: Prokofjev: Péter és a farkas. 	<ul style="list-style-type: none"> Szöveg: Rongyszőnyeg. 	<ul style="list-style-type: none"> Kúszás koralakban tárgy megkerülésével, mászás létra fokain. Boly Roll henger gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: Disznóölés. Sertés. Videó film megtekintése. A falu és a város téli élete régen és ma. A hosszú téli esték és az együtt munkálkodás öröme (kukoricafosztás, tollfosztás, népmesék keletkezése) 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Varjú károg (A tél csengői 8. o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Ángyom sütött: Mo Csiviritem: mrd Játsszunk lányok, játsszunk: smrd Zenehallgatás: Prokofjev: Péter és a farkas. 	<ul style="list-style-type: none"> Szöveg: Rongyszőnyeg. 	<ul style="list-style-type: none"> Kúszás koralakban tárgy megkerülésével, mászás létra fokain. Boly Roll henger gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Tél: Disznóölés. Sertés. Videó film megtekintése. A falu és a város téli élete régen és ma. A hosszú téli esték és az együtt munkálkodás öröme (kukoricafosztás, tollfosztás, népmesék keletkezése) 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Dallal. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Ki játszik ilyen? című játékkal. Egy tál sóliszt gyurmából készült süteménnyel. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékos cselekvéssel, az eszközzel. Mondókaival: Badacsonyi rózsafán Készítsünk egy szöveget a babaszobába! 	<ul style="list-style-type: none"> Kiscsirkék játékkal. (Jelre ólból kifutnak, csipcsip, jelre vissza.) Játék: hidon átkelés. (Szaladgálás „hidon át!”-ra két párhuzamos vonal között átfutnak.) 	<ul style="list-style-type: none"> Képválogatás. Videózással. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy, megérett a meggy című mondókaival. Ellátogatunk a közeli húsboltba.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő viselkedésmódot fejlesztése. Mese: Érzelem fejlesztése. <ul style="list-style-type: none"> Mese: Kapcsolat teremtő képesség fejlesztése. Mese: Mese megértés fejlesztése. Nyelvi kifejezőképesség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: dallamok kitalálása, énekes beszélgetés, kérdés-felelet játék. Dallamfelismerés hangszerről. Ritmus: A dal tempója: gyors, lassú érzékeltetése. Térérzékelés fejlesztése. Zenehallgatással befogadásra szoktatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Képnyelvi kifejezőképesség fejlesztése. Élmény és fantáziavilág fejlesztése. Önbizalom fejlesztése. Finommozgás fejlesztése. Szem-kéz koordináció. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése Percepció: Alapvető térirányok és viszonyok felismertetése, fejlesztése. Testséma: A törzs függőleges zónájának kialakítása. Verbális: Tárgyak megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kifejezőképesség fejlesztése. Néphagyományok, szokások megismerése. Szándékos koncentrált figyelem fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Verbálisfejlesztés: testrészek neve. 	<ul style="list-style-type: none"> Számolási készség fejlesztése. Egyttműködési képesség fejlesztése. Formaészlelés fejlesztése. Gondolkodási stratégia fejlesztése. Megfigyelő képesség összehasonlító képesség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyeltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Mesekönyv Plüss állatok. Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Kazetta, magnó. Kendő. Furulya. Sóliszt sütemény. 	<ul style="list-style-type: none"> Aszalterítők, Grafitceruza. Indigó. Színes ceruza. Szövőkeret, rongy. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztal, karikák. Body Roll. Karszalagok. Padok. Létra. 	<ul style="list-style-type: none"> Videó. Állatképek. 	<ul style="list-style-type: none"> Csoportszoba játéka Karikák.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Mesesarokban a nagy pléden, mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat kiteszem. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetolva kezdeményezem. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak, két csapatban tornázunk, mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egéscsoport együtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Szokott helyen. Tízórai után a szőnyegen.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> Félmondatos játék. Körben ülünk, sorba haladunk, egyik gyerek elkezd egy mondatot, a társa befejezi. 	<ul style="list-style-type: none"> Robot játék. Beszélj, úgy, ahogy a robotok! 	<ul style="list-style-type: none"> Most mutasd meg! Mi jut eszedbe a szóról? (ceruza, ecset, rongy) 	<ul style="list-style-type: none"> Farok fogó. Sóbálvány. 	<ul style="list-style-type: none"> Gondoltam egy állatra játék. 	<ul style="list-style-type: none"> „Állatsuttogó.” (Körben ülünk, egy gyerek állatnevet sug, a többiek kitalálják, utánozzák az állat mozgását.)
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Zek Zoltán: Az állatok iskolája. (Chászárné Simon Alice: Összel iskolás lesznek 13. o) Szólás: „Eltűnt, mint szürke számár a ködben” — nyoma veszett, „Bóg a számár” - eső lesz. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 	<ul style="list-style-type: none"> Találós kérdés: Szó, fon, nem takács. Ki az? 	<ul style="list-style-type: none"> Údvari játék: Ki az erősebb? Vonalat húzunk a földre. Két játékos a vonal két oldalára áll, összeakasztják a kisujjukat, és próbálják áthúzni egymást a vonalon. Aki átlépi a vonalat, veszít. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Mondóka: Jer, jer, kikelet. Csiteri, csütöri A macskának he, he, he Ismétlő: Mondóka: Dirmeg, dörmög a medve 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Gyerekek, Mo Kör, kör, ki játszik? Kéress, kopó: sm Zenehallgatás: Brumm brumm Brúnó 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Mintázás. Az eddig tanult technikák gyakorlásával alakítsák ki az emberi alakot. Kővér ember, sovány ember. 	<ul style="list-style-type: none"> Célba hajtás gyakorlása. Léglabda gurítás, rúgás padok között. Léglabda gyakorlatok. Speciális lábgyakorlatok: ceruzacipelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Az anyukákat hívjuk vendégségbe. Farsangi készülődés, sütés, jelmezvarrás, közös játék. Szeretettel együttlét. 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: bőség, mérése anyagokkal, ruhákkal. Mennyiség: szélesség Keskenyebb, szélesebb papírcsíkok hajtogatása. Farsangi díszek, füzérek készítése. Hosszúság, szimmetria. Kártyajátékok.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új Magyarnépmese: Nyakigláb, Csupaháj, Málészáj. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő; Itt a farsang. mrdls Egy, kettő, három; négy: Mo Tánci, tánci. sfrmrd Esztelánc: smrd Zenehallgatás: Száraz tónak. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Papírzacsokból fejre húzható állatmaszkok. 	<ul style="list-style-type: none"> Nyuszi ugrás leterpesztéssel Székgyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Farsang, vidám télkergetés. Kiszé bábkészítés, elégetése, jelmezbe öltözés. 	
5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új Magyarnépmese: Nyakigláb, Csupaháj, Málészáj. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő; Itt a farsang. mrdls Egy, kettő, három; négy: Mo Tánci, tánci. sfrmrd Esztelánc: smrd Zenehallgatás: Száraz tónak. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Papírzacsokból fejre húzható állatmaszkok. 	<ul style="list-style-type: none"> Nyuszi ugrás leterpesztéssel Székgyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Farsang, vidám télkergetés. Kiszé bábkészítés, elégetése, jelmezbe öltözés. 		
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal, képekkel. Dallal: Sarló gyűj el! 	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Bábozással. 	<ul style="list-style-type: none"> Dallal: Ugyan édes komámasszony Készítsünk magunknak maszkot! 	<ul style="list-style-type: none"> Donázi Magda: Labda c. verse. Játékos utánzással. Ugrabugrajátékkal. Ki ugrik pontosabban? 	<ul style="list-style-type: none"> Farsangi dalokkal. Mondókákkal, a tevékenységgel. Gyárfás Endre: Farsangoló c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Eszközzel, játékosággal, jelmezvarrással. 	
Képesség- fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő viselkedési formák fejlesztése. Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Fantázia fejlesztése. Mese: Szép magyar beszédre nevelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Térérzékelés fejlesztése. Hallás: Magas, mély hang érzékeltetése. Ritmus: Kettes lüktetés érzékeltetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakítás, formaállandóság fejlesztése. Alkotóképeség fejlesztése. Formaérvék fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. Szín és formaérvék fejlesztése. Kreativitás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Kudarc elviselésére nevelés. Mozgás: Szem-kéz koordináció fejlesztése (célba dobás, kugli). Mozgás: Szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi érzés fejlesztése. Izérzékelés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése a táncal. Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Térérzékelés fejlesztés. Vizuálisérzékelés (alak, forma, méret, szín) fejlesztése. Érzelmi fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Arányok helyes megítélésének fejlesztése. Tapintásos észlelés fejlesztése. Hosszúsági érvék fejlesztése. Verbális fejlesztés: osztályozás: formák. 	
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Bemutattatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Kísérlet. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Fejdiszek. Jelmezek. Rajzlap. Síkbáb. Színes ceruza. 	<ul style="list-style-type: none"> Dallambújtató báb. Hangvilla. Kendő. Álarcok. 	<ul style="list-style-type: none"> Lencse, magvak. Gyurmaformák. Gyurmatábla. Hurkapálca. Papírzacsok. Filtoll. Színes papírok. 	<ul style="list-style-type: none"> Székek. Léglabdák. Karikák. Karszalagok. Létra. Padok. Szalagok. 	<ul style="list-style-type: none"> Tű. Rongyok Ollók. Anyagok. Rossz sóprű. Sütéshez szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Anyagok, textíliák. Mérőszalag. Olló, tű, cérna. Flitterek. Mérleg, sütéshez szükséges anyagok. Kártyák. 	

Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen foglalkozás. • Mesesarokban a nagy pléden. 	<ul style="list-style-type: none"> • A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asztalokat összetolva, mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • A két csoport 5-6 évesei. • A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egész csoport együtt. • Óvoda környékén. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindenkinek kezdeményezve.
Játékok	<ul style="list-style-type: none"> • Mese néma játékkal. • Találj ki rövid történetet! Játssz el beszéd nélkül! 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyors-lassú játék. • Halk-hangos játék. • Elaludt az álmos cica 	<ul style="list-style-type: none"> • Grimaszjáték. 	<ul style="list-style-type: none"> • Guggolj le! • Verseny játék: Adogatás terpezs alatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kapcsolatteremtő, bizalomfejlesztő játékok játéka. Típsi-tapsi. • Székfoglaló. • Varázkézfogás. • Labdaadogató számok mondásával. 	<ul style="list-style-type: none"> • Méregető. Anyagok, tárgyak méregetése mérőszalaggal.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Farsang végén c. verses mese. • Szólás: „Rövid farsangnak hosszú a bójtje.” - A pazarlásnak elszegényedés a vége. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben található. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Csapatkidobó. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „Lerántja valakinek az álarcát.” - Leleplez valakit. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektán c	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtett világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Külföldi népmese: A nyúl, meg a tavaszi hó. Ismétlés: Illyés Gyula: Csacsifogat. 	<ul style="list-style-type: none"> Sms dalok ismétlése: Poros úton. Mo Cicuskám: sm Keress, kopó: sm Kis hurka: sm Zenehallgatás: Két krajcárom volt nekem 	<ul style="list-style-type: none"> Festés technikájának gyakorlása, törlóruha használat. Témajavaslat: Kanyarog az út. 	<ul style="list-style-type: none"> Négykézláb járás, átbújások szerek alatt. Ugrás felfelé padról, számolyról. Körkötél gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Közlekedés: Gyalogos közlekedési ismeretek. A biztonságos közlekedés gyakorlása Szárzaföldi közlekedés: személy- és teherszállítás. Járművek közlekedésének megfigyelése 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok elemeinek sorbarendezése: játék a logikai készlettel. Rendezzék sorba az elemeket szín, forma szerint. Szimmetria: papírhajtogatás. Csónak, hajó.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Illyés Gyula: Ilók és Mihók c. mese. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Kicsi kocsiMo Elaludt: mrd Elvesztettem zsebkendőmet: smrd Eszerláne: smrd Zenehallgatás: A nap leszáll. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Csónak hajtogatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Páros gyakorlatok. Ugróiskola egyszerűbb és nehezebb formában. Speciális lábgyakorlat: lábbal rajzolás papírra. 	<ul style="list-style-type: none"> Közlekedés: Víz közlekedés. Kirándulás kikötőbe. Annak tudatosítása, hol szabad fűrődni, hol nem. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Illyés Gyula: Ilók és Mihók c. mese. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Kicsi kocsiMo Elaludt: mrd Elvesztettem zsebkendőmet: smrd Eszerláne: smrd Zenehallgatás: A nap leszáll. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Csónak hajtogatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Páros gyakorlatok. Ugróiskola egyszerűbb és nehezebb formában. Speciális lábgyakorlat: lábbal rajzolás papírra. 	<ul style="list-style-type: none"> Közlekedés: Víz közlekedés. Kirándulás kikötőbe. Annak tudatosítása, hol szabad fűrődni, hol nem. 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Sík bábokkal. Játékossággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékossággal. Melyik játékhoz kell? 	<ul style="list-style-type: none"> Ténagy Sándor: Csacsifogat c. versel. Az elkészült csónakokat vízre tesszük. 	<ul style="list-style-type: none"> Házatlan mokus játékkal. Baráttal tornászhat párosan. 	<ul style="list-style-type: none"> Jön a kocsi. c. dallal. Séta az óvoda körül. Kirándulással a kikötőbe. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközökkel. Játékossággal.
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Belső képi világuk fejlesztése. Érzelem fejlesztése. Szókincsbővítés. Szét magyar beszédre nevelés. Hallásfejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyérzék fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Népi játékok, hagyományok ápolása. Hallás: Magas-mély hang gyakorlása. Ritmus: Dal ritmusa. 	<ul style="list-style-type: none"> Élmény és fantáziavilág fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. Írányérzék fejlesztése. Képalakítási képesség fejlesztése. Szín és formaérzék fejlesztése. Szimmetria észrevétele a hajtogatott papír mentén. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Közösségi magatartás fejlesztése. Mozgás: Nagymozgó sok fejlesztése. Mozgás: Szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Keresztcsatorkák fejlesztése: vizuális mozgások. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. Verbális: Térbeli viszonyok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Figyelem fejlesztése. Kifejezőkészség fejlesztése. Tapintásos érzékelés fejlesztése. Verbális fejlesztés. Nagymozgások fejlesztése. A biztonságos közlekedéshez szükséges ismeretek bővítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Arányok helyes megítélésének fejlesztése. Gyors reagáló képesség fejlesztése. Következtetések, ítéletek alkotásának verbális alkalmazására való képesség fejlesztése. Megfigyelő képesség, összehasonlító képesség fejlesztése. Türelemre, kitartásra nevelés. Finommozgás fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Kísérlet. Megfigyeltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Asztal. Különböző közlekedési eszközök. Terítő. Képek. Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Kendő. Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Vizes tál, víz. Asztalterítők. Ecsetek, festőpótló. Színes tempera. Törlóruhák. Újságpapír, rajzlap. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztal, karikák. Bordásfal, körkötél. Karszalagok. Lécek, padok. Szalagok. Szőnyeg, számoly. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztal: terítő. Feladatlap. Hajó. Hangok kazettán. Víz. Vízi járművek. 	<ul style="list-style-type: none"> Logikai készlet. Papír. Olló.

Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen foglalkozás. • Mesesarokban a nagy pléden. • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. • Nagy helyet biztosítva. • Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asztalokat összetelva kezdeményezem. • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> • A két csoport 5-6 évesei. • A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak, ha két csapatban tornázunk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagyoknak kötelező • Tízórai után az asztalon.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikációs játék: cselekvések eljátszása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lépegető síkidomokon mondókára. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minek a hangját hallhatod? játék. • Járművek mozgásutánzása térben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tűz, víz, reptülő. • Hídon át. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fogalomkör játék: • Közlekedési eszközök. • Szárazföldi, vízi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tükörkép játék.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Andersen: Borsószem hercegkisasszony. • Szóolás: „Fut, mint a nyúl.” – Nagyon gyorsan fut „Olyan sovány, mint a téli nyúl.” – Nagyon sovány. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Kocsi, ló. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Mondóka: Hétfőn hentereg 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Sári néni utazik. sm A Győri: smd Bíbici Panna: Mo Eszterlánc: smrd Zenehallgatás: Jön kocsi 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Fűzés nagyobb gyöngyszemekkel. Témajavaslat: Nőnap ajándék készítés. Gyöngyfűzés pirított száraz tésztaból. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás, mászás, eszközcsúztatás bottal. Gimnasztikai gyakorlatok bottal. 	<ul style="list-style-type: none"> Közlekedés: Légi közlekedés. Kirándulás a közeli repülőtérre. (Dunakeszi) 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: Magasság. Melyik jármű száll a legmagasabban? Mennyiség: Szélesebb- keskenyebb leszállópályák építése. Halmazképzés: Légi közlekedési járművekből.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Szabó Lőrinc: Tavasz c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Poros úton: Mo Erzsébet asszony: sm>d Kert alatt: sm>d Zenehallgatás: Egyszer egy királyfi. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Repülő hajtogatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Kézállás előgyakorlatai. Mászás meserácson, függeszkedés. Gimnasztikai gyakorlatok szalaggal. 	<ul style="list-style-type: none"> Közlekedés: Sínen közlekedő járművek. Látogatás a vasútállomásra. 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Külföldi népmese: Bors Péter. 					
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Játékossággal. Mese, mese, mátká c. mondókával. Bábjátékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközzel. Játékos dúdolással. 	<ul style="list-style-type: none"> Ajándékozzuk meg a lányokat, az anyukánkat nőnap alkalmából. Egy elkészített hajtogatott repülővel. 	<ul style="list-style-type: none"> Ki az ügyes játékos? (arcgör, terpesz, ki tudja a terpeszek alatt a labdát kigurítani?) Szalag fogóval. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirándulunk a repülő tere. A vasútállomásra megyünk. Verssel: Ilyés Gyula: Mozdony c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Mi lehet a zsákomban? felismerés tapintás alapján.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Értelmi képességek fejlesztése. Mese: Fantázia fejlesztése. Mese: Igazságérzet fejlesztése. Tárgyhoz viszonyított testhelyzet fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallási észlelés fejlesztése. Érzelmek fejlesztés. Hallás: Auditív memória fejlesztése, dallamrész felismeretése szöveg nélkül. Ritmus: Dalok ritmusának gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Diszítőérzék fejlesztése. Érzelmek fejlesztés. Finommotorika fejlesztése. Térbeli alkotó tevékenység fejlesztése. Szem-kéz koordináció gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi magatartás fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése. Mozgás: Nagymozgások fejlesztése. Percepció: Keresztcsoportok fejlesztése: vizuális tapintásos. Testséma: oldalás megismertetése. Verbális: Alapformák megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Figyelem fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Verbális fejlesztés: téri irányok. Percepció fejlesztése: Térpercepció. Keresztcsoportok fejlesztése: vizuális-auditív. Vizuális memória fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzékszervek funkciójának fejlesztése. Manipulációs képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség összehasonlító képesség fejlesztése. Taktilis csatorna fejlesztése a vizualitás kizárásával.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató, utánpótlás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Előkészítés. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás, kísérlet. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Megfigyelés. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Könyv. Pléd. Rigó és nap báb. 	<ul style="list-style-type: none"> Fátyol. Kalap. Kendő. Ritmus hangszerek. 	<ul style="list-style-type: none"> Színes papír. Tű, olló; fonal. Száritott tészta. Nagyméretű gyöngyök. 	<ul style="list-style-type: none"> Botok, karikák. Karszalagok. Létra. Meserács. Padok, számoly 	<ul style="list-style-type: none"> Kiránduláshoz szükséges eszközök. Légi közlekedési járművek. 	<ul style="list-style-type: none"> Csoportszoba játékok Építőkövek. Varázsasztal, székek. Kartonból készült utak.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Mesésarokban a nagy pléden. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, a kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetelve kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindenkinek kötelező tornateremben. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Építőarokban. Nagyoknak kötelező.
Játék		<ul style="list-style-type: none"> Mondd ugyanazt másképpen! játék. 	<ul style="list-style-type: none"> Visszhang játék az udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyufásdobozokból, parafa dugóból vonat, repülő készítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Tűz, víz, repülő. Sorverseny verébszökéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Fogalomkör játék: Közlekedés: Légi és sínen közlekedő járművek 	<ul style="list-style-type: none"> Repülőtér terepasztal készítése. Székek készítése.

<p>Egyéb</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Külföldi népmese: Nagytakarítás a napnál. • Szólások, közmondások: Ki tud közmondást a napról? • „Lopja a napot.” - Nem dolgozik 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „Számolja a napokat.” – Nagyon vár valamit. • „Nappfényre hoz valamit.” – Kiderít valamit. • „Meglátja napvilágot.” - Megszületik. • „Ki korán kel, aranyat lel.” 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Repülőgépek, vonatozás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „Olyan, mint a kocsiban az ötödik kerék.” - hasznavehetetlen ember. 	
---------------------	---	--	--	---	---	--

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Mondóka: Gyí, paci, paripa Új: Sarkady Sándor: Márc. 15. című verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Kör, kör, ki játszik Aki nem lép: smd Poros úton: Mo Zenehallgatás: A lovas katonának. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Festés. Ecsetfogás, ecset, kimosás, színváltás. Témajavaslat: zászló festése. Nemzeti szín: piros-fehér-zöld. 	<ul style="list-style-type: none"> Hossztengely körüli gurulás. Kúszás hasonfekvésben. Gimnasztikai gyakorlatok kockával. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatok: Vízben, víz körül élő állatok. Mocsári teknős, béka, hal, szünvog. Könyvnevetés. Akvárium berendezése 	<ul style="list-style-type: none"> Kis számok összkép alapján: annyi hal legyen az akváriumban, mint az enyémben Tájékozódás térben: Minek a hangját hallod, honnan? Labirintus játék az állatok lakóhelyéről
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Sarkady Sándor: Vitéz vagyok. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: ApacukaMo Hej, vára: Ismrd Kert alatt: sm>d Zenehallgatás: Csínom Palkó 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Marionett lovacskabáb készítése WC gurigából. (ló család, kisebb, nagyobb lovacskák) Dekoráció március 15. - ére. 	<ul style="list-style-type: none"> Futás tempóváltoztatással. Függésben lengés, leugrás, lajhárfüggés. Gimnasztikai gyakorlatok kendővel. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatok: Háziállatok megfigyelése természetben. Kirándulás a Fővárosi Állat- és Növény kertbe. A paraszt udvar megfigyelése. 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Lovacskázással, várépítéssel, csákóhajtogatással Textil zászlókészítéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Hangszin felismerő játékkal. Játékos kocsizással, várépítéssel, meneteléssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Az elkészült zászlókat vigyék ki, a Petőfi szoborhoz. Weöres Sándor: Paripán csodaszép pejke c versével. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékos utánzással: utánozzuk a farönk gurulását! Kendőszerző játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Rendezzünk be az elősarokba egy akváriumot! Látogatás a Budapesti Állat- és Növénykertbe. A paraszt udvar megfigyelése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy, megérett a meggy című mondókával. Játékos tevékenységgel: az akvárium berendezésével.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Vers: auditív ritmus fejlesztése. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. Hangsúlyérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgásos észlelés fejlesztése. Népi játékok, hagyományok ápolása. Érzelmi fejlesztés. Hallás: Hangszin felismerés: egymás hangjának felismerése dalénekléssel. Ritmus: Dalok ritmusának gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Finommotorika fejlesztése. Térbeli viszonyok jobbal, vízszintes- függőleges felismertetésének fejlesztése. Fantázia fejlesztése. Látási-mozgási rendszerek koordinációjának fejlesztése. Létrehozásra való képesség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztése. Mozgás: Szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Testséma: A törzs függőleges zónájának kialakítása. Verbális: Tárgyak megnevezése: 	<ul style="list-style-type: none"> Beszédkultúra fejlesztése. Kérdéskultúrájuk fejlesztése. Koncentrált figyelem fejlesztése. Szülőföld, emberek, hazai táj szeretete. Vizuális érzékelés (alak, forma, méret, szín) fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladattudat fejlesztése. Számfogalom fejlesztése. Számolási készség fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Nagy méretű fehér anyag a zászlókészítéshez. Zsírkréta, festék. Építő kockák. Játék lovacska. Újságpapír. 	<ul style="list-style-type: none"> Csákók. Ritmushangszerek. Hangszin felismeréshez üveg, porcelán, cserép tárgyak. 	<ul style="list-style-type: none"> Ecsetek, festőpótló. Színes tempera. Vízestől, víz. WC papír gurigák. Színes krepp papír. Fonal, tű, rajzlap. Színes papír. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Karikák. Karszalagok. Kockák, kendők. Lécek, padok. Meserács. Szönyeg. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiránduláshoz szükséges eszközök. Színes papír, olló. Színes ceruza. Akvárium, halak. Kavics. Vizinövények. 	<ul style="list-style-type: none"> Csoportszoba játéka Munkalapon akvárium, halak. Papírból készült halak, tálak. Horgászbotok. Gémkapcsok.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező. Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetelva kezdeményezem. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A két csoport 5-6 évesei. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik itthon játszanak, a nagyok és a középsősök jönnek az állatkertbe. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyszőnyegen horgászunk. Szokott helyen.
Játék		<ul style="list-style-type: none"> Mi lenne, ha huszár lennél? Lovacskázás, várépítés. 	<ul style="list-style-type: none"> Fúvó gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Lovacskázás. Bábozás az elkészült lovacska bábokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Én vagyok a fogó! Terpeszfogó. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkochbázzunk! Ki tud többet a háziállatokról! 	<ul style="list-style-type: none"> Horgászós játék. Ki fog ki több halat? Főzés a babakonyhában.

					<ul style="list-style-type: none"> • Mi mondhatja? játék. Állatok hangjának utánzása. 	
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Móra Ferenc: Kevély Kereki • Szólás: „Két kevély nehezen alkszik meg egymással.” - A gógós emberek nem férnek meg egymással 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. • Pénteken március 15.- ére, az 1848as forradalom és szabadságharc ünnepére emlékezünk. • Látogatás a Petőfi szoborhoz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „<i>Katona dolog!</i>”, „<i>Meggyógyul, mire katona leszel!</i>” - Vigasztalás, ha valaki megúti magát 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Lovacsázás várépítés. • Adj király katonát! 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „<i>Kint van vízből!</i>” – Kijutott a bajból. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektán c	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Külföldi népmese: A kecskegidák és a farkas. Ismétlő: Vershallgatás: Zelk Zoltán: Tavasz dal 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Bársony ibolyácska: l>d. Borsót főztem: lsm Cini, cini: Mo Zenehallgatás: Három szabó legények 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: tépés, ragasztás. Nagy terület befedése színes papírral. Az állatkert építés kelléke. 	<ul style="list-style-type: none"> Belegyorsuló futás. Célba hajtás gyakorlása. Gimnasztikai gyakorlatok kicsi léglabdákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Az apukák jönnek vendégségbe. A gyerekekkel közösen barkácsolás. Ágakból ketrecek, kerítések barkácsolása. Állatkertépítés játék. Állatesládok: hogy hívják a kicsinyeiket? Ki, hol lakik, mit eszik? 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok összehasonlítása tulajdonságaik szerint: állatok lakó helyük, táplálkozásuk szerint. Tájékozódás a térben: Kirándulás, versenyjáték az irányokkal.
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Magyar népmese: A csillagszemű juhász. 	<ul style="list-style-type: none"> Új Badacsonyi rózsafán: Mo Benn a bárány: l>d Bibici Panna: Mo Csiviritem: mrd Zenehallgatás: Saint Gaens: Az állatok farsangja. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Állat lakhelyek dobozokból. Kerítés ágakból. 	<ul style="list-style-type: none"> Fel és lemászások függőleges szereken. Futás tempó változtatással. Körkötél gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatok: Vadállatok. Kirándulás az állatkertbe. (Állatok Világnapja okt. 4.) 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Dallal: Kecse ment a kis kertbe Sikbábokkal, játékosággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Öbéli játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> A kecskegidák és a farkas c. mesével. Játékosággal, az eszközökkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Függőfógóval. Versenyjátékkal: Váltóverseny járással, közben labda feldobás és elkapás. 	<ul style="list-style-type: none"> Az apukák várása, fogadása. Maga a tevékenység. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal, a terepasztal készítésével.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Bábozás: Érzelmi életük fejlesztése. Megfelelő viselkedés formák fejlesztése. Mese megértés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Zörejhangok, hangszín felismerés fa, fém, üvegtárgyakon. Ritmus: Ritmuspótlás. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Szem-láb koordináció fejlesztése. Testséma fejlesztése. Zenehallgatással befogadásra szoktatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkotó képesség fejlesztése. Érzelmi fejlesztés. Fantázia fejlesztése. Önbizalom fejlesztése. Térbeli rendezőképesség fejlesztése. Térbeli viszonyok (jobb-bal, vízszintes- függőleges) felismertetésének fejlesztése. Finommozgás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. Verbális: A mozgás és a testséma tudatosítását, szóbeli megerősítését segítő szavak gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Figyelem fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Térérzékelés fejlesztés. Vizuális-auditív képesség fejlesztése. Érzelmi életük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Anyanyelvi nevelés fejlesztése. Megfigyelő képesség fejlesztése. Téri észlelés, tájékozódás, téri viszonyok felismerésének fejlesztése. Verbális fejlesztés: térbeli irányok megismertetése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés, értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Elbeszélés, gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Sikbábok: őzike, nyuszi, madár Papírból készült sikbábok: kecskemama, gidák, farkas, ház, fák, folyó, zöld kendő. Dramatizáláshoz szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Fa, fém, üveg tárgyak. Asztal. Terítő. Botok. Fejdiszek. Kazetta. Magnó. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalterítők. Dobozok. Hurkapálca. Rajzlap. Színes papír. Olló. Ragasztó. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari mászóókák. Börlabdák. Padok. Síp. Körkötél. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiránduláshoz szükséges eszközök. Kerítések. Állatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Kartonpapír. Ragasztó. Állatok. Fából készült kerítések.
Szervezés keret		<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összerakva, mindhárom korcsoportnak a földön kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Udvaron tornázunk. 	<ul style="list-style-type: none"> Az apukákkal játszunk. Az állatkertbe megyünk. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyszőnyegen. Asztalon.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> Kommunikációs játékok: A mese eljátszása, dramatizálása. 	<ul style="list-style-type: none"> Ritmikus mozgás zenére. 	<ul style="list-style-type: none"> Közös játék az apukákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Átfutás csoportosan feladattal. Fecskék (irányváltás). 	<ul style="list-style-type: none"> Minek a hangját hallhatod, honnan? Állatkertben hangfelismerés, állatok megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkochba az állatokról.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Az ember a legerősebb. Szólás: „<i>Ember a talpán.</i>” - Ügyes. „<i>Ember ember hátán.</i>” - Sok ember összezsúfolva. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás: „<i>Kecskére bízza a káposztát.</i>” - Arra bíz valamilyen dolgot, aki éppen meg akarja szerezni. „<i>Éhes, mint a farkas.</i>” - Nagyon éhes. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Kötélhúzó verseny, Fecskék. (irányváltás) 	<ul style="list-style-type: none"> 19.én, csütörtökön az apukák jönnek vendégségbe. Mit játszottak régen, mivel? Játékkészítés, barkácsolás. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

	Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak	
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Nyuszi, nyuszi, nyulacska. Ismétlő: Zelk Zoltán: A három nyúl. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Cini, cini: Mo Bársony ibolyácska: l>d Bújj, bújj zöld ág: l>d Nyuszi Gyuszi Zenehallgatás: Kelj fel juhász 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: festés. Nagy felület festés, tojásforma kivágása. Témajavaslat: Színes húsvéti tojások gyertyarajzzal, utána befestésük. 	<ul style="list-style-type: none"> Kislabda hajítás gyakorlása távolba. <ul style="list-style-type: none"> Közepes iramú futás. Gimnasztikai gyakorlatok zoknilabdákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatok: Madarak az óvodánk körül: veréb szarka, varjú, galamb. K hol lakik, mit eszik? <ul style="list-style-type: none"> Séta az óvoda körül. Tavaszi Kirándulás az óvoda környékére, az ott folyó építkezés megfigyeltetése. <ul style="list-style-type: none"> Villamos, áruházi. Tavaszi változások. 	
	4-5 éves			<ul style="list-style-type: none"> Ugróiskola egyszerűbb és nehezebb. <ul style="list-style-type: none"> Vízszintes célba dobás. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákokkal. 		<ul style="list-style-type: none"> Halmazok összehasonlítása tulajdonságuk szerint: Állatok lakóhelyük, táplálkozásuk szerint. Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban: labirintusrajzolás. Melyik úton ér haza a veréb a fészkébe? 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mondóka: Jó reggelt, jó reggelt ... 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Bársony ibolyácska: l>d Benn a bárány: l>d Ekete-pekete: Mo Zenehallgatás: Gazdag Erzs: Álomban c. megzenésített verse. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Nyuszi bábok. „Nyuszi Gyuszi” készítése tejfőlős dobozból. 			
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Árnyjátékkal. Himes tojással. Kölnisüveggel. 	<ul style="list-style-type: none"> Fejdiszkekkel. Játékossággal. Bábozással. 	<ul style="list-style-type: none"> Mondókával: „Ajtó mögött állok” <ul style="list-style-type: none"> Egy dallal: „Nyuszi Gyuszi fekszik” 	<ul style="list-style-type: none"> Labdafogyasztó játékkal. Váltóverseny futással, váltás babzsák átadással. 	<ul style="list-style-type: none"> Benedek Elek: Madárfiókák c. verse. Mi változott meg az erdőben, az óvoda környékén? 	<ul style="list-style-type: none"> Az evőeszközök. Az állatok szétválogatása meghatározott szempont szerint. 	
Képesség- fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Reprodukció készség fejlesztése. Térérzékelés fejlesztése. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Népi játékok, hagyományok ápolása. Hallás: Dallambújtatás bábbal. Ritmus: Egyenletes löktetéses ritmus összekapcsolása. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakítás, formaállandóság fejlesztése. Esztétikai, belelátóképesség fejlesztése. Helyes ülés, testtartás. Kéz és ujjak finommozgásának fejlesztése. Verbálisfejlesztés: cselekvések megnevezése. Vizuális ritmus fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi magatartás fejlesztése. Mozgás: Érzelmi motíváltatás erősítése (önértékelés, önbizalom), Mozgás: Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Testséma: Koncentráció meghatározott testrészekre. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése. <ul style="list-style-type: none"> Figyelem fejlesztése. Közösségi érzésfejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Verbális fejlesztés: térbeli helyzetek. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladattartás fejlesztése. Megfigyelőképesség, összehasonlító képesség fejlesztése. Számfogalom fejlesztése. Gondolkodási stratégia fejlesztése 	
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés, értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Himes tojás. Fejdiszkek. Kölnisüveg. Sikbábok. Árnyjátékhoz paraván. Vetítő. 	<ul style="list-style-type: none"> Dallambújtató báb. Fejdiszkek. Kazetta. Magnó. Nyuszi báb. Ritmushangszerek. 	<ul style="list-style-type: none"> Festőpótló, filctoll. Gyertya, ragasztó. Rajzlap. Színes fonal. Színes tempera. Tejfőlős dobozok. Törlőruhák, vessző. Piros kötöző szalag. 	<ul style="list-style-type: none"> Bőrabdák. Karikák. Karszalagok. Zokni labdák. Babzsákok. Sip. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiránduláshoz szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Állatok. Kerítések. Színes ceruzák. Feladatlapok labirintussal. 	

<p>Szervezés, keret</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mesesarokban a nagypládén. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. Jó idő esetén, az udvaron tartjuk a foglalkozást. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetolva kezdeményezem. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Erdőbe megyünk. Helyszín foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok. Játék közben az építészőnyegen.
<p>Játékok</p>	<ul style="list-style-type: none"> Köszmondások: „Hallgat, mint a tojáson ülő tyúk.” - Olyan, mint a hímestojás.” 	<ul style="list-style-type: none"> Tojáskereső játék az udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> Ajándék készítés a szülőknek. Vesszőből tojásfűzés, piros szalaggal átkötése, közepében tojásgyertya lóg. 	<ul style="list-style-type: none"> Adogatás terpez alatt. Fuss a házba! 	<ul style="list-style-type: none"> Föld-víz-levegő játék. Amelyik fogalom elhangzik, ott élő állatot kell mondani. 	<ul style="list-style-type: none"> Labirintus játék. Építünk a szőnyegen színes rudakból egy labirintust!
<p>Egyéb</p>	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Külföldi népmese: A sün és a nyúl. Szólás: „Fut, mint a nyúl.” - Gyorsan fut. „Felhúzza a nyúl cipőt.” - Futni kezd. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás: „Gyáva minta nyúl.” - Nagyon fél. „Hallgat, mint a nyúl a fűben.” - Lapít, hallgat. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Futballozás, ugróiskola, célbadobás. 		

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektán c	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éve	<ul style="list-style-type: none"> Új: Magyar népmese: A kismányó. 	<ul style="list-style-type: none"> Bársony ibolyácska: l>d Bibici Panna: Mo Ismétlő: A Györi: smd Zenehallgatás: Bárdos: Kis kacska fürdik. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Agyagozás: Gyurkálás, nyomatok, karcolás az agyagba. Témajavaslat: tojás készítés agyagból. Diszítéskarcolással, terményekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás, mászás sávokban. Egyensúlyozás rézsutos szereken. Gimnasztikai gyakorlatok zenére. Mélyugrás asztalról. 	<ul style="list-style-type: none"> Jelezzük a változásokat meteorológiai naptárunkon. Levehetjük-e a sapkát, sálát? Tavaszi érkezése, időjárás, öltözködés. Tavaszi: Játék természetes tavaszi környezetben. Óvodánk növényei: aranyvessző; magyal. lila akác, boglárcegye. 	<ul style="list-style-type: none"> Halmazok képzése: zöltség, gyümölcs, szín, forma, felhasználás, termés helye, íze szerint. Mennyiségek: vékonyabb, vastagabb ruhák szétválogatása.
	4-5 éve	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Zelk Zoltán: A három nyúl. Ismétlő: Mondóka: „Jó reggelt, jó reggelt” 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Bűjj, bűjj zöld ág: l>d Benn a bárány: ld Fű, fű, fű: Mo Zenehallgatás: Hol jártál báránykám? 	<ul style="list-style-type: none"> Kifújtojás diszítéskarcolással. 	<ul style="list-style-type: none"> Guruló átfordulás előre guggoló támaszból. BodyRoll hengergyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Milyen részét fogyasztjuk a zöltségeknek? A hagyma szárát, a sárgarépa gyökerét, a saláta levelét, a borsó magját, stb. Tavaszi: Látogatás a piacra, vásárlás. 	
	5-7 éves						
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Dallal: Parton ül a kismányó. Képekkel. Bábokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Hangszín játékkal. Játékosággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközökkel. Végh György: Kleofás, a didergő kis tojás c. versével. 	<ul style="list-style-type: none"> Nyulak a bokorból ki játékkal.(Nagyok, középsősök alkotják hárman összeállva a bokrokat, a kicsik nyulak. Fenti felkiáltásra a nyulaknak más bokrot kell keresni. Egy nyuszinak sosem jut bokor.) Ritmikus zenével. 	<ul style="list-style-type: none"> Didaktikus játékkal. Piacra megyünk vásárolni. 	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Vásárlással, mérésével.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Emlékezet fejlesztés. Bábozás: Érzelméletük fejlesztése. Belső képi világuk fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Zöreij hangok felismerése csukott szemmel, a hangforrás megkeresése, Népi játékok, hagyományok ápolása. Ritmus: Egyenletes löktetésés ritmus összekapcsolása. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Fantázia fejlesztése. Formaérzék fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése. Önbizalom fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás: Fizikai állóképesség fejlesztése. Percepció: Tárgyak viszonya saját testrészek közvetítésével. Testséma: Testrészek megismerése. Verbális: Irányok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyérzék fejlesztése. Figyelem fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Szándékos figyelem fejlesztése. Térérzékelés fejlesztése. Verbális fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> A semmi fogalmának felismerése, gyakorlása. Gondolkodási stratégia fejlesztése. Számfogalom fejlesztése. Számolási készség fejlesztése. Szókincs bővítés.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Paraván. 	<ul style="list-style-type: none"> Porcelán, cserép, üvegtárgyak. Fejdiszek. Kendő. Bábokkal: bárány, asszony. 	<ul style="list-style-type: none"> Festőpótló. Vizes tál, víz. Agyag, ragasztó. Formázó készlet. Íróka, gyöngyök. Kifújtojás. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztal, padok. Body Roll. Bordásfal, szőnyeg. Karszalagok, ceruzák. Magnó, kazetta. Rézsütőpad. 	<ul style="list-style-type: none"> Felvehető ruhák. Kosarak. Pénc. 	<ul style="list-style-type: none"> Kosarak ruhák. Feladatlapok. Színes ceruzák. Mérleg. Zöltségek, gyümölcsök.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Bábszínházat rendezünk be. Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetolva kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak, két csapatban tornázunk. Mindhárom korcsoportnak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. Óvoda környékén, 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok., nagyoknak kötelező.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> Mesemondó verseny képről. 	<ul style="list-style-type: none"> Ki ismeri fel előbb? 	<ul style="list-style-type: none"> Ujjtorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Fogyasztós fogó. Házatlan mókus. 	<ul style="list-style-type: none"> Ki öltözik fel előbb? 	<ul style="list-style-type: none"> Függőfogó: (Az udvaron egy gyermek a fogó, tízig számol, addigra mindenkinek fel kell másznia valahová. Akit a földön fog meg, az a fogó.)
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Fésűs Éva: A fogfájós nyúl. Szólás: „Zöld ágra vergődik.” – Sikertől valakivel megegyezni. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben található. 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás: „Ravasz, mint a tavasz.” – A megbízhatatlan emberre mondják. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Gyertek haza ludaim! 	<ul style="list-style-type: none"> Találós kérdés: „Fenn lakom az égen, melegít a fényem, sugárból van a bajszom: este van, ha alszom.” - (Nap) 	<ul style="list-style-type: none"> Szólás: „Fogához veri a garast.” – Nagyon takarékos, zsugori.

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektán c	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a s	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Mészöly Miklós: Kerekecske dombocska c. mese. Új: Weöres Sándor: Béka a fá tövében c. verse. Vershallgatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Áspis, kerekes: Mo Bújj, bújj zöld ág: 1>d Én kis kertem: sm Zenehallgatás: Bach: Parasztkantáta (Üdv rád). 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Barkácsolás. Ismerkedés a különböző színű fonalakkal. Témajavaslat: Fonal képek. 	<ul style="list-style-type: none"> Mászás talajon, sánta róka, nyuszi ugrálás, pók, rák mászással, ölben tárggyal. Békaugrás. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi: Hűsvét az óvodában. Ajándékozás, locsolás. A csoportszoba díszei a hajatott gyümölcsfa ágak, vadgesztenye rügyek, aranyvessző, barka ág. 	<ul style="list-style-type: none"> Puzzle játék készítése hűsvéti képeslapokból. Tájékozódás térben, hová dugtam el, a hűsvéti tojást? Tevékenységek tükörrel. Tojás szimmetrikus díszítése. A másik oldal megalkotása.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új Magyar népmese: Rózsa és Ibolya 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszer egy erdőben: Mo Ennek a kislánynak: smrd Eresz alól: smrd Zenehallgatás: Jánoshídi vásártéren. 	<ul style="list-style-type: none"> Barkácsolás: Textilkép. 	<ul style="list-style-type: none"> Helyből távolugrás. Gimnasztikai gyakorlatok kendővel. 	<ul style="list-style-type: none"> Emberek, munkák: villamosvezető, az autóbuszvezető munkája. Utazás járműveken. Az udvarias viselkedés szabályai. 	
	5-7 éves						
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Testkontaktus fejlesztő játékkal: tenyérjátékkal. Békát hajtogatunk papírból. Mese, mese, mátká c. mondókával. 	<ul style="list-style-type: none"> Fejdiszkekkel. Játékossággal. Ki játszik ilyet? című játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiss Dénes: Tulipán c. verse (Tavaszi van gyönyörű 50.o.) Móra Ferenc: Fecske hívogató (Tavaszi van 29.o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Árokugró játékkal. Átváltozó játékokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Az ajándék megkeresésével. Utazás a villamoson. 	<ul style="list-style-type: none"> Végh György: Kleofás, a didergő kis tojás.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Érzelméletük fejlesztése. Meghatározott testrészekre koncentráció. Testrészek ismerete. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. Vers: Ritmusérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Magas-mély hang megkülönböztetése énekhangról. Ritmus: tempótartás. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkotóképesség fejlesztése. Belelétési képesség fejlesztése. Esztétikai érzékenység fejlesztése. Kép: Képnyelvi kifejező képesség fejlesztése. Képi plasztikai kifejező képesség fejlesztése. Színharmóniák iránti igény fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Erő, ügyesség fejlesztése. Érzelmis motiváltság fejlesztése. Mozgás: Nagymozgó sok fejlesztése. Percepció: Keresztcsatornák fejlesztése: vizuális mozgásos. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. Verbális: Téri irányok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Helyi néphagyományok, szokások megismerése, elsajátítása. Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Szociabilitás (másokkal való kapcsolat igényének) fejlesztése. Vizuális-auditív képesség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladatartás fejlesztése. Hosszúságérzék fejlesztése. Sorbarendezés, sorakoztatásra való képesség fejlesztése. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése. Színérzék fejlesztése. Vizuális memória fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Előkészítés. Értékelés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Bemutattatás. Ellenőrzés, értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> A gyermek keze. Béka báb. Színes papír. 	<ul style="list-style-type: none"> Zöld ág. Fejdiszkek. Furulya. 	<ul style="list-style-type: none"> Aszalterítők. Ragasztó. Rajzlap. Színes fonal. 	<ul style="list-style-type: none"> Kréta. Babzsákok. Karszalagok. Kendők. 	<ul style="list-style-type: none"> A hűsvéti ajándékok. Kölnis üveg. Piros tojás. Utazáshoz jegyek. 	<ul style="list-style-type: none"> Színes ceruza. Tojás forma papírból Vonat sorozat.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindenkinek kötelező. Nagycsoportosoknak a Sűni nagycsoporttal. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. Erdőbe megyünk. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok. Nagyoknak kötelező.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Ki mit tud játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ki van a takaró alatt? 	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgásutánzások. 	<ul style="list-style-type: none"> • Körhinta. • Találd meg a helyed a körben! 	<ul style="list-style-type: none"> • Testkontaktust fejlesztő játék: szemüveges nyuszi (hüvelyk és mutatóujjból szemüvegen átnéz a nyuszi ide oda. Mit lát?) 	<ul style="list-style-type: none"> • Az elkészült tojások főlbevágása, memória játék a főlbevágott tojásokkal, a másik fél keresése.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: • Rémus bácsi meséi. • Szólás: „<i>Ismeri, mint a tenyerét.</i>” - Nagyon jól ismer valamit. • „<i>A tenyerén hordoz valakit</i>” – Nagyon megbecsül valakit. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 			<ul style="list-style-type: none"> • Tojásfestés: természetes tojásfestő anyagok: vöröshagymalé, céklalé, tea, stb. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtett világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Magyar népmese; A kisnyúl. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Egy, kettő, három, Mo Csigabiga: sm Jöjj ki: Mrd Zenehallgatás: Tereferere Tercsi 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Mintázó: lisztgyurmából. Gyurkálás, formaalakítás formázás gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás talajon ülésben, ölben eszközzel. Egyensúlyozó járás padon, fejen babzsákkal. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi Kirándulás az erdőbe: az állatok viselkedése, madarak, bogarak megfigyelése. Tobozokat és érdekes fakérgyet gyűjtünk. 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: az erdő törpei és óriásai. Magasságok összehasonlítása, sorbarendezések. Melyik fa a legvastagabb, hányan tudjuk átölelni?
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Külföldi népmese Nagytakarítás a Napnál. Magyar népmese: 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Eresz alól: smrd Fü, tű, fi: Mo Komatát hoztam: smrd Zenehallgatás: Fényes napsugár 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: A kisnyúl c. mese alakjainak elkészítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozójárási járás padon, vagy járdaszegélyen, az óvoda udvarán. Kézállás mászóka mellett. Gimnasztikai gyakorlatok szalaggal. 	<ul style="list-style-type: none"> Emlékek munkája: KÖZÉRT eladó munkája. Az óvoda közelében felépült Plusz áruház megtekintése belülről, vásárlás. Az eladó és a vevő teendői. Udvariasság! Gazdálkodjunk okosan! 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Tündér Ilona és Árgyélus. 					
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Dallal: Nyuszi Gyuszi Játékos bábozással, árnyjátékkal. Mese, mese, mátká c. mondókával. 	<ul style="list-style-type: none"> Fejdiszkekkel. Napocskával. Játékos mozgással, hangszerekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Mondókával: Egyszer csak Marika mit gondolt magába 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgásos szabályjátékkal: babzsák fogyasztó. Játékkal: szalagfogó. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiss Dénes: Falevelek c. történetével. A KÖZÉRT-be megyünk vásárolni. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiránduláson: ki találja meg a legmagasabb, legvastagabb fát. Játékosággal.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszédmotoros tevékenységek fejlesztése. Bábozás: Emocionalitás fejlesztése. Érzelmi biztonságok fejlesztése. Mese: Beszédkészség fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás: Hangképzés: ismert dalok lálálával. Népi játékok, hagyományok ápolása. Ritmus: Mondóka ritmusa. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakzatok, színek arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Alkotóképesség fejlesztése. Önkifejezés fejlesztése. Reprodukáló képesség fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése. Verbális fejlesztés: térbeli formák megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi magatartás fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Mozgás: Egyensúlyérzék fejlesztése Percepció: Alapvető térirányok és viszonyok felismeretése, fejlesztése Testséma: Oldaliság megismertetése. Verbális: Irányok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Ízérzék fejlesztés. Nagymozgások fejlesztése. Térérzékelés fejlesztés. Verbális fejlesztés: színek, áruk megnevezése. Megfigyelőképesség, emlékezet fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakítás és formaállandóság fejlesztése. Alkotókedv, fantázia fejlesztése. Függleges és vízszintes irányok megismerésének fejlesztése. Képzelet fejlesztése. Vizuális időrendiség fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Értékelés. Gyakorlás. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés, értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Sikbábok. Paraván. Vetítógép. 	<ul style="list-style-type: none"> Csörgődob. Dob, triangulum. Fátyol. Fejdiszkek: csigabiga Feeske báb. 	<ul style="list-style-type: none"> Festőpótló. Lisztgyurma. Formázó készlet. Rajzlap, jelek. Színes ceruza. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Bordásfal. Karikák, padok. Karszalagok. Szalag, számoly. 	<ul style="list-style-type: none"> Kosár. Pénztárca. Kirándulás hoz szükséges eszközök. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiránduláshoz szükséges eszközök. Vásárláshoz szükséges eszközök.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom csoportnak kezdeményezve. Jó idő esetén az udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Erdőbe megyünk. Helyszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt

Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Közmondások. „A napra lehet nézni, de rá nem.” • „Olyan ártatlan, mint a nap.” • „Számolja a napokat.” 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismert dalok dúdolása. • Ki ismeri fel előbb? 	<ul style="list-style-type: none"> • Képzeld el! játék: a mese szereplőinek képzeletbeli megalkotója. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cica és egerek. • Adogatás terpeszalatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Indián futás játék. (3-6 gyerekek kimegy a csoportból, sorrendet állítanak fel maguk között, befutnak, tesznek egy kört és kifutnak. Összekeveredve jönnek be, a többi gyerekeknek kell a helyes sorrendet visszaállítani. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vásárlás játék: mérés, számlálás, relációk. • Több, kevesebb, egy, semmi.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Móra Ferenc: Húsvéti tojások. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Röplabdázás, nyulak a bokorban. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „Résen van.” - Nagyon figyel mindenre. • „Nem hajt a tatár.” - Nem kell sietni. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Zelk Zoltán: Tavaszidal Új: Gazdag Erzsé: A legszebb május c. Vers. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Csiviritem: mrd Gyerekek: Mo Jöjj ki: mrd Zenehallgatás: J. of Fornsete: Kúnn a fákon 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Vágás. Olló helyes használata. A hulladék papír eltakarítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyorsfutás állórajtból 25 méteren. Páros gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi: A Föld napja. Április 22.én. Beszélgetés a jeles dátumról, óvoda szépítése, fa, virág ültetés. Sziklakertünk, virágoskertünk rendezgetése, szépítése. Virágzik a téltemető, az illatos lonc bokor, a feketeahunyor, a hóvirág; a tőzike 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: Hosszság, mélység. Halmazalkotás, összemérés. Veteményezésnél párhuzamos sorok, sortávolság, ültetési távolság tartása mérőszközszel. Mélység érzékeltetése.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Magyar népmese: A só. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Badaacsonyi rózsafán: Mo Báronyi ibolyácska: l>d Erzsébet asszony: lsm>d Zenehallgatás: Hess, légy ne szállj rám. 	<ul style="list-style-type: none"> Téma javaslat: Vágás: Tavasz virágok. Hullámpapír keretbe foglaljuk. 	<ul style="list-style-type: none"> Kislabda hajtás távolba. Közepes iramú futás. Gimnasztikai gyakorlatok bőrlabdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi: Kerti munkák, veteményezés, számszámok helyes használata. Ültetünk dugghagymát, krumplit, borsót, virágmagokat. Beszélgetés a főhasátorról, melegházzól. 	<ul style="list-style-type: none"> A kör, a kerek, a kerekesség fogalmának megismertetése: A kerek erdő c. mesével. (megtalálható az Óvodai Élet 1997-es számában.)
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Magyar népmese: A só. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Badaacsonyi rózsafán: Mo Báronyi ibolyácska: l>d Erzsébet asszony: lsm>d Zenehallgatás: Hess, légy ne szállj rám. 	<ul style="list-style-type: none"> Téma javaslat: Vágás: Tavasz virágok. Hullámpapír keretbe foglaljuk. 	<ul style="list-style-type: none"> Kislabda hajtás távolba. Közepes iramú futás. Gimnasztikai gyakorlatok bőrlabdával. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi: Kerti munkák, veteményezés, számszámok helyes használata. Ültetünk dugghagymát, krumplit, borsót, virágmagokat. Beszélgetés a főhasátorról, melegházzól. 	<ul style="list-style-type: none"> A kör, a kerek, a kerekesség fogalmának megismertetése: A kerek erdő c. mesével. (megtalálható az Óvodai Élet 1997-es számában.)
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Anyák napjára készülünk, ajándék készítés közben. Dallal: Borsót főztem Képek a meséről. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközzel. Fejdzsékkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Diszítjük fel az öltözöt a tavasz képekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Keresd meg a párodát játék.(Páros futkározás, jelre egyedül fut, jelre párjához fut.) Ki lesz az első játékkal. (2-es kör, belső kör, belső terpesze alatt átbújik, körbefut, visszabújik. 	<ul style="list-style-type: none"> Szépítsük a szikla kertünket! Virág ültetés a veteményes kertbe. 	<ul style="list-style-type: none"> Mi változott meg a kertben?
Képesség fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Mese: Érzelem fejlesztése. Mese: Igazságérzet fejlesztése. Mese: Szép magyar beszédre nevelés. Vers: auditív zárttság fejlesztése. Vers: Rítmusérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyérzék fejlesztése. Hallás: Zörejhangok, hangszín felismerés xilofonon, furulyán. Ritmus: tempórtás. Zenei izlés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Helyes ülés, testtartás. Színharmonikák iránti igény fejlesztése. Vizuális ritmus fejlesztése. Finommotorika fejlesztése. Önkifejezés fejlesztése. Önbizalom fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztése. Kudarccal elviselésére nevelés. Percepció: Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Testséma: Testrészek megismerése. Verbális: Irányok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyérzék fejlesztése. Nagymozgások-fejlesztése. Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Tapintásos érzékelés fejlesztése. Verbális fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladattartás fejlesztése. Gondolkodási stratégia fejlesztése. Gyors reagáló képesség fejlesztése. Logikai készség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés, értékelés. Gyakorlás. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés, értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Képek. Pléd. 	<ul style="list-style-type: none"> Csigabáb. Fátyol, kalap. Fejdzsék, kendő. Ritmushangszerek. Vőfélybot. 	<ul style="list-style-type: none"> Ragasztó. Rajzlap, olló. Színes papír. Hullámpapír. 	<ul style="list-style-type: none"> Borlabdák Karszalagok. Nagy léglabdák. Sip. 	<ul style="list-style-type: none"> Magvak. Szorszámok. Víz. Kendő. 	<ul style="list-style-type: none"> Magvak. Szorszámok. Víz.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. Mesésarokban a nagy pléden. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetolva kezdeményezem. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoporttal kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyoknak kötelező
Játék		<ul style="list-style-type: none"> Testkontaktust fejlesztő játékok: Mássalhangzó leolvadó játék, ajakállásról. 	<ul style="list-style-type: none"> Visszhangjáték. Közmondások: „Csak forgatja a kanálit, mint juhász a botját.” 	<ul style="list-style-type: none"> Ujttorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Találd meg a párodát a körben! (Kettős köralkotás, külsők egy kört futnak, ki ér vissza a párjához?) 	<ul style="list-style-type: none"> Formafelismerés: Szerszámok kitalálása tapintással. 	<ul style="list-style-type: none"> Játék: Dolgozatos legények!

				<ul style="list-style-type: none"> • Én vagyok a fogó! 		
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Fésűs Éva: Mókus Péter kiskertje. • Zelk Zoltán: A négy vándor. • Szólás: „<i>Nehéz, mint a só</i>.” - Nagyon nehéz. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „<i>Sóbálványá válik</i>.” – A meglepetéstől mozdulatlaná dermed. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Kakas viadal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „<i>A rest kétszer fárad</i>.” - Ha lustálkodásból nem végzünk el valamit, utána duplán fáradozhatunk. • „<i>Nem repül a sült galamb az ember szájába</i>.” – Mindenért meg kell dolgoznunk. 	

TANULÁS TERVEZÉSE

	Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak	
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Weöres Sándor: Szunnyadj kisbaba. (Tavas van gyönyörű c. kötetből 109. old.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Jöjj ki: mrd Kis kertemben: Mo Süss fél nap: Isfmr 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Hajtogatás. Papír felezése, negyedelése. Nagyból kisebb készítése. Szalvéta hajtogatás étkezéshez. 	<ul style="list-style-type: none"> Csúszás, mászás, eszközcsúsztatás. Hossztagely körüli gurulás. Gimnasztikai gyakorlatok zoknilabdával. Speciális lábgyakorlat: lábujjak szétfeszítése, zárása. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavas: Szobanövényeink átültetése. Hajtatás, csíráztatás: a csírázás és növekedés külső feltételei. 	<ul style="list-style-type: none"> Mennyiségek összemérése: úrtartalom. Cserepek mérete, szükséges földmennyiség megbecslése
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Szép Ernő: Anyám. (Tavas van gyönyörű c. kötetből) Vershallgatás. 	<ul style="list-style-type: none"> Zenehallgatás: Az árgyélus kismadár. 		<ul style="list-style-type: none"> A mi világunk: A Föld mint égitest. Földgömb, könyvnezegetés, kísérlet. (Csaba Györgyné: Csillagászat az óvodában) 	<ul style="list-style-type: none"> Barangolás geometria országban: A gömb. Játék a szappan buborékokkal 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Petrolay Margit: A legszebb vasárnap. (Tavas van. 193.o.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Fű, fű. fűMO Bárony ibolyácska: 1>d Benn a bárány: 1>d Zenehallgatás: Zöld erdőbe (lakik). 	<ul style="list-style-type: none"> Témajavaslat: Hajtogatás: Ajándék készítés anyák napjára. Képkészítés, hajtogatással. Keretdíszítés, benne a gyermek fényképe. 	<ul style="list-style-type: none"> Zsugorkanyarlati átugrás előkészítő gyakorlat a padon hosszabbar tovalaladással. Ugrás felfelé padról, számolýról. Gimnasztikai gyakorlatok zenére. 		
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Egy csoportársunknak kistestvére született. Hogy elaltathassa a kisbát, tanuljunk egy altatót. Közeleg anyák napja. Köszöntsük az édesanyákat! 	<ul style="list-style-type: none"> Dramatikus játékkal: a napocska megelevenítése. Játékossággal, furulyával, visszhangjátékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Készítsünk ajándékot anyák napjára! 	<ul style="list-style-type: none"> Kutyafogóval.(Fogócska négykézláb.) Játékos utánzással. Ritmikus zenével. 	<ul style="list-style-type: none"> Kis poharakba, vízbe magokat csíráztatunk. Papírrepülő készíttéssel, földgömbbel. Petőfi Sándor: Mi kék az ég c. verse. 	<ul style="list-style-type: none"> A szappanbuborék fújó játékkal. 	
Képesség fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Emlékezet fejlesztés. Artikulációs tisztaság fejlesztése. Hangsúlyérzék fejlesztése. Verbalitás fejlesztése. Érzelmi életük fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Szem-kéz koordináció fejlesztése. Népi játékok, hagyományok ápolása. Hallás: Auditív memória fejlesztése, dallamrész felismertetése szöveg nélkül. Ritmus: Ritmusmotívumok tapsolása, visszhangjáték. 	<ul style="list-style-type: none"> Alaklátás, formaállandóság fejlesztése. Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Ábrázolóképeség fejlesztése. Vizuális memória fejlesztése. Érzelmi életük fejlesztése. Diszitó érzé fejlesztése. Színérzék fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> Aktivitás fejlesztése. Mozgás: Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése. Percepció: Vizuális időrendiség és ritmus felismerése. Testséma: Koncentráció meghatározott testrészekre. Verbális: A mozgás és a testséma tudatosítását, szóbeli megerősítését segítő szavak gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Koncentráció figyelem fejlesztése. Szókinés bővítése. Verbálisfejlesztés: cselekvések megnevezése. Verbális fejlesztés: idő. Vizuális-auditív képesség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Anyanyelvi nevelés fejlesztése. Háromdimenziós látásmód fejlesztése. Színérzék fejlesztése Verbális fejlesztés: térbeli viszonyok, helyzet megnevezése. Térbeli viszonyok, helyzet megnevezése. 	
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés, értékelés. Előkészítés. Gyakorlás, utánzás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutattatás. Ellenőrzés. Értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás, kísérlet. Magyarázat. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Bölcso. Baba. Magnó. Kazetta. 	<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Fejdíszek. Ritmushangszerek. 	<ul style="list-style-type: none"> Grafitercuza. Színes ceruza. Zsírkréta. Színes papír, olló. Filctoll. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok, padok. Zoknilabdák. Karszalagok. Magnó, kazetta. Szőnyeg, számolý. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyertya, cserepek. Papírlap, gyertya. Pohár, tál. Földgömb. Víz. Virágföld. 	<ul style="list-style-type: none"> Szappanbuborék fújó. Átültetnivaló cserepek. 	
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetolva. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korcsoportnak kötelező. Tornateremben. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Középsősöknek kezdeményezve, kicsiknek eszközt biztosítok. Nagyoknak kötelező. 	

Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Testkontaktust fejlesztő játék: mássalhangzó érzékelő játék, légáram, zöngé érzékelésével. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fúvógyakorlatok, ajakgyakorlatok. <ul style="list-style-type: none"> • „Zongorázás.” 	<ul style="list-style-type: none"> • Szincápa: szőnyeg a tenger, egy gyermek a cápa „Jöjjenek a pirosak!” felkiáltásra minden piros ruhás gyerek átsétálhat a tengeren, akin más színű ruha van, azt a cápa elkaphatja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Csapatkidobó. • Fogasztós fogó. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ki tud a földről közmondást? <ul style="list-style-type: none"> • „A föld hátán is megél.” • „A föld alól is kikaparja.” „Majd a föld alá süllyed.” „Földbe gyökerezik a lába.” • „Mintha a föld nyelte volna el.” „Ki se látszik a földből.” 	<ul style="list-style-type: none"> • Hol a párja? játék. <ul style="list-style-type: none"> • Terítő alatt tárgyakat helyezünk el, párjukkal együtt. Tapintás alapján kell a párokat megkeresni.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: • Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék. • Szólás: „Ég a keze alatt a munka.” - Nagyon gyorsan, fűgén dolgozik. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. • Szólás: „Elhízzák a nótáját.” - Kikap, megverik 	<ul style="list-style-type: none"> • Anyánapi dekorációhoz saját készítésű önarckép a gyerekekről, színes kartonra felragasztva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: • Békás tó. • Célbagurítás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Készülődünk anyánapijára. Az anya helye a családban. A virág, az ölelés, a köszöntés szeretetünk jelei. <ul style="list-style-type: none"> • Titoktartás, meglepetés. 	<ul style="list-style-type: none"> •

TANULÁS TERVEZÉSE

		Verselés, mesélés	Ének,zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka	Mozgás	Külső teremtet világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak
T é m a	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: WeöresSándor: Szunnyadj kisbaba. Ismétlés: Magyar népmese: A három pillangó. 	<ul style="list-style-type: none"> Új: Egy utcába volt egy bolt Mo Csiviritem,csavaritomm rd. Játsszunksmrd. Zenehallgatás:Ha felmegyek a budai 	<ul style="list-style-type: none"> Technika:Festés, technikájának gyakorlása. Ecsetfogás, törölrüha használat. Téma javaslat: Festés: Virágokat szedtünk az óvoda környékén. 	<ul style="list-style-type: none"> Átbújás szer alatt. Babzsákhajtás vízszintes célba. Gimnasztikai gyakorlatok babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi virágok, színek. Séta az óvoda környékén. 	<ul style="list-style-type: none"> Számlálás: kis számok összkép alapján: virág szirmok száma, levelek elhelyezkedése hosszabb, rövidebb. Szimmetria, formafelismerés:virágok formái, mihez hasonlítanak, hány szirmuk van? Ismerkedés az időmérés eszközeivel, relációival, naptárlapozgatás, napirendkészítés: év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Katajev: Hétszínvirág. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Réce-rucaMo Sárga cukor. Mo Lányok ülneksfmr. Most viszikmrd. Zenehallgatás: A nap leszáll.((Óvónök kánonja) 	<ul style="list-style-type: none"> Festés: Az anyukámat köszöntöttem. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyorsfutás 25 méteren. Zsugorkanyarlati átugrás. Gimnasztikai gyakorlatok padon. 	<ul style="list-style-type: none"> A Nap, mint égitest – a Nap fénye, melege, az időmérés.Időmérés régen: napóra, homokóra. vízóra. tűzóra. Ma: kvarcórák, atom órák. Petőfi Sándor: A nap c. verse.(Csaba Györgyné: Csillagászat az óvodában) 	
	5-7 éves						
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Babákkal. Pillangósvirág babókkal. Hétszínű nagyméretű virág al. 	<ul style="list-style-type: none"> Játsszunk lányokcímű dallal. Lakodalmas játékkal, a Sárga cukor c. mondókaival a lassú- gyors érzékeltetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Utalás a virágszedő sétára, KissMária: Ibolyák c. versével. Egy dallal: Anyák napja felvirradt 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsák fogyasztó játékkal. Terpeszfogójátékkal. (Akit a fogó megfog terpeszbe áll, barátja, ha átbújik a terpez alatt, kiválthatja.) 	<ul style="list-style-type: none"> Virágokat gyűjtünk az óvoda környékén. Képek a napszakokról, Simai M. -Gaál É. „Az órákörbejár” c. meséje. 	<ul style="list-style-type: none"> Szurdy András és Miklós: Időforgató c. könyvével.
Képesség- fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő viselkedés formák fejlesztése. Érzelmi életük fejlesztése. Mese: Beszédkezd fejlesztése. Vers: Artikulációs tisztaság fejlesztése. Vers:Ritmuserzők fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Testséma fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Hallás: Dallamfelismerés hangszerről Ritmus: Zenekar alakítása ritmushangszerekkel. A dal tempója: gyors, lassú érzékeltetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakítás, formaállamodóság fejlesztése. Alakzatok, színek, arányok, méretek észlelésének fejlesztése. Észlelőképesség fejlesztése. Igényességük fejlesztése. Komponálási képesség fejlesztése. Színérzők fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás:Szem-kéz koordináció fejlesztése. Percepció: Szemmozgás tudatos kontrolljának fejlesztése. Testséma: Atest elülső-hátó részeinek megismerése. Verbális: A mozgás és a testséma tudatosítását, szóbeli megerősítését segítő szavak gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Kifejezőkészség fejlesztése. Önálló helyzetmegoldásokra való képesség fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Verbális fejlesztés: idő A természethez fűződő pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Vizuális időrendiség fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyvtműködési képesség fejlesztése. Logikai készség fejlesztése. Számfogalom fejlesztése. Számolási készség fejlesztése. Formafelismerő képesség fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Elbeszélés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Ellenőrzés. Előkészítés. Gyakorlás. Megfigyelés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Ellenőrzés. Értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutató. Beszélgetés. Ellenőrzés. Kísérlet. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Babák. Pléd. Pillangó és tulipán babókkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Dallambújtató báb. Fátyol, kendő; kalap. Fejdzsek. Vőfélybot. Furulya, dуда. 	<ul style="list-style-type: none"> Ecsetek, rajzlap. Festőpótló. Színes tempera. Törölrühák. Vizes tál, víz. 	<ul style="list-style-type: none"> Bőrlabdák. Karikák. Karszalagok, sip. Babzsákok. Padok. 	<ul style="list-style-type: none"> Képsorozatok. Óra. Homokóra. Karóra. Falióra. 	<ul style="list-style-type: none"> Virágok. Könyv.
Szervezés, keret		<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> A második foglalkozás a nagyoknak kötelező, kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. 	<ul style="list-style-type: none"> Asztalokat összetolva kezdeményezem. Mindhárom korcsoportnak kezdeményez-ve. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak., két csapatban tornázunk. Mindenkinek kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Kicsiknek, középsősöknek kezdeményezve. Nagyoknak kötelező. 	<ul style="list-style-type: none"> Mikrocsoportos foglalkozás. Nagyoknak kötelező.

Játék	<ul style="list-style-type: none"> Mese kitaláló. Melyik meséről készülhettek a képek? (Több mese képei összekeverve, rakják sorba cselekmény szerint.) 	<ul style="list-style-type: none"> Ki ismeri fel előbb? Dalok fúruján. 	<ul style="list-style-type: none"> Ujjtorna, csukló torna. 	<ul style="list-style-type: none"> Verseny játék: célba dobás. Átfutás csoportosan feladattal. 	<ul style="list-style-type: none"> Szólások: "Meg vannak számlálva a napjai." „Lopja a napot.” „Számolja a napokat.” „Csak a napot nézi.” „Aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet.” A virágok kedvelése jószágos lelkületre vall. 	<ul style="list-style-type: none"> Puzzle játék készítése egy óra számlapjából.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: Magyar népmese: Az aranyszőrű bárány. Szólás: „Hallgat, mint a tojáson ülő tyúk.” Mélyen hallgat valamiről. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Versenyfutás. Labdajáték: „egyedobtam” 		

TANULÁS TERVEZÉSE

	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás	Külső teremtettség, világ tevékeny megismerése	Matematika tartalmak	
Téma	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Réce, rucaMO. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Én kis kert: sm Ki játszik: sm Töröm, töröm: smrd Zenehallgatás: Á-bé-cé-dé. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Ragasztás technikája. Képalakítás tépéssel. Témajavaslat: Képalakítás ragasztással. Tulipán-emberke készítése évvázra a nagymamáknak. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyorsfutás állórajtból. Gimnasztikai gyakorlatok zenére. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi megfigyelések és madárhangok hallgatása a parkban. Megjötték-e már a gólyák, fecskek, vadludak?. Fészeképítés ágakból, levelekből, sárból. Bogarak, csigák megfigyelése. Bodza szörpöt készítünk 	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás térben és időben: fecskek; gólyák érkezése. Halmazok összemérése becsléssel, párosítással, másolással. Lépések összemérése: gyerek-felnőtt. Sorba rendezett elemek helye a sorban: sorszámok. A gyerekek sorbarendezése.
	4-5 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Anyanyelvi játékok, mondókák: Testkontaktust fejlesztő játékok. Szólané: körte, teve, vetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Badacsonyi rózsafán: Mo Erzsébet asszony: lsm>d Járjunk táncot: lsmrd Zenehallgatás: Három éjjel 	<ul style="list-style-type: none"> Az évváz díszletének elkészítése. Bábkészítés a kerületi pályázati kiírásra, „Kedvenc mesém bábjai.” Papírból kúp bábokat készítünk. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás gyakorlása nekifutásból. Páros gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Iskolások leszünk: látogatás az első osztályban. Messze van az iskola? Az első benyomások fontossága! 	
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Új: Magyar népmese: A háromágú tölgyfa tündéré. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Badacsonyi rózsafán: Mo Erzsébet asszony: lsm>d Járjunk táncot: lsmrd Zenehallgatás: Három éjjel 	<ul style="list-style-type: none"> Az évváz díszletének elkészítése. Bábkészítés a kerületi pályázati kiírásra, „Kedvenc mesém bábjai.” Papírból kúp bábokat készítünk. 	<ul style="list-style-type: none"> Magasugrás gyakorlása nekifutásból. Páros gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> Iskolások leszünk: látogatás az első osztályban. Messze van az iskola? Az első benyomások fontossága! 	
Motiváció, élmény	<ul style="list-style-type: none"> Játékosággal. Weöres Sándor: Bóbita bóbita c. dallal bábozva. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközzel. Fejdiszkekkel. Játékosággal. 	<ul style="list-style-type: none"> Készítünk ajándékot a nagyszüleinknek! Könyvjelző lesz a „tulipán emberke.” Ki készíti a legjobb bábót? 	<ul style="list-style-type: none"> A ritmikus zenével. Páros fogóval. (Két fogó kézfogva kergeti a többit, akik elkapnak, azzal lesznek fogók.) 	<ul style="list-style-type: none"> Dallal: Fecskek látok Maga a tevékenység. 	<ul style="list-style-type: none"> Fogyó-gyarapodó Játékokkal Kinek nagyobb a lépte? 	
Képesség-fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Érzelmi biztonságuk fejlesztése. Megfelelő viselkedésminták fejlesztése. Mese: Szép magyar beszédre nevelés, Vers: Hangsúlyérzék fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Népi játékok, hagyományok ápolása. Hallás: Dallamfelismerés dúdolásról. Ritmus: Tempótartás. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkotóképesség fejlesztése. Diszkrét fejlesztés. Érzelmi fejlesztés. Fantázia fejlesztése. Igényességük fejlesztése. Kéz és ujjak finommozgásának fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kitartásra nevelés. Kudarckelés nevelés, Mozgás: Aktivitás fejlesztése. Percepció: Keresztesatmák fejlesztése: vizuális - mozgásos. Testvérség: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. Verbális: Térbeli viszonyok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Beszédkultúra fejlesztése. Kérdéskultúrájuk fejlesztése. Szándékos figyelem fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködési képesség fejlesztése. Kudarctűrő képesség fejlesztése. Számfogalom fejlesztése. Verbális fejlesztés: osztályozás: hasonlóság. 	
Módszer	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Ellenőrzés, értékelés. Előkészítés. Gyakorlás. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Magyarázat. Szemléltetés. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Bemutattatás. Ellenőrzés, értékelés. Gyakorlás. Hibajavítás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés. Szemléltetés. 	
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> Bóbita bábok. 	<ul style="list-style-type: none"> Csörgődob. Fátyol, kendő. Fejdiszkek, kalap. Rózsacsokor. Vőfélybot. 	<ul style="list-style-type: none"> Kivágott színes tulipánok, körlapok. Ragasztó, rajzlap. Színes karton. Színes papír, festék. Kapcsoló gép. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Karszalagok. Magasugró lécs. Magnó. 	<ul style="list-style-type: none"> Bodzavirág. Cukor. Citrompótló. 	<ul style="list-style-type: none"> Babzsákok. Mérőszalag. 	
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> Kötetlen foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Mindhárom korszakotnak kezdeményezve, udvaron tartjuk a foglalkozást. 	<ul style="list-style-type: none"> Az udvaron szervezzük. 	<ul style="list-style-type: none"> A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. mindenkinek kötelező, jó idő esetén az udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egész csoport együtt. Helyszíni foglalkozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Az udvaron. 	

Játék		<ul style="list-style-type: none"> Mondjuk ellentétesen: ellentét párok keresése. 	<ul style="list-style-type: none"> Lakodalmas játék. 	<ul style="list-style-type: none"> Mozgás és hang utánzások az elkészült bábohoz. Mesék bábozása. 	<ul style="list-style-type: none"> Átfutás csoportosan feladattal. Csapatkidobó. 	<ul style="list-style-type: none"> Fogalomkor-játék: Virágok. 	<ul style="list-style-type: none"> Virág memória játék készítése. Kinél van a másik fele?
Egyéb		<ul style="list-style-type: none"> Heti mesénk: S. Szigeti Cecília: Fecske Fáni születése. Szólás: „Ravasz, mint a tavasz.” - Megbízhatatlan ember. 	<ul style="list-style-type: none"> A dalok az EZO könyvben találhatóak. 		<ul style="list-style-type: none"> Udvari játék: Fecskék. Célba gurítás. 		
		Anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	Művészeti tevékenységek ének-zene, énekes játék	Művészeti tevékenységek vizuális tevékenységek	Testnevelés	Külső világ tevékeny megismerése	Matematika nevelés
Téma	3-4 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő. Tréfás, vicces Mondókák, versek ismétlése. Ismétlő: Anyanyelvi játékok. Találós kérdések. Mit visz a kishajó? (b-vel, baba, bicikli, bokor) Nyelvtörök: „Mit sütsz; kis szücs” „Répa, retek” 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Az ismert mondókák gyakorlása. Kedvenc dalaink. 	<ul style="list-style-type: none"> Technika: Építés: térbeli alakzatok létrehozása, (torony, kerítés, kuckó) 	<ul style="list-style-type: none"> Át-, fel-, lemászások részutas, függőleges szereken. Gymnasztikai gyakorlatok szalaggal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavaszi Kirándulás az erdőbe, -nyárs és rőzseggyűjtés. 	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás a térben. Kirándulunk. Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban: pontszerző ping-pong labdával. Ki talál a közepébe? Geometria, építések szabadon, másolások. Névutók gyakorlása: óvoda előtt, mögött. mellett, körbe futunk.
	5-7 éves	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Kedvenc meséjük: A kecskegidák és a farkas című mese előadása a Park óvoda gyerekeinek. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismétlő: Badacsonyi rózsafán: Mo Benn a bárány: l>d Gyertek haza: sm>d Zenehallgatás: Nád házám teteje 	<ul style="list-style-type: none"> Építés: nagy terek alakítása, átrendezése a meséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> At-, fel-, lemászások részutas, függőleges szereken. Babzsák hajtás függőleges célba. Gymnasztikai gyakorlatok babzsákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyermeknap szalonnasütés az udvaron a szülővel. Beszélgetés, készülés a táborozásra. Daltanulás: „Szellő zúg távol” 	
Motiváció, élmény		<ul style="list-style-type: none"> Az eszközökkel, játékosággal. Érzelm: másoknak szerzünk örömet! 	<ul style="list-style-type: none"> Fejdiszkekkel. Játékos mozgással kísérve. Melyik játékhoz kell ? 	<ul style="list-style-type: none"> A kecskegidák és a farkas c. mese díszletének elkészítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Szalagfogóval. Sorverseny verébszökelléssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Az erdőben nyársnak való botot szedünk. A szülővel együtt sütünk szalonnát az óvoda kertében. 	<ul style="list-style-type: none"> Játék az udvaron.
Képesség-fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> Bábozás: Beszéd és mozgás összekapcsolásával finommotoros fejlesztés. Bábozás: Beszédmotoros tevékenységek fejlesztése. Bábozás: Emlékezet fejlesztés. Mese: Beszédkészség fejlesztése. Mese: Kapcsolatteremtő képesség fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Népi játékok, hagyományok ápolása. Közösségi érzés fejlesztése Hallás: Hangképzés: ismert dalok lá-lá-lá- val. Ritmus: Zenekar alakítása ritmushangszerekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Alakító képesség fejlesztése. Alkotóképesség fejlesztése. Építés: Belső térszemlélet kialakítása. Kéz. és ujjak finommozgásának fejlesztése. Plasztika: Figurák térbeli kompozícióba rendezése. Térbeli rendezőképesség fejlesztése. Háromdimenziós látásmód fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi motiváltság fejlesztése. Harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztése. Közösségi magatartás fejlesztése. Mozgás: Nagymozgások fejlesztése. Percepció: Keresztcsatornák fejlesztése: vizuális - mozgásos. Testséma: Tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása. Verbális: Irányok megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> A természethez való pozitív érzelmi viszony fejlesztése. Közösségi érzés fejlesztése. Nagymozgások fejlesztése. Szándékos figyelem fejlesztése. Szemmozgás tudatos kontrolljában fejlesztése. Térérzékelés fejlesztés. Verbális fejlesztés: cselekvések megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érzékszervek funkciójának fejlesztése. Formaészlelés fejlesztése. Téri észlelés, tájékozódás, téri viszonyok felismerésének fejlesztése. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Szem fixálós működésének fejlesztése.
Módszer		<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Elbeszélés. Ellenőrzés. Gyakorlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Ellenőrzés. Előkészítés. Utánzás. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Beszélgetés. Elbeszélés. Gyakorlás. Magyarázat. 	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatás. Gyakorlás. Hibajavítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Gyakorlás. Kísérlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés. Ellenőrzés. Gyakorlás. Megfigyelés.
Eszköz		<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Pléd. A mese kellékei. 	<ul style="list-style-type: none"> Botok, dob. Fátyol, kalap. Fejdiszkek. Kazetta. Kendő. 	<ul style="list-style-type: none"> Bábok. Textilanyagok. Karton dobozok. Olító. Ragasztó. 	<ul style="list-style-type: none"> Udvari mászóakák. Bőrlabdák. Karszalagok. Szalagok. Babzsákok. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyufa. Metsző olló. Nyárs, kés. Rőzse. Poharak. 	<ul style="list-style-type: none"> Tojástartók. (9 db) Szines festék. Ecsetek. Ping-pong labda.

		<ul style="list-style-type: none"> • Magnó. • Ritmushangszerek. 			<ul style="list-style-type: none"> • Szalonna. • Szalvéta. 	
Szervezés, keret	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen foglalkozás. • Mesesarokban a nagy pléden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindhárom korcsoportnak kezdeményezve. • Udvaron tartjuk foglalkozást. 	<ul style="list-style-type: none"> • A csoportszobában. • Mindenki számára kezdeményezés. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kicsik leülhetnek, ha elfáradnak. • Mindenkinek kötelező. • Udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egész csoport együtt. • Az udvarra megyünk. • Erdőbe megyünk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen foglalkozás.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Mese kitaláló verseny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyors-lassú játék. • Halk-hangos játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Színházas játék. 	<ul style="list-style-type: none"> • Átfutás csoportosan feladattal. • Fecskék (irányváltás). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kakukktojás a gyerekek, szülők között. Ki lehet a kakukktojás? • Külső jegyek alapján 	<ul style="list-style-type: none"> • Célba dobó játék készítése. Macifej, tátott szájjal. Ki talál a szájába? • Szimmetria élménye: szélforgó készítése, a szél ereje, iránya.
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Heti mesénk: Legkedvesebb meséjük: Fésűs Éva: A fogfájós nyuszi. • Szólás: „<i>Fáj a foga valamire?</i>”---Nagyon szeretne valamit. 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok az EZO könyvben találhatóak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szólás: „<i>Fogára való?</i>” - Tetszik neki „<i>Nem fülk hozzá a foga?</i>” - Nincs kedve hozzá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvari játék: Zsákban futás. • Ugróiskola az udvaron. 	<ul style="list-style-type: none"> • Anyáknap-tanévzáró ünnepségünk május 30-án, szombaton délelőtt 10 órakor 	<ul style="list-style-type: none"> • VAKÁCIÓ!

Mérőlapok

FEJLETTSÉG -MÉRŐ TESZT 3 ÉVES GYERMEKEKNEK

Értékelje az alábbiak szerint, hogy mennyire jellemzőek gyermekére a következő állítások, majd adja össze a pontokat – minden részképességnél külön-külön!

IGEN = 4PONT
 INKÁBB IGEN = 3 PONT
 INKÁBB NEM = 2 PONT
 NEM TUDJA = 1PONT
 NEM IS PRÓBÁLJA = 0 PONT

<u>BESZÉD</u>	<u>PONTSZÁM</u>
Rövid mondatokban beszél	
Ismer és elmond néhány mondókát	
Felismeri és megnevezi a hétköznapi tárgyakat	
Folyton kérdez	
Élménybeszámolót tart (elmondja, hogy mit csinál)	
Személyes névmásokat használ (enyém,őt...)	
Legtöbb szavát idegenek is megértik	
Suttog	
Kérdésekre felel (Mit? Hol?)	
Gyakran használ múlt időt.	
Tudja a nevét	
Tudja a falu/város nevét, ahol lakik	
Tudja az apja nevét	
Tudja az anyja nevét	
Képes hosszabb mesét (5-10 perc) végighallgatni, befogadni	
Összesen:	

ÉRTELMI KÉPESSÉG	PONTSZÁ
M	
Meg tudja különböztetni az álmod a valóságtól	
A tárgyat tudja azonosítani a képpel (pl. a plüss kutyát a könyvbéli kutyával)	
Szívesen emlékszik vissza közös programokra	
Ismeri a főbb színeket (piros, kék, fehér..)	
Megérti és használja a méretek elnevezését (nagy,kicsi)k	
Szívesen hasonlítja össze a tárgyakat (ez nagy ez meg kicsi)	
Ismeri a főbb testrészeit (láb, fej, térd, nyak ...)	
Megérti a téri relációkat (alatta, mögötte, benne)	
Kezdi megérteni az idő fogalmát	
Elszámol 5-ig	
Tudja, hogy mennyi az 1 (képes kivenni 1 szem cukrot) Tisztában van a 2 fogalmával (képes kétfő babot rakni a tálra)	
Tud csoportosítani (Pl. Ebbe a dobozba az állatokat rakjuk, ebbe pedig a járműveket)	
Működtetni tudja a mechanikus játékokat 3-4 darabos puzzle képet kirak	
Összesen:	

SZOCIÁLIS KÉPESSÉG	PONTSZÁ
M	
Szobatiszta	
Szívesen játszik más gyerekekkel	
Megfigyeli és eljátssza a különböző szerepeket (orvos, buszsofőr..)	
Utánozza a felnőtteket és a gyerekeket is	
Képes megvárni, míg rákerül a sor	
Kikerüli a veszélyeket	
Segít a játékokat elpakolni	
Elfogadja a tiltásokat	
Követi a napirendet.	
Zsebkendőt kér, ha folyik az orra	
Könnyen elválk az anyától	
Képes más gyermekkel osztozni	
Kíváncsi arra, hogy egyedül mire képes („Én akarom! Egyedül!”)	
Szívesen segít a házimunkában (pl. asztalterítés)	
Vannak barátai	
Összesen:	

NAGYMOZGÁS	PONTSZÁ
M	
A lépcsőn felfelé váltott lábbal közlekedik (nem mellélépéssel)	
Az utolsó lépcsőfokról le tud ugrani	
Néhány másodpercig tud fél lábon állni	
Az egyszerűbb ruhadarabokat önállóan felveszi	
Az egyszerűbb ruhadarabokat önállóan leveszi	
Szabályosan tud mászni (ellentétes kar-láb mozgással)	
Bele tud rúgni a labdába	
Erőlködés nélkül tud futni	
Tudja hajtani a 3 kerekű biciklit	
Könnyen lehajol, nem esik el	
A feje felől el tudja dobni a labdát	
Szökdécsel	
Kisebb árkot képes átlépni	
Szeret szabadtéri játékokon (játsszótereken) játszani	
Bátran lecsúszik a csúszdán	
Összesen:	

FINOMMOZGÁS	PONTSZÁ
M	
Önállóan eszik	
Becsatolja a szandálját	
Tudja használni az öllót	
8-10 kockából tornyot épít	
Előmutatás után O is megépíti a hidat	
Kézben fogja a ceruzát (nem marokra!)	
Kört tud rajzolni	
Oldalanként tudja lapozni a könyvet	
Csavaros üvegre rátekeri a kupakot	
Tud lábujjhegyen járni	
Végig tud menni egy vonalon úgy, hogy nem lép le róla (1-2 méteres szakaszon)	
Ki tudja gombolni az ingét	
Néha már a begombolás is sikerül neki.	
Cipzárt fel-le húz	
Kis kancsóból vizet tud tölteni a pohárba	
Összesen:	

ÉRTÉKELÉS - FEJLESZTÉS

BESZÉD

45-60 pont

Gyermeke beszédkésztsége korának megfelelő.

31-44 pont

Gyermeke beszédkésztsége kissé elmarad a korának megfelelő eredménytől.

0-30 pont

Gyermeke beszédkésztsége elmarad a korának megfelelő eredménytől.

Hogyan segítsen gyermekének?

Ha nagyon alacsony pontszámot ért el gyermeke, keressen fel egy logopédust. Előtte célszerű átesni egy hallásvizsgálaton (orr- fül- gégszeten, illetve audiológián), a vizsgálat eredményével jelentkezzenek a logopédusnál.

Otthoni fejlesztési lehetőségek:

- Beszéljen röviden, tagoltan gyermeke jelenlétében.
- Hallgassa meg, amit gyermeke mond, éreztesse vele, hogy fontos az, amit közölni akar.
- Ne legyen túlságosan igényes gyermeke kiejtésével szemben, s ne javítgassa, mert ezzel elveszi beszédkedvét, esetleg dadogást idézhető elő
- Minden cselekvést kísérjen beszéddel, mintha egy vak embernek számolna be minden lépéséről.
- Nézzenek rövid meséket oly módon, hogy lehalkítják a készüléket, és Ön meséli rövid, tömör mondatokban a képernyőn látható eseményeket.
- Ugyanígy meséljen képeskönyvből is, használjanak „keresgélős” mesekönyveket, pl.:
http://bookline.hu/product/home!execute.action?type=22&_v=Hova_tunt_Berta_boci_&id=66859
- Matricás könyvekkel gyermeke beszédértését és finommozgását is fejlesztheti:
http://bookline.hu/product/home!execute.action?type=22&_v=Allatok_a_hegyvideken_Matricas_fuzet&id=74369

ÉRTELMI KÉPESSÉG

45-60 pont

Gyermeke értelmi képessége korának megfelelő.

31-44 pont

Gyermeke értelmi képessége kissé elmarad a korának megfelelő eredménytől.

0-30 pont

Gyermeke értelmi képessége elmarad a korának megfelelő eredménytől.

Hogyan segítsen gyermekének?

A legfontosabb, hogy ne essen kétségbe az eredményt látva! A gyermekek ebben a korban különböző képen fejlődnek, teljesen más-más ritmusban. Van, aki apránként, minden nap egy kicsit, mások pedig hosszú ideig szinte semmi újat nem produkálnak, aztán egyszerre csak mindent tudnak. Ebben a korban hihetetlenül gyorsan tanulnak, ezért is fontos a korai felismerés. Ne próbálja meg egyszerre mindent megtanítani gyermekének! A közösen végzett munka (tésztazagatás, teregetés...) segítheti gyermekénél a sorrendiségi alakulását. Öltözködés közben nevezzék meg a ruhaneműk színét, a megszáradt zoknikat közösen párosítsák Hasonlítsanak össze minden lehetséges dolgot.

SZOCIÁLIS KÉPESSÉG

45-60 pont

Gyermeke szociális képessége korának megfelelő.

31-44 pont

Gyermeke szociális képessége kissé elmarad a korának megfelelő eredménytől.

0-30 pont

Gyermeke szociális képessége elmarad a korának megfelelő eredménytől.

Hogyan segíthet gyermekének?

Ebben a korban a tanulás legfontosabb színtere a család. Teremtsen nyugodt, kiegyensúlyozott légkört otthonában, igyekezzen kialakítani egy napirendet, amit következetesen tartsanak be. Ez biztonságot nyújt a gyermeknek. Mutasson példát metéjének, csejájának „társaságba” (pl. játszótérre), ahol megfigyelheti Önt kapcsolatteremtés (pl. beszélgetés) közben. Ha komolyabb problémák adódnak, vagy nagyon tanácstalan, kérje a védőnő segítségét.

NAGYMOZGÁS

45-60 pont

Gyermeke nagymozgása korának megfelelő.

31-44 pont

Gyermeke nagymozgása kissé elmarad a korának megfelelő eredménytől.

0-30 pont

Gyermeke nagymozgása elmarad a korának megfelelő eredménytől.

Hogyan segíthet gyermekének?

Biztosítson teret a számára: mászókázzanak, hintázzanak, engedje a lépcsőn járni, ugrándozi. Amennyiben 30 pont alatti eredményt kapott, érdemes felkeresni egy mozgásterapeutát.

FINOMMOZGÁS

45-60 pont

Gyermeke finommotorikája korának megfelelő.

31-44 pont

Gyermeke finommotorikája kissé elmarad a korának megfelelő eredménytől.

0-30 pont

Gyermeke finommotorikája elmarad a korának megfelelő eredménytől.

Hogyan segíthet gyermekének?

Hagyja, hogy egyedül öltözködjön, egyedül tevékenykedjen. Tudom, hogy mostanában kissé felgyorsult az ÉLET, nincs idő megvárni, míg a gyermek kigombolja a kabátját. Próbáljon meg 10 perccel hamarabb indulni, több időt szánni a közös tevékenységekre. Gyurmázzanak, fessenek nagy csomagolópapírra az ujjukkal, ragasszanak terméseket (pl. babot) különböző formákba.

Amennyiben 30 pont alatti eredményt kapott, érdemes felkeresni egy mozgásterapeutát.

1.) Beszédprodukción

Helyesen artikulálva, közepes tempóban mondja el az első szót a gyermekének. Majd kérje meg, hogy ismétlje el Ő is. Ha helyesen ismételte, akkor 3 pontot kap, s léphetnek tovább a következő szóra. Ha azonban hibázott, akkor írja le pontosan, mit is mondott a gyermeke, majd mondja el újra ezt a szót, csemetéje pedig ismétlje el. Ha helyesen

mondta, két pontot kap. Ha nem, akkor ismét jegyezze le a hibás szót, s próbálják újra. Ha most már sikerült helyesen elismételni, akkor 1 pontot kap, ha nem, akkor 0 pontot. Három próbálkozás után lépjenek tovább a következő szóra.

A SZAVAK:	1. PRÓBA	2. PRÓBA	3. PRÓBA	PONTSZÁM
patika				
muskáti				
jelzőlámpa				
suszter				
kankalin				
útszűkület				
kuglóf				
gondola				
búzakalász				
töltőtoll				
Értékelés:				

Csak a pontosan visszaadott szavakat szabad helyesként értékelni! Pl. ha gyermeke a muskátli helyett muskátlit mond, mert nem tudja kiejteni a „l” hangot, akkor 0 pontot kap.

- 27-30 pont - kiváló
- 23-26 pont - jó
- 16-22 pont - közepes – javasolt a fejlesztés heti 1 alkalommal
- 10-15 pont - gyenge – javasolt a fejlesztés heti 2 alkalommal
- 0-9 pont - nagyon gyenge – javasolt a fejlesztés heti 3 alkalommal – iskolakezdés elhalasztása megfontolandó!!!

2.) Beszédértés

Olvassa fel gyermekének az alábbi mesét. Kérje meg, hogy jól figyeljen, mert utána válaszolnia kell a feltett kérdésekre.

Az antilop és a pók

A vadászok felgyújtották a bozótot, hogy elpusztítsák az állatokat. Az antilop és a pók is a bozótban volt. Amikor a pók látta a tűz közeledtét, több állatot megkért, hogy segítsenek rajta, a bozóttűzben nem akar elpusztulni. Az állatok sorra megtagadták a segítséget. Meglátva a pókot, az antilopot szájalom fogta el.

- Gyere, pókocska, gyorsan bújj be a fülembe - mondta neki.

A pók bebújt a fülébe, az antilop pedig rohant, rohant a pókkal, átugrotta a tüzet, és egy erdőig meg sem állt. Ott kiengedte a pókot.

- Megmenekültél - mondta.

- Köszönöm, kedves, jó antilop - hálálkodott a pók -, most már biztonságban vagyok! Azzal az antilop szaladt is tovább.

Egy napon a vadászok kutyáikkal felfedezték az antilop csapását, s üldözőbe vették.

Az antilop észrevette, hogy üldözik. Réműlt rohanásba kezdett, s hogy, hogy nem, abba az erdőbe ért, ahol a pókot hagyta. Hozzászaladt, és így szólt:

- Drága pókocska, most te segíts rajtam! A vadászok üldöznek, meg akarnak ölni!...

- Ne félj, amíg én itt vagyok, nem ölhetnek meg - vigasztalta a pók.

Az antilop továbbzaladt. A pók pedig ott maradt, s az antilop lábnyomát sűrű hálóval szőtte be. Amikor a vadászok odaérkeztek, megkérdezték tőle:

- Nem szaladt erre az antilop?

- Nem! Ma nem láttam erre antilopot - válaszolt antilop.

A vadászok megvizsgálták a földet; látván, hogy antilop az nyomát pókháló fedi, azt mondták:

- Vissza kell hívni a kutyákat! A nyomok régiak, pókhálósak, az antilop másféle menekült. Visszahívták a kutyákat, és elsiettek. Az antilop pedig visszament a pókhoz.

- Kedves pókocska, köszönöm, hogy megmentettél - hálálkodott.

Az antilop és a pók így segítettek egymáson; az antilop a fülével, a pók a hálójával.

(Afrikai népmese)

A mese elmondása után tegye fel gyermekének a következő kérdéseket. Írja le a válaszokat!

Kérdések:

- 1.) Kik gyújtották fel a bozótot? _____
 - 2.) Mit gyújtottak fel? _____
 - 3.) Ki kérte az állatokat, hogy segítsenek neki kimenekülni a tűzből? _____
 - 4.) Ki szánta meg a pókot? _____
 - 5.) Mit jelent az, hogy megszánta? _____
 - 6.) Hogyan segített a póknak az antilop? _____
 - 7.) Miért került bajba az antilop? _____
 - 8.) Hogyan segített a pók? _____
 - 9.) Miért fordultak vissza a vadászok? _____
 - 10.) Miért gyújtották fel a vadászok a bozótot? _____
-

Válaszok:

- 1.) vadászok
- 2.) bozótot
- 3.) a pók
- 4.) az antilop
- 5.) megsajnálta
- 6.) a fülébe bújttatta, és elrohant vele a közeli erdőig 7.) a vadászok vadásztak rá, a kutyáik üldözték 8.) beszötte hálóval az antilop nyomát
- 9.) mert a pókháló azt jelezte számukra, hogy az antilop nyoma már régi 10.) hogy elpusztítsák az állatokat

Értékelés:

Számolja össze a helyes válaszokat! (a bővebb kifejtést igénylő válaszoknak a tartalmát kell figyelni, nem kell szó szerint a mi válaszunkat adnia). Minden jó válasz 1-1 pontot ér.

9-10 pont	– az eredmény kiváló
7-8 pont	– az eredmény jó
5-6 pont	- az eredmény közepes – javasolt a fejlesztés heti 1 alkalommal
3-4 pont	- az eredmény gyenge – javasolt a fejlesztés heti 2 alkalommal
0-1-2 pont	- az eredmény nagyon gyenge – javasolt a fejlesztés heti 3 alkalommal
- iskolakezdés elhalasztása megfontolandó!!!

3.) Téri tájékozódás

Gyermeke figyelje meg alaposan a sor elején álló ábrát, ábrasort. Majd kérje meg, hogy keressen ugyanolyanokat a sorban és karikázza be! Hívja fel a figyelmét, hogy csak a teljesen ugyanolyanokat kell megjelölni – fontos, hogy ugyan abba az irányba nézzen, és lényeges a sorrend is! (A sor elején álló mintát végig nézheti a gyermeke, nem kell letakarni)

							
							
							
b	d	b	b	d	d	b	b
t	t	f	t	j	f	t	j
un	nu	nu	un	un	un	nu	un
SZ	ZS	SZ	SZ	ZS	SZ	ZS	ZS
pq	pq	qp	pq	qp	pq	qp	qp
bad	dab	bad	dab	bad	dab	bad	bad
fut	tuf	fut	fnt	tuf	fnt	fut	fut

Értékelés:

Nézze végig a sorokat! Minden sor 1 pontot ér. Ezt csak abban az esetben kaphatja meg gyermeke, ha teljesen hibátlanul dolgozott. Azaz minden ábrát megtalált és egy rosszat sem karikázott be. Így a 10 sorért maximálisan 10 pont lehet a jutalma.

- 9-10 pont – az eredmény kiváló
 - 7-8 pont – az eredmény jó
 - 5-6 pont - az eredmény közepes – javasolt a fejlesztés heti 1 alkalommal
 - 3-4 pont - az eredmény gyenge – javasolt a fejlesztés heti 2 alkalommal
 - 0-1-2 pont - az eredmény nagyon gyenge – javasolt a fejlesztés heti 3 alkalommal
- iskolakezdés elhalasztása megfontolandó!!!

Megfejtés:

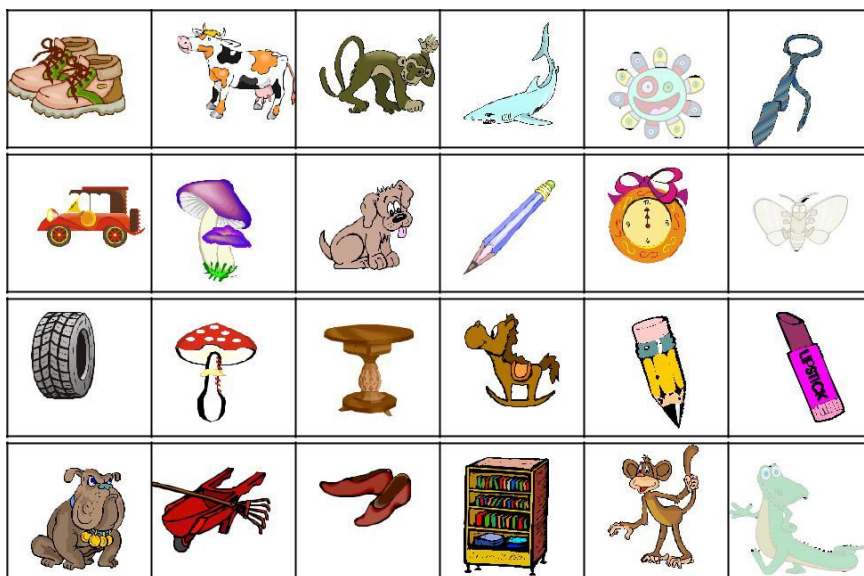
b	d	b	b	d	d	b	b
t	t	f	t	t	f	t	t
un	nu	nu	un	un	un	nu	un
SZ	ZS			ZS	SZ	ZS	ZS
pq	pq	qp	pq	qp	pq	qp	qp
bad	dab	bad	dab	bad	dab	bad	bad
fut	tuf	fut	fnt	tuf	fnt	fut	fut

4.) Vizuális memória (képi emlékezet)

Mutassa meg gyermekének a fenti 7 képet úgy, hogy az alul lévő képhalmazt ne láthassa (takarja le egy kemény lappal). Ő nézze ezeket kb. 10-12 mp-ig. Majd cserélje meg a letakarást: ezt a 7 képet rejtse el, s az alul lévő 24 kép legyen látható.

Gyermekének az a feladata, hogy karikázza be azokat képeket, amelyeket előzőleg látott.

Fontos!

- Ne nevezzék meg a képeket! A szóbeli megerősítés ugyanis pozitív irányba befolyásolhatja a tesztet. Tehát „hang nélkül”, csak az emlékezetére hagyatkozzon gyermeke!

- Nem véletlenül vannak nagyon hasonló képek. Hiszen a betűk is nagyon hasonlóak egymáshoz. Tehát csak pontosan ugyanazokat a képeket fogadja el jó megoldásként, amelyek az első 7 képen szerepeltek!

- A feladat megkezdése után már ne segítsen gyermekének. Ha tanácstalan, akkor kérje meg, hogy karikázza be azt, amelyiket jónak látja. Csak így garantálható a reális eredmény.

Értékelés

Számolja össze a helyes megoldásokat! Minden jó megoldás 1 pontot ér.

- 6-7 pont – az eredmény kiváló
 - 4-5 pont – az eredmény jó
 - 3 pont – az eredmény közepes – javasolt a fejlesztés heti 1 alkalommal
 - 2 pont – az eredmény gyenge – javasolt a fejlesztés heti 2 alkalommal
 - 0-1 pont – az eredmény nagyon gyenge – javasolt a fejlesztés heti 3 alkalommal
- iskolakezdés elhalasztása megfontolandó!!!

5.) Auditív memória (hallási emlékezet)

Mondja ezt a gyermekének:

„Szavakat fogok neked mondani. Hallgasd meg az összeset, s ha befejeztem, sorold el azokat, amelyekre emlékszel. Nem kell olyan sorrendben mondanod, mint ahogyan én mondtam. Kezdhethük?”

Egyenletes tempóban (kb. 1 mp/szó) mondja a szavakat:

háló, lapát, kocsi, malac, szegfű, víz, szemüveg, kenyér, macska, könyv, cipő, tévé

Most a gyermeke mondja el azokat, amelyekre emlékszik. Ön jegyezze le ezeket.

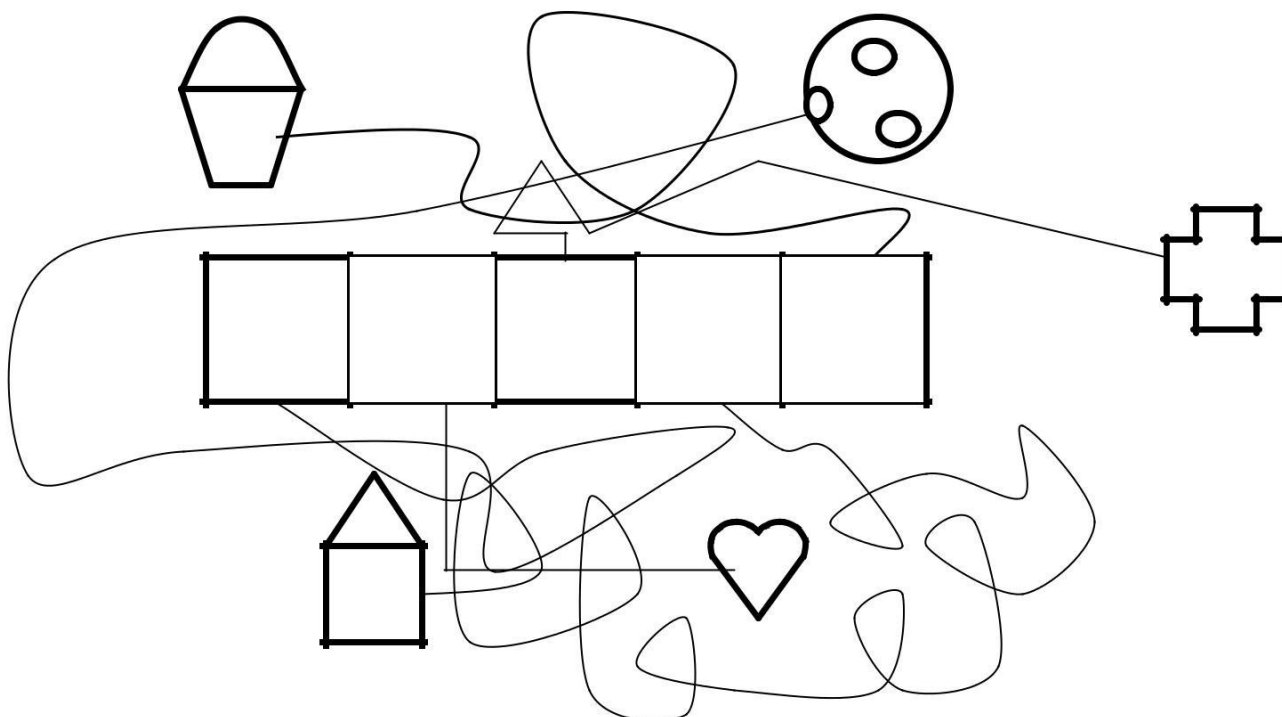
Értékelés:

Számolja össze, hány szóra emlékezett gyermeke. Csak azok a szavak számítanak, amelyek a felsorolásban szerepeltek. (Pl. a kocsi helyett az autó nem fogadható el!) Minden helyes szó 1 pontot ér.

7-12 pont	– az eredmény kiváló
5-6 pont	– az eredmény jó
3-4 pont	- az eredmény közepes – javasolt a fejlesztés heti 1 alkalommal
2 pont	- az eredmény gyenge – javasolt a fejlesztés heti 2 alkalommal
0-1 pont	- az eredmény nagyon gyenge – javasolt a fejlesztés heti 3 alkalommal
- iskolakezdés elhalasztása megfontolandó!!!

6.) Grafomotorika (szem-kéz összehangolt munkája)

Gyermeke vezesse a tárgyakat a helyükre. Mégpedig úgy, hogy a ceruzával kövesse a vonalat, majd az üres négyzetbe rajzolja be a megfelelő tárgyat.

Értékelés:

Minden helyére vezetett, és jól berajzolt ábra 2 pontot ér. 1 pont jár a helyes vonalkövetésért (szabályosan, a vonalon vezetve a ceruzáját, nagyobb törések nem szakítják meg a folytonos vonalat), és 1 pont azért, ha pontosan (rések nélkül, arányosan, szinte ugyanúgy) rajzolta az ábrát. Így elérhető maximum 10 pont.

9-10 pont	- az eredmény kiváló
7-8 pont	- az eredmény jó
5-6 pont	- az eredmény közepes – javasolt a fejlesztés heti 1 alkalommal
3-4 pont	- az eredmény gyenge – javasolt a fejlesztés heti 2 alkalommal
0-1-2 pont
alkalommal	- az eredmény nagyon gyenge – javasolt a fejlesztés heti 3 alkalommal
- iskolakezdés elhalasztása megfontolandó!!!

1.) Beszédészlelés

A SZAVAK:

1. PRÓBA

2. PRÓBA

3. PRÓBA

PONTSZÁM

patika
muskátlí
jelzőlámpa
suszter
kankalin
útszükület
kuglóf
gondola
búzakalász
tölt ötoll

2.) Beszédértés

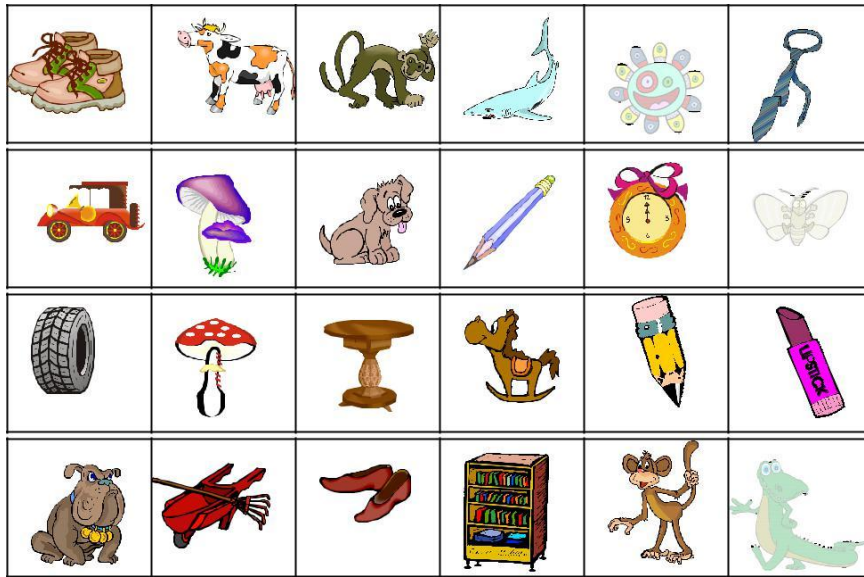
Kérdések:

- 1.) Kik gyűjtögtak az erdőben? _____
- 2.) Mit gyűjtögtak fel? _____
- 3.) Ki kérte az állatokat, hogy segítsenek neki kimenekülni a t úzből? _____
- 4.) Ki szánta meg a pókot? _____
- 5.) Mit jelent az, hogy megszánta? _____
- 6.) Hogyan segített a póknak az antilop? _____
- 7.) Miért került bajba az antilop? _____
- 8.) Hogyan segített a pók? _____
- 9.) Miért fordultak vissza a vadászok? _____
- 10.) Miért gyűjtögták fel a vadászok a bozótot? _____

3.) Téri tájékozódás

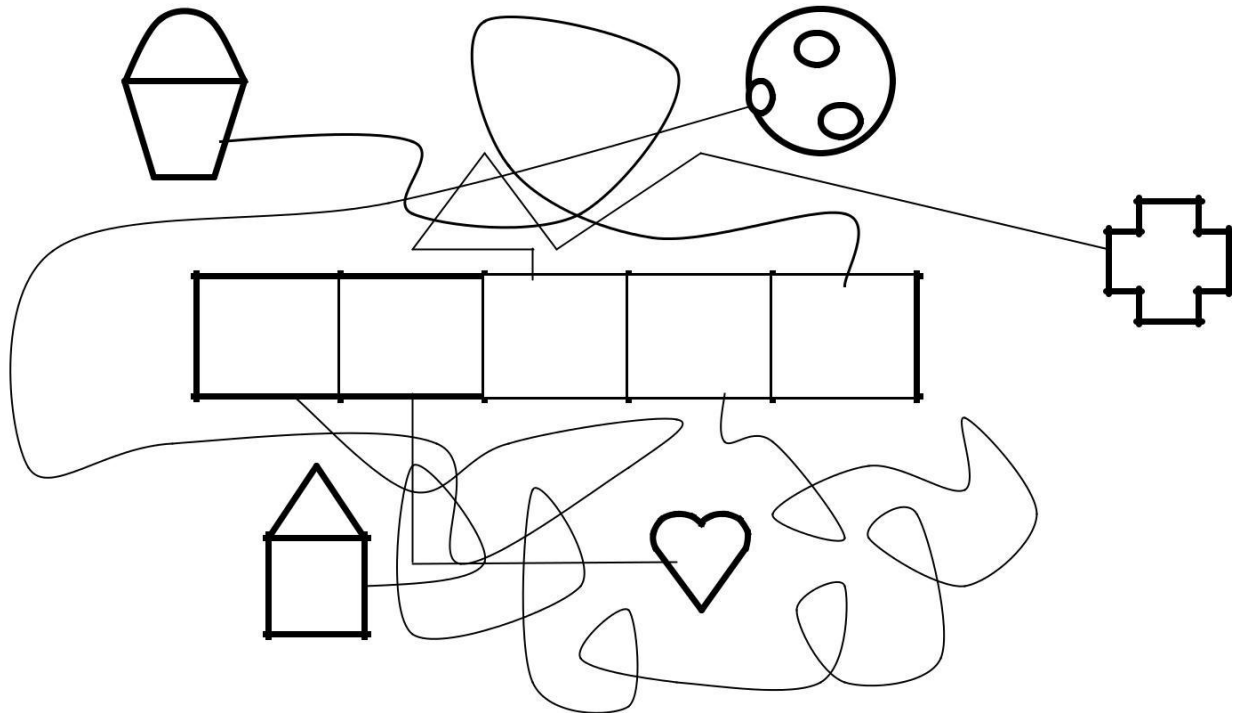
							
							
							
b	d	b	b	d	d	b	b
t	t	f	t	j	f	t	j
un	nu	nu	un	un	un	nu	un
SZ	ZS	SZ	SZ	ZS	SZ	ZS	ZS
pq	pq	qp	pq	qp	pq	qp	qp
bad	dab	bad	dab	bad	dab	bad	bad
fut	tuf		fnt	tuf	fnt	fut	fut

4.) Vizuális memória (látási emlékezet)

5.) Auditív memória (hallási emlékezet)

6.) Grafomotorika (szem-kéz összehangolt munkája)

**Szent Mihály Katolikus Általános Iskola Szent Ágnes
Tagóvodája**
3654 Bánréve, Kossuth út 22/b
Teremtésvédelmi Program

A hozzánk érkező gyermekek és családok ismeretében hangsúlyt fektetünk a katolikus hit megalapozására az egészség- és környezettudatos magatartás és szemléletmód kialakítására. Isten és egymás szeretetére hívta fel Jézus az embereket, és akiket szeretünk, azokat óvjuk és védjük. Így kell embertársainkat és a teremtett világot is védelmeznünk. A környezet fenntarthatósága érdekében szükséges ismereteket, magatartásmintákat, értékeket és életviteli szokásokat tervezünk átadni a gyerekeknek és az őket körülvevő családoknak. Környezeti nevelésre épülő programunkban, eddigiekben is nagy hangsúlyt fektettünk a környezet védelmére, fenntarthatóságára. Célunk a gyermekben a természet iránti fogékonyság, hagyományok és a hitre való nyitottság megalapozása, a fenntarthatóság, környezettudatosság megalapozása.

Teremtésvédelmi programok			Felelősök
Szeptember	Teremtés napja	Tartalma: A teremtett világ szépségének megláttatása, közvetlen környezetünk megóvása. Példát mutatva szépítjük meg az óvoda udvarát (falevelek gyűjtése, szeméthyűjtés...)	a csoport óvodapedagógusai
Október 04.	Állatok világnapja	Tartalma: Megemlékezés Assisi Szent Ferencről az állatok védőszentjéről. Az állatokhoz kötődő pozitív viszony kialakítása. Az állatok szeretetére, a róluk való gondoskodásra nevelés. A környéken lévő baromfiudvar meglátogatása, állatok etetése.	a csoport óvodapedagógusai
November 11.	Szent Márton napja	Tartalma: Szent Mártont a segítőkészség, a jószívűség, Isten és ember társai iránti szeretet jellemezte. A szomszédban működő iskolával közösen megrendezzük a lámpás felvonulást. A Márton napi lámpás felvonulás a jó cselekedeteket szimbolizáló fényt hivatott hirdetni.	a csoport óvodapedagógusai
Március 22.	Víz világnapja	Tartalma: Fontosnak tartjuk, hogy már kicsi korban meg kell tanítani a gyermekeknek a víz fontosságát, értékét. Felhívjuk a figyelmet, hogy az óvodában és otthon is figyeljenek a takarékoskodási szokásokra. Ellátogatunk a közeli Sajó partra, ahol a gyermekek tapasztalatot szerezhetnek a folyó vízről és a vízparti élőhelyről. (vizes játékok, kék póló viselése, terepasztal készítése...)	a csoport óvodapedagógusai
Március 25.	Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe	Tartalma: Teremtésvédelmi nap. Gyógynövények gyűjtése, jótékony hatásuk ismertetése. Ültetés, hajtások, rügyeztetések, a z ébredő természet megfigyelése. Tavaszi nagytakarítás az udvaron és a csoportszobában.	a csoport óvodapedagógusai
		Tartalma: Felhívjuk a figyelmet a környezetvédelemre és egy fenntartható életmód, gondolkodásmód mellett való	

Április 22.	Föld napja	elköteleződésre. Fenntarthatóság, újrahasznosítás jegyében játékok készítése.	a csoport óvodapedagógusai
Május 10.	Madarak és fák napja	Tartalma: Madarokról szerzett ismeretek bővítése, az udvari fák és madarak megfigyelése. Séta a közeli parkba. Madáritatók és madárodúk telepítése, kihelyezése.	a csoport óvodapedagógusai
Június 05.	Környezetvédelmi világnap	Tartalma: Faültetés, újrahasznosításra való ösztönzés, szelektív hulladékgyűjtés a gyermekek és szülők bevonásával. Konyhakertünkben a minden évszakban aktuális kerti munkák gyakorlása. Interaktív, környezettudatosságot alakító, fejlesztő kinti és benti játékok. Megemlékezés a zöld jeles napokról: - Állatok világnapja - Víz világnapja - Föld napja - Madarak és fák napja	a csoport óvodapedagógusai

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program hatálybalépése, felülvizsgálata

Intézményünk nevelői közössége a dokumentumot a Zöld óvoda cím elérése érdekében bővítette ki a Külső Teremtett világ tevékeny megismerésének témakörénél. Valamint fontosnak tartottuk kidolgozni a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló integrációs és képesség kibontakoztató, fejlesztő programot. A módosítás: 2023.09.15. napján történt. A módosított pedagógiai program 2023.év. szeptember 20. napján lép életbe.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot a fenntartó székhelyén, az óvoda folyosóján, a tagintézmény vezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető a Szent Ágnes Tagóvoda honlapján.

Az Intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai:

A pedagógiai programot/módosítását a szülői szervezet (közösség) 2023.09.20. tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen pedagógiai program során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Bánréve, 2023.09.20.

.....
szülői szervezet vezetője

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék.

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény nevelőtestülete
2023.09.20. napján tartott értekezletén elfogadta.

.....

.....

Ph.:

.....

A Pedagógiai Programot jóváhagyom.

.....

igazgató

Ph.:

.....

tagintézmény vezető

Ph.:

Kelt. Bánréve, 2023.09.20.

